

CONSELL MUNICIPAL
DE BENESTAR SOCIAL

PARTICIPACIÓ

INFORME PARTICIPATIU
AL PROGRAMA D'ACTUACIÓ
MUNICIPAL
2004-2007

COMPROMISOS I PRIORITATS PER A
UNA CIUTAT MÉS INCLUSIVA I SOLIDÀRIA

**INFORME PARTICIPATIU
DEL CONSELL MUNICIPAL
DE BENESTAR SOCIAL
AL PROGRAMA D'ACTUACIÓ MUNICIPAL
2004-2007**

2 de març de 2004
Saló de Cròniques

Ajuntament de Barcelona

© Ajuntament de Barcelona
Sector de Serveis Personals
Consell Municipal de Benestar Social
Av. Diagonal, 233, 4a planta
08013 Barcelona
Tel. 93 413 26 57
Fax 93 413 26 52
cmbs@mail.bcn.es

Juny de 2004

Índex

1. Procés de consulta del PAM 2004-2007 i la metodologia de treball duta a terme en els diferents grups de treball	5
1.1 Objectius del procés de participació del Consell Municipal de Benestar Social	6
1.2 La metodologia i el procés de treball	7
2. Resum de les idees força de les aportacions fetes i la prioritització de les mesures dels 100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària (Benestar Social)	9
2.1 Idees força de les aportacions	10
2.2 Priorització de les mesures	13
3. Informes participatius dels grups de treball del Consell Municipal de Benestar Social	21
Dona	23
Drogodependències	41
Gent gran	53
Habitatge social	77
Infància	95
Pobresa	119
Prevenició	141
Refugiats i estrangers	149
Sida	171

1

PROCÉS DE CONSULTA DEL PAM 2004-2007 I LA METODOLOGIA DE TREBALL DUTA A TERME EN ELS DIFERENTS GRUPS DE TREBALL

- 1.1 Objectius del procés de participació del CMBS
- 1.2 La metodologia i el procés de treball

1.1 Objectius del procés de participació del Consell Municipal de Benestar Social

El PAM 2004-2007 es va aprovar inicialment al plenari de l'Ajuntament el desembre de l'any 2003. Des d'aleshores, tal com es desprèn de la Normativa de participació ciutadana, es vol:

- **Donar a conèixer el PAM en la seva fase d'exposició pública.**
- Conèixer l'opinió del Consell Municipal de Benestar Social respecte a tot el PAM en general, però **incidint de manera especial en els elements del PAM que fan referència a les propostes d'actuació municipal pel que fa a Benestar Social.**
- Aprofundir i analitzar les mesures proposades (**fer-hi aportacions**, noves mesures, esmenes...) i demanar a les persones membres del Consell d'aquestes mesures quines haurien de ser **les més prioritàries.**
- Portar a terme per part de cada grup de treball un **informe** amb les **aportacions** i la **priorització** de les mesures. Fer un recull d'aquests nou informes i un resum de tots el procés d'aquest treball.

(Val a dir que s'ha seguit el mateix procés amb la resta de consells municipals de participació social: Consell Assessor de la Gent Gran, Consell de les Dones de Barcelona i Consell Municipal del Poble Gitano.)

1.2 La metodologia i el procés de treball

S'ha utilitzat una metodologia de participació que s'ha adaptat a les característiques i les propostes dels diferents grups de treball.

El procés de reflexió s'ha desenvolupat en el marc dels **nou grups de treball del CMBS**:

- Dona
- Drogodependències
- Gent gran
- Habitatge social
- Infància
- Pobresa
- Prevenció
- Refugiats i estrangers
- Sida

El treball s'ha basat en una revisió de les grans línies que componen el PAM, però s'ha centrat, bàsicament, en el **document 100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària**.

No obstant això, alguns grups de treball, segons el seu àmbit d'interès, també han pogut fer aportacions a **altres apartats del PAM**, com ara els següents:

- **Dona**: PAM dona
- **Drogodependències**: mesures del PAM relatives a l'acció sobre la drogoaddicció, programes de prevenció i promoció de la salut i informació sanitària
- **Habitatge social**: mesures relatives a l'habitatge i el sòl
- **Prevenció**: mesures relatives a la prevenció
- **Refugiats i estrangers**: PAM d'immigració
- **Sida**: mesures del PAM relatives a l'acció sobre la drogoaddicció, programes de prevenció i promoció de la salut i informació sanitària

Procés de treball en els grups

- S'ha presentat el document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*, elaborat per la Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social (PAM 2004-2007).
- S'han prioritzat les mesures que es consideren més rellevants. Cada participant havia de prioritzar les 20 mesures –de les 75 proposades– que considerés més rellevants o més importants per portar-les a terme.
- S'han recollit les aportacions i les propostes del grup al document (aprofundir, construir el consens)
  - Aportació que matisa, completa o valora el contingut d'una de les mesures proposades
  - Aportació d'una nova mesura
- Cada grup de treball s'ha reunit en una sessió o dues per portar a terme el treball durant els mesos de gener i febrer.
- Aquelles persones que no han pogut assistir a les sessions de treball o aquelles que volien treballar el/s document/s amb la seva organització, entitat, etc., han pogut enviar les seves prioritats i aportacions a la Secretaria del Consell.
- S'ha elaborat un informe registre de les aportacions de cada grup de treball com si es tractés d'un informe participatiu. Aquest informe s'ha retornat a les persones membres de cadascun dels grups de treball i s'ha presentat a la Comissió Permanent (el passat 18 de febrer, moment en què s'hi van incorporar les aportacions fetes pels membres d'aquesta comissió).
- L'Informe participatiu del CMBS consta de 3 parts:
  - a) L'explicació del procés de consulta del PAM 2004-2007 i la metodologia de treball duta a terme als diferents grups de treball i a la comissió permanent.
  - b) Resum de la priorització de les mesures dels 100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària (Benestar Social), fetes en els diferents grups de treball.
  - c) Els nou informes participatius dels grups de treball del Consell.
- A la Comissió Permanent del passat 18 de febrer es va decidir convocar una comissió permanent ampliada a tots els membres del Consell, el 2 de març de 2004, amb la finalitat d'aprovar l'Informe participatiu del Consell Municipal de Benestar Social.

2

RESUM DE LES IDEES FORÇA DE LES APORTACIONS FETES I LA PRIORITZACIÓ DE LES MESURES DELS 100 COMPROMISOS PER UNA CIUTAT MÉS INCLUSIVA I SOLIDÀRIA (BENESTAR SOCIAL)

2.1 Idees força de les aportacions

2.2 Priorització de les mesures

2.1 Idees força de les aportacions

A partir de l'anàlisi de les aportacions i les propostes fetes per cadascun dels grups de treball en relació amb el PAM es poden extreure una sèrie d'elements comuns o idees a les quals s'ha donat rellevància en tots els grups.

Es poden classificar en dos grans grups:

1. **Idees i aportacions que fan referència a conceptes generals, que afecten totes les mesures i aspectes de l'actuació municipal en matèria de benestar social en la seva globalitat** (recursos, organització i gestió, instruments de planificació...).
2. **Aportacions que afecten, de manera específica, determinats col·lectius de població.**

Àmbit general

- Increment de la **transversalitat i la integració en l'actuació municipal**.
  - Coordinació entre departaments i àrees de l'Ajuntament
  - Transversalitat en la planificació dels serveis
  - Més relació i coordinació entre serveis centrals i de Districte
- Millora en la **gestió i organització dels serveis i l'increment dels recursos** adreçats al benestar social.
  - Increment del SAD
  - Transferència de recursos entre les administracions (de Generalitat a Ajuntament)
  - Increment dels recursos humans o professionals
  - Creació del Consorci de Benestar Social de Barcelona
  - Reforma de l'atenció social primària

- Resposta a les necessitats plantejades per les **noves realitats de la ciutat en l'àmbit social**.
  - Noves estructures familiars
  - Increment de la diversitat cultural
- Aprofundiment en els mecanismes per a l'**anàlisi de la realitat social** de la ciutat i la capacitat d'anticipació a les demandes i necessitats socials.
  - Observatori Barcelona
- Tractament de tots els col·lectius de població de la ciutat de manera transversal (com a ciutadans i ciutadanes de Barcelona), però, alhora, **reconeixement de les característiques i les especificitats pròpies i la necessitat de mesures específiques** que encara requereixen alguns col·lectius de població.
  - Dones
  - Persones immigrants
  - Persones amb discapacitats
  - Poble gitano
- Increment de la **informació, la difusió, la publicitat, dels serveis de benestar per a les persones de la ciutat**.
  - Plans o estratègies de comunicació (per exemple, el Pla de comunicació)
  - Mecanismes i instruments d'informació
- Importància del tema de l'**habitatge**.
  - Dificultats en l'accés a l'habitatge (joves, famílies...)
  - Fenomen del *mobbing* immobiliari
- **Potenciació del territori i proximitat** de les polítiques i serveis al ciutadà.
  - Acció comunitària
  - Treball en xarxa
  - Potenciació dels districtes
- Millora i increment dels **serveis d'atenció social primària**.

Àmbit grups de població / Àmbit sectorial

■ Gent gran

- Millora dels recursos i els serveis adreçats a la gent gran (residències, pisos amb serveis, SAD...).
- Voluntat de participació de la gent gran en tots els àmbits i rol actiu que poden tenir en la construcció de la ciutat.

■ Dones

- Aposta decidida per les polítiques d'igualtat de gènere.
- Mesures de lluita contra la violència domèstica.

■ Famílies i vida quotidiana

- Polítiques de suport a les famílies tenint en compte la pluralitat de models familiars.
- Incidència especial en la promoció de mesures que facilitin la conciliació del temps laboral i familiar.

■ Infància i adolescència

- Mesures d'atenció als col·lectius d'infància en risc, però també mesures adreçades a la població infantil i adolescent "normalitzada" (per exemple, l'increment de la participació dels infants a la ciutat).
- Impuls del Pla socioeducatiu, amb plans i actuacions que ja existeixen en aquest sentit (per exemple, el PEC).

2.2 Priorització de les mesures

A partir d'una visió global de les prioritzacions portades a terme en el conjunt dels grups de treball, les **mesures més prioritzades** han estat les següents. (S'indiquen les tres o quatre mesures més prioritzades de cada línia.)

Línia 1. Una ciutat inclusiva i solidària

1. Aconseguir la transferència de competències que estableix la Carta municipal i la posada en marxa del Consorci de Serveis Socials de Barcelona, com a nou marc institucional per a la definició i la gestió de la xarxa de Benestar Social.
4. Consolidar la xarxa d'equipaments socials d'acord amb les necessitats específiques i amb les propostes del Pla estratègic de Benestar Social, i posar un èmfasi especial en la millora d'infraestructures i en el desenvolupament tecnològic que possibiliti el funcionament en xarxa i un impacte social més gran.
6. Consolidar l'Observatori Barcelona com un instrument potent de gestió i difusió del coneixement sobre la realitat social de la ciutat, amb capacitat d'aportar informació útil per a la planificació i l'avaluació de polítiques socials municipals, i també per a les estratègies de benestar impulsades des d'altres agents socials, per mitjà dels seus productes i activitats bàsiques: sistemes d'indicadors socials i sistemes de coneixement de l'activitat municipal, perfil social, pla de recerca, publicacions, Fòrum Observatori, revista *Barcelona Societat*...

I també:

3. Elaboració del Pla estratègic de Benestar Social de Barcelona i situar el Consell Municipal de Benestar Social com a espai participatiu de referència en l'elaboració i el desplegament del Pla estratègic.
5. Consolidar i millorar el conjunt de consells de participació social com a espais d'implicació directe de les persones i el teixit associatiu de la ciutat en la definició i el seguiment de les estratègies de benestar social. Articulació de xarxes socials en els diferents àmbits temàtics d'actuació, com a veritables marcs compartits d'acció entre l'Ajuntament i el capital social de Barcelona en la generació de benestar col·lectiu.

Línia 2. Model Barcelona de serveis socials

9. Garantir la coordinació en xarxa i la interrelació estructurada dels equips d'atenció social primària amb l'atenció primària salut, els recursos de salut mental, els centres educatius i els serveis de territorialitats d'inserció laboral i d'habitatge, a fi d'avançar cap a abordatges integrats, innovadors i de proximitat de les necessitats socials.
12. Definir i posar en pràctica el nou model integrat de serveis d'atenció domiciliària, liderat per l'Ajuntament i concebut com el conjunt de serveis de primària que es proveeixen en el marc de les llars, adreçats tant a gent gran i a altres persones en situació de dependència, com a famílies amb necessitats específiques.
13. Potenciar de manera substancial i prioritària el conjunt de serveis d'atenció domiciliària i arribar a l'any 2007 amb una taxa de cobertura del 4%.
15. Aconseguir que tots els districtes de la ciutat disposin de tots els serveis del Model integrat d'atenció domiciliària, així com d'un model d'organització i gestió que garanteixi l'equitat, la qualitat, la satisfacció de les persones ateses i l'adaptació al territori i a la diversitat de la ciutat.

Línia 3. Acció comunitària

19. Elaborar de manera participativa un programa municipal d'acció comunitària en el context de serveis personals, que doti l'acció comunitària a Barcelona d'un marc de referència estratègic, conceptual i metodològic compartit.
24. Promoure la creació de xarxes territorials d'acció social que facilitin les connexions i els intercanvis entre entitats, grups i persones, com a marcs comunitaris de foment de la convivència intercultural, de la resolució de necessitats d'habitatge, de suport a la dependència o de viabilitat de projectes familiars emergents.
25. Elaborar un mapa d'equipaments de proximitat com a marc de consolidació i enfortiment de la xarxa d'acció comunitària (centres cívics, casals de barri, casals de gent gran, casals i espais infantils i de joves, ludoteques...) com a instruments indispensables de les polítiques territorials d'acció comunitària.

I també:

20. Crear un servei d'acció comunitària, format per un equip de tècnics comunitaris, amb l'objectiu d'impulsar i dinamitzar el desplegament del Programa municipal en tots els districtes de la ciutat.
26. Potenciar de manera específica la xarxa de centres cívics i la posada en pràctica de sistemes de millora i innovació permanent, a fi que constitueixin el recurs territorial bàsic per als programes d'acció comunitària i puguin contribuir substancialment al desenvolupament socio-cultural i a la potenciació de les dinàmiques de cohesió i inclusió social.

Línia 4. Inclusió social

28. Aprovar el Pla municipal per la inclusió social: projecte Barcelona ciutat inclusiva, com a estratègia de la ciutat per lluitar contra la pobresa i l'exclusió impulsant i garantint l'accés als drets socials de ciutadania, impulsant accions positives orientades a les persones i als col·lectius en situació d'exclusió, promovent la integració de polítiques i el treball transversal i en xarxa, i promovent la participació social i comunitària i el treball de proximitat.
32. Elaborar i posar en marxa un programa operatiu per a persones en situació d'exclusió intensa, que defineixi un veritable circuit integral de tractament i reinserció social, que millori tota la xarxa existent de serveis i equipaments i que consolidi el model de cooperació entre les iniciatives institucionals i associatives. Concretament, aquest programa hauria de:
  - potenciar de manera substancial i territorialitzar el projecte d'intervenció en medi obert dels serveis d'inserció social, a fi d'incrementar i adaptar la seva capacitat de resposta a les noves dinàmiques, situacions i necessitats de les persones sense sostre i en exclusió severa.
  - dissenyar i posar en pràctica un nou model social de distribució d'aliments, que incorpori tots els proveïdors de la ciutat per tal d'assegurar la cobertura universal de necessitats alimentàries bàsiques, i definir un nou model de menjadors socials municipals, des de coordenades territorials i de proximitat, que garanteixi el nombre d'àpats diaris necessaris.
33. Elaborar un programa marc per a l'impuls de dinàmiques d'inclusió tematitzades, que es vagi desplegant per mitjà de programes específics de cooperació de l'organització municipal de benestar social amb cada sistema de protecció social: ocupació, sanitat, habitatge i accés a rendes. Així, doncs, cal:
  - dissenyar noves estratègies de suport per a l'accés a l'habitatge de persones i famílies en situacions de pobresa i exclusió, juntament amb els organismes responsables de les polítiques públiques d'habitatge.

- dissenyar noves estratègies per facilitar la inserció laboral de col·lectius en situació d'exclusió, juntament amb els organismes responsables de les polítiques públiques d'ocupació, amb especial èmfasi en l'aplicació de les clàusules socials en els processos de contractació pública.

34. Reformular i ampliar els serveis d'acolliment temporal per a persones sense sostre a fi que donin resposta a les necessitats dels diferents col·lectius i aconseguixin:

- crear un centre de baixa exigència per a persones en situació consolidada de desarrelament social, en col·laboració amb institucions supramunicipals.
- adequar o reubicar el dispositiu d'acolliment hivernal, per tal de possibilitar una millora integral de l'atenció.
- millorar els serveis de dutxes, bugaderia i rober amb estratègies adequades per a les noves necessitats socials.
- crear un centre d'acolliment residencial temporal per a dones soles en procés de desarrelament social i un centre per a famílies amb responsabilitats sobre menors, com a alternatives a l'acolliment en hotels i pensions.
- disposar d'un parc públic municipal d'apartaments habitatge per a persones sense sostre o en situació d'exclusió severa, com a recurs estable d'habitatge per afavorir processos d'inserció social normalitzada.

I també:

31. Elaborar i posar en marxa el programa Pobresa zero, en el marc del Pla municipal per la inclusió social:

- que ordeni, redefineixi i potencii el sistema de prestacions econòmiques que es proveeixen des dels serveis socials municipals, a fi d'esdevenir una eina activa d'acció contra la pobresa.
- que garanteixi l'accés a la renda mínima d'inserció (RMI) de tots aquells que hi tenen dret, de manera que s'enforteixi el paper de la renda com a veritable instrument contra la pobresa i per la inclusió social.

Línia 5. Benestar intercultural

36. Potenciar el SAIER com a servei municipal de referència per a l'atenció i informació, assessorament i acolliment de la població nouvinguda.
38. Enfortir i millorar l'atenció a la població nouvinguda per part de la xarxa bàsica de serveis socials municipals. Situar l'atenció social primària –juntament amb el SAIER– com a eix fonamental de suport per a l'accés normalitzat de les persones immigrants als serveis públics, l'habitatge i l'ocupació.
40. Garantir l'atenció social d'urgències a totes les persones nouvingudes, segons les seves necessitats específiques, com a concreció del principi de ciutat inclusiva i, en aquest marc, desenvolupar les estratègies necessàries de treball social amb les persones immigrants més vulnerables a l'exclusió i a la marginació.
41. En el marc del Programa de benestar intercultural, generar i activar, en l'àmbit de la immigració, xarxes d'acció social per la integració i la interculturalitat. Dinamitzar aquestes xarxes mitjançant plans comunitaris de barri i altres pràctiques comunitàries en tots els districtes de Barcelona.
42. Millorar i ampliar el Servei Municipal de Mediació Intercultural augmentant, diversificant i territorialitzant les d'accions mediadores, tant en l'àmbit interpersonal com comunitari. Garantir que tots els districtes de la ciutat puguin desenvolupar, almenys, una experiència de mediació intercultural comunitària canalitzada pel servei municipal.

Línia 6. Infància i adolescència

45. Promoure i garantir de manera progressiva que els espais públics, els equipaments, els serveis i les activitats de l'Ajuntament disposin d'estratègies adreçades i pensades pels i per als infants, per tal de fer de Barcelona una ciutat dels nens i les nenes: amigable, responsable i acollidora dels seus ciutadans i ciutadanes més joves.
47. Elaborar un pla d'acció socioeducativa que articuli i doti d'orientació estratègica el conjunt de serveis i recursos d'infància i adolescència (espais familiars, EIPI, casals infantils, ludoteques, centres oberts...).

48. Aquest pla d'acció socioeducativa haurà de preveure les dimensions promocionals, preventives i d'atenció socioeducativa. De manera específica:
- haurà d'impulsar una xarxa integrada i de proximitat, vertebrada pel sector públic local, de serveis i recursos per atendre la petita infància (0-3 anys).
  - haurà de millorar i garantir la detecció proactiva i la intervenció amb infants i adolescents en situació de vulnerabilitat i risc per mitjà de l'establiment de circuits i protocols consensuats entre els diferents agents institucionals i associatius del territori.
49. Impulsar un pla d'acció interinstitucional per abordar la nova mendicitat infantil i tractar de manera prioritària les formes emergents de pobresa i l'exclusió dels infants dins els grups familiars.

Línia 7. Gent gran

55. Redefinir el Model integrat de serveis d'atenció domiciliària a la gent gran. Incrementar la taxa de cobertura amb un mínim del 4% l'any 2007. Promoure la definició d'un pla de finançament específic i progressiu que faci possible l'assoliment d'aquest objectiu.
57. Desenvolupar un programa de suport a persones i famílies cuidadores de persones grans dependents, per mitjà de serveis a la llar, estades temporals de respir, reduccions de temps laborals, grups d'ajuda mútua, prestacions econòmiques o d'altres eines que puguin sorgir.
58. Impulsar un pla d'acció que doti la ciutat d'una xarxa potent i diversificada d'equipaments d'atenció a la gent gran: apartaments amb serveis, centres de dia i residències públiques, amb el finançament adequat aportat per la Generalitat de Catalunya.
65. Ampliar i enfortir el Consell Assessor de la Gent Gran dotant-lo de més pluralisme i efectivitat, com a espai de referència per a la participació i la plena implicació personal i associativa en les polítiques municipals de gent gran. Assegurar la continuïtat del procés participatiu "Les veus de la gent gran", tot fent operatius els acords de la convenció.

Línia 8. Famílies i vida quotidiana

- 70. Potenciar les estratègies d'atenció a les famílies en el marc de la xarxa bàsica de serveis socials, amb l'objectiu de superar diferents situacions de dificultat sigui per mitjà de la informació i l'assessorament, la intervenció social, el suport psicològic, l'accés a serveis públics, o bé per la derivació cap a serveis de mediació familiar en col·laboració amb entitats.
- 71. Assegurar els serveis de suport a persones que, en l'àmbit familiar, cuiden infants, persones grans o en situació de dependència. Potenciar els serveis d'estades temporals de respir, els grups de suport o altres estratègies adients.
- 75. Establir un programa de prevenció i eradicació de qualsevol tipus de violència familiar, col·laborant amb altres programes municipals i iniciatives ciutadanes, en un marc de promoció d'una cultura de resolució pacífica de conflictes.

I també:

- 74. Reordenar, diversificar i ampliar els espais i els recursos de suport a les famílies en les seves funcions parentals.

3

INFORMES PARTICIPATIUS DELS GRUPS DE TREBALL DEL CONSELL MUNICIPAL DE BENESTAR SOCIAL

Dona

Drogodependències

Gent gran

Habitatge social

Infància

Pobresa

Prevenció

Refugiats i estrangers

Sida

Procés de consulta als consells de participació social
en la fase d'exposició pública del PAM 2004-2007

Informe participatiu

GRUP DE TREBALL DONA

Consell Municipal de Benestar Social

Gener-febrer de 2004

El document que es presenta a continuació constitueix l'Informe participatiu del Grup de Treball Dona, del Consell Municipal de Benestar Social (CMBS).

Conté el treball d'anàlisi i les aportacions realitzades pel grup de treball entorn de les propostes del Programa d'actuació municipal (PAM) 2004-2007.

El procés d'elaboració i participació del PAM 2004-2007

- 2002: aprovació de les noves Normes reguladores de la participació ciutadana
- Maig de 2003: eleccions municipals
- 17 de desembre de 2003: aprovació inicial del PAM en plenari de l'Ajuntament
- Fase d'exposició: consulta ciutadana del PAM
- Debat amb associacions i entitats (28 consells sectorials de ciutat)
- Participació individualitzada (web: www.bcn.es)
- Districtes (consells sectorials de Districte)
- Elaboració d'informes participatius (consells)
- Constitució del Consell de Ciutat i debat del PAM (informes participatius)
- Març de 2004: elevació i aprovació definitiva del PAM al plenari de l'Ajuntament

El Programa d'actuació municipal 2004-2007 de la ciutat

Deu eixos temàtics:

1. Barcelona té cura del civisme
2. Barcelona amb habitatge accessible
3. Barcelona segura amb autoritat i convivència
4. Barcelona neta i saludable
5. **Barcelona amb benestar i cohesió**
6. Barcelona participativa
7. Barcelona sostenible

8. Barcelona innovadora i de progrés amb noves oportunitats
9. Barcelona reconeguda per la llei
10. Referent mundial

Atès l'àmbit d'actuació del Consell Municipal de Benestar Social, el treball en els grups que el formen s'ha centrat en la revisió del PAM pel que fa a la línia estratègica en relació amb el benestar social (línia 5: "Barcelona amb benestar i cohesió").

No obstant això, per complir l'objectiu d'analitzar el PAM 2004-2007 en la seva globalitat, es va indicar als membres de cada grup que la resta de les seves línies estratègiques les podien conèixer i treballar per mitjà dels mecanismes de participació previstos al web de l'Ajuntament (www.bcn.es), on hi ha disponible el document complet del PAM, així com un qüestionari per poder-hi fer les seves aportacions. En aquest sentit, es va facilitar una còpia d'aquest qüestionari per a aquelles persones que preferissin lliurar-lo en format paper a la Secretaria Tècnica del CMBS.

Els documents de treball del Grup Dona del CMBS

- El Programa d'actuació municipal 2004-2007 de Benestar Social

La proposta municipal (Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social) pel que fa a les polítiques i actuacions referents al benestar social a la ciutat es recull al document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*. Les mesures (compromisos) que proposa estan estructurades en nou línies estratègiques:

1. Una ciutat inclusiva i solidària
2. Model Barcelona de Serveis Socials
3. Acció comunitària
4. Inclusió social
5. Benestar intercultural
6. Infància i adolescència
7. Gent gran
8. Famílies i vida quotidiana
9. Persones amb disminucions*

* Aquesta línia estratègica, si bé s'esmenta com a part del document, no serà treballada pel CMBS i altres consells de participació social, atès que ho farà l'Institut Municipal de Persones amb Disminució per mitjà dels seus mecanismes de participació.

- El Programa d'actuació municipal 2004-2007 (Separata 7.5.8. Dona)

El Programa d'actuació municipal 2004-2007 (PAM) fixa 27 mesures adreçades de manera específica a les dones, estructurades en deu objectius estratègics, mitjançant els quals es concreten les principals accions que cal desenvolupar.

Metodologia i procés de treball

Com s'esmenta en l'apartat anterior, el Grup de Treball de Dona del CMBS ha treballat dos documents:

- Els objectius i les mesures específiques referents a Dona recollits en el PAM general de l'Ajuntament (PAM 7.5.8).
- El document pel que fa a Benestar Social *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*, treballat en la resta de grups del CMBS.

El treball s'ha dut a terme en dues sessions (16 de gener i 13 de febrer), en què, per als dos documents, els membres del grup han realitzat un procés d'aportacions respecte a aquells aspectes o elements de les mesures assenyalades que han considerat que calia matisar o complementar, i també s'han aportat nous elements no reflectits en els documents.

- Aportació/proposta que matisa, completa o valora el contingut d'una de les mesures ja proposades.
- Aportació/proposta d'una nova mesura interessant per avançar en alguna de les línies estratègiques.

El treball s'ha portat a terme de manera presencial a les sessions de treball i, a més, s'ha donat la possibilitat de fer arribar a la Secretaria Tècnica les aportacions de totes aquelles persones que no hi han pogut assistir.

Participants

<i>Nom</i>	<i>Organització</i>
Alvira i Latorre, Merche	Direcció Serveis Participació Social (Ajuntament de Barcelona)
Batet i Valerio, Rosa	Barcelona Activa, SA
Berbel i Sánchez, Sara	Coordinadora de les Polítiques per a la Igualtat d'Oportunitats
Bofill i Abelló, Mireia	Ca la Dona
Brezmes i Macias, Dolores	Grup Municipal PSC
Calafat i Siquier, Carme	Associació Benestar i Desenvolupament (ABD)
Cárdenas i Jiménez, Maribel	Pla operatiu contra la violència vers les dones (Ajuntament de Barcelona)
Carrascón i Calvo, Alícia	Associació Catalana de Llevadores
Cortés i Miret, Isabel	Grup Municipal ICV-EU i A
Domínguez i Recio, Ascensión	UGT
Dumenjó i Martí, Rosa Maria	Fundació Maria Aurèlia Capmany
Espargaró, Mercè	Càritas Diocesana
Farré i Anguera, Consol	Associació Catòlica Internacional de Serveis a la Joventut Femenina
Fernández Martín Corral, Olga	CCOO
Gil i Miquel, Carles	Secretari adjunt del Consell Municipal de Benestar Social
González i Esteve, Mercè	Oficina del Pla jove (Ajuntament de Barcelona)
Gordi i Julià, Dolors	Grup Municipal CiU
Hernández i Vicent, Montse	Creu Roja
Ibáñez i Boira, M. Lluïsa	Grup Municipal PP
Iglesias i Martín, M. José	Grup Municipal CiU
Lázaro i Barrios, Lucía	Punt d'Informació i Atenció a les Dones de Nou Barris
López i Pérez, Marisa	CCOO
Llorens i Sanz, Cinta	Centre Cívic La Taxonera
Marcos Tocino, Hortensia	Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona
Mas i Perulles, Marta	Federació de Dones per la Igualtat de Catalunya
Menchón i Guirado, Carmen	Experta (Ajuntament Hospitalet)
Méndez i Méndez, Elvira	Associació Salut i Família
Micás i Estalayo, M. Rosa	Acció contra la Violència Domèstica Barcelona
Nogués i López, Avelina	Grup Municipal PP

Olivares i Usac, Maria	Experta
Olivé i Ferrer, M. del Carme	Universitat de Barcelona (UB)
Oliveda i Puig, M. Lluïsa	Consell de Dones de Barcelona
Plaza i Morales, Ana	Institut Genus
Querol i Bello, Raquel	Grup Municipal PSC
Ramos i Miranda, Maria	Col·legi Oficial de Treball Social i Assistents Socials de Catalunya
Ribalta i Taltavull, Mariona	Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB)
Rodrigo, Erlinda	Consell de la Joventut de Barcelona
Salvador i Alonso, Anna	Grup Municipal ERC
Sipi, Remei	Associació Dones Guineanes E'Waiso Ipola
Solanes i Salse, Pilar	Secretària del Consell Municipal Benestar Social
Soriano i Soriano, M. Jesús	Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya
Torns i Martín, Teresa	Coordinadora del Grup de Treball Dona
Valls i Llobet, Carme	Parlament de Catalunya
Vidal i Estruel, Carme	Regidoria de Política de la Dona (Ajuntament de Barcelona)

Aportacions al PAM

PAM Dona

A continuació s'exposa el recull i la sistematització de les aportacions realitzades per la introducció i els deu objectius estratègics del PAM Dona.

Introducció

- Canviar el qualificatiu "sentimental" per "emocional" quan es fa referència al poc suport que reben les dones grans: "... les dones grans, que en una gran majoria tenen pocs recursos, viuen soles i tenen poc suport social i emocional" (paràgraf 3).
- Canviar "no tenen un paper social definit" per "tenen un paper social que és reiteradament menyspreat" quan es parla de les dones més grans de 50 anys amb nivells educatius baixos i unes taxes d'activitat al mercat de treball molt reduïdes.

Objectiu estratègic 1

Establir polítiques transversals per la igualtat de gènere a les **diverses àrees de l'Ajuntament**.

- S'ha d'emfatitzar més la descentralització (districtes, territoris...) de les polítiques de la ciutat en matèria d'igualtat d'oportunitats.

Objectiu estratègic 2

Fer que a la nostra ciutat es treballi el canvi de valors davant la violència necessaris per assolir la tolerància zero a la violència entre la ciutadania i la violència domèstica. Construir una ciutat sense violència de gènere, una ciutat amb dones lliures.

- S'ha d'aclarir la terminologia (significat, utilització...) entre *violència domèstica* i *violència de gènere*.
- Cal desenvolupar més el concepte de *tolerància 0*; concreció en mesures que mostrin el rebuig institucional a la violència de gènere (per exemple, la denúncia pública).
- Cal fixar un dia concret de cada mes (per exemple, el dia 25) com a jornada oficial de rebuig a la violència de gènere (cal tenir en compte l'acord en contra de la violència de gènere).
- S'ha d'eliminar la mesura 6 d'aquesta secció (objectiu estratègic 2), que fa referència a la publicitat no sexista a l'Ajuntament i incorporar-la a l'objectiu estratègic 3.

Objectiu estratègic 3

Fer que la nostra ciutat aculli amb calidesa i ajudi amb eficàcia les dones que pateixen maltractaments per mitjà d'una atenció de proximitat amb els punts d'informació i atenció a la dona dels districtes, una atenció especialitzada a través de l'Equip d'Atenció a les Dones i la Casa d'Acollida i la coordinació de tots els sistemes implicats (sanitari, serveis policials, serveis socials, judicial i de base associativa i comunitària).

- Cal reconèixer i valorar el paper i l'experiència de les associacions voluntàries que fan una tasca social, concretament en l'atenció a les dones víctimes de la violència de gènere.
- Quan es parla de l'acollida d'urgència i de les funcions del nou centre d'acollida (mesura 9), cal afegir "actuació" a les noves estratègies de detecció i prevenció: "... tot preveient l'increment de necessitats de la ciutat vinculat a les noves estratègies de detecció, prevenció i actuació".
- S'ha d'afegir a aquest objectiu estratègic una referència específica a les dones d'altres cultures, especialment quan es diu que la nostra ciutat ha d'acollir amb calidesa i ajudar amb eficàcia les dones que pateixen maltractaments.
- Cal matisar la utilització del terme *calidesa* (substituint-lo per un altre de més adient, per exemple).

Objectiu estratègic 4

Promoure polítiques actives de suport a les dones soles, vídues i grans que a causa de la major esperança de vida i l'envelliment de la població són cada cop més nombroses i més vulnerables.

- Atesa la seva importància, cal desenvolupar més aquest objectiu estratègic.

Objectiu estratègic 5

Coordinar polítiques d'habitatge i polítiques de suport a les dones, ja que cal tenir en compte que tres de cada quatre llars unipersonals estan formades per dones.

- S'ha d'eliminar d'aquest objectiu la referència a l'Observatori de les Dones, emmarcat dins l'Observatori de Barcelona, ja que aquest no té una relació directa amb l'objectiu estratègic en qüestió, centrat en la coordinació de polítiques d'habitatge i polítiques de suport a les dones. (Aquest punt s'hauria d'integrar en un altre objectiu estratègic, per exemple l'objectiu estratègic 9.)

Objectiu estratègic 6

Fer que a Barcelona compartir i conciliar sigui el model. Treballar en les eines de conciliació de la vida personal i laboral de tots i totes. Impulsar l'elaboració d'un "pacte local del temps", per tal de regular participativament els horaris de la vida quotidiana i poder exercir i viure plenament la nostra ciutadania.

- En l'enunciat de l'objectiu estratègic, quan es diu "... fer que a Barcelona compartir i conciliar sigui el model", cal especificar què és el que s'ha de conciliar i compartir.
- Per a l'elaboració del Pacte local del temps, cal tenir en compte les experiències i bones pràctiques existents.
- S'ha d'explicitar que el Pacte local del temps hauria de recollir i continuar el projecte Les dones canvien els temps.

- Cal avançar perquè les dones entrin en professions on estan infrarepresentades. En aquest sentit, s'han de tenir en compte les experiències dutes a terme per Barcelona Activa.

Objectiu estratègic 7

Fer que a Barcelona el mercat laboral i el treball remunerat doni les mateixes oportunitats a dones i homes. Aprofundir en els programes de suport a dones de la ciutat amb igualtat d'oportunitats.

- Cal fer referència, en aquest objectiu estratègic, a les dones provinents d'altres cultures.
- S'han d'establir programes que donin suport a la incorporació de les dones de Barcelona en oficis masculinitzats (es podrien obrir vies per augmentar la taxa d'activitat de manera molt notable). D'altra banda, les experiències existents en sectors com el metall, per exemple, demostren clarament la viabilitat d'aquestes accions i els seus bons resultats.
- Cal donar suport activament des del PAM a la implantació d'una de les mesures del Pacte local per l'ocupació, concretament la que proposa la creació d'un centre compartit de recursos per a la igualtat d'oportunitats a la ciutat de Barcelona.

Objectiu estratègic 8

Fer que en la nostra ciutat creixi la participació i la promoció de les dones, treballant la seva autonomia i llibertat. Aprofundir en el coneixement i l'aprenentatge de les tecnologies de la informació i la comunicació i crear una xarxa municipal de dones a través d'aquest mitjà. Construir una ciutat amb les dones, una ciutat amb dones escoltades i reconegudes en la seva diversitat.

Objectiu estratègic 9

Lluitar contra l'exclusió social de les dones. Compromís en tots els àmbits amb la igualtat d'oportunitats real entre dones i homes: educació no sexista, planificació familiar, igualtat laboral i en els serveis públics. Crear programes d'acció positiva que fomentin unes noves relacions de gènere: incorporació dels homes a l'espai domèstic, paritatat entre dones i homes en l'espai públic i representatiu.

- Cal esmentar, en aquest objectiu estratègic, el conjunt d'experiències comunitàries que s'estan treballant a la ciutat. S'han de convertir en propostes polítiques les experiències que es considerin bones pràctiques.
- Cal tenir en compte en els diferents programes municipals el marc dels principis internacionals recollits al Pla d'acció aprovat i ratificat a la Conferència de Pequín l'any 2000.
- Quan es diu que l'Ajuntament ha de ser una institució exemplificadora (mesura 18), s'ha de fer referència a la Conferència de Pequín. En concret, es proposa el següent redactat: "Cal avançar per fer de l'Ajuntament una institució exemplificadora en totes aquelles polítiques i estratègies que es plantegin per al conjunt del municipi, fent seus tots els principis derivats de la Conferència de Pequín".
- En la mesura 18, en la darrera frase, quan es diu el que l'Ajuntament haurà de continuar promovent, en el seu funcionament intern, s'hi ha d'afegir "donar a conèixer i realitzar actuacions basades en els principis de la Conferència de Pequín del 1995".
- Cal explicar millor què vol dir fer de l'Ajuntament una institució exemplificadora (mesura 18).
- S'ha de dividir la mesura 18 en dues parts, atès que estan clarament diferenciades: l'una que reculli el concepte d'institució exemplificadora i l'altra que parli de l'elaboració de registres i estadístiques que prevegin la perspectiva de gènere; a més, cal incorporar-la a la mesura 21, la qual estableix l'obligatorietat d'elaborar indicadors necessaris per poder avaluar l'impacte de gènere.
- En les campanyes per l'increment de la salut, cal que també estigui recollit el concepte de salut mental de les dones i proposar mesures de prevenció i actuació específiques (mesura 19). També s'ha de fer una referència específica al col·lectiu de persones grans (moltes de les quals són dones) en relació amb la mobilitat.

- Cal eliminar la mesura 22, que parla de la realització d'una auditoria de l'impacte de gènere de l'Ajuntament, atès que pot ser redundant o repetitiu respecte a la mesura anterior (mesura 21). A més, s'ha d'elaborar una única mesura que sistematitzi tot allò relatiu a l'avaluació de l'impacte de gènere en les polítiques de l'Ajuntament i a la ciutat.

Objectiu estratègic 10

Potenciar el Consell de Dones de Barcelona i de Districtes. Impulsar formes i processos innovadors de participació real de les dones en la vida i el govern de la ciutat.

- Cal canviar "Grup Dones" per "Grup Dona" en la mesura 24 (Grup Dona del Consell Municipal de Benestar Social).
- En la mesura 25, quan es parla del Fòrum 2004, s'ha de fer una referència específica al Consell de Dones dels Districtes (cal impulsar la participació de les entitats i grups de dones durant el procés i la celebració del Fòrum 2004, mitjançant el Consell de les Dones de Barcelona, així com els consells de dones dels diferents districtes de la ciutat).
- En el marc d'aquest objectiu estratègic s'ha d'incloure una nova mesura, que parli d'incentivar la interrelació entre entitats de dones que treballen des de diferents òptiques (dones grans, dones joves, dones immigrants...).

Aportacions al PAM

Document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària* (Benestar Social)

A continuació, s'exposa el recull i la sistematització de les aportacions realitzades al document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*.

S'indica, per a cada aportació, quina de les 75 mesures matisa, completa o en valora el contingut. Si es tracta, en canvi, d'una proposta de nova mesura (no existent entre les 75 proposades), s'assenyala a quina línia estratègica fa referència.

1. Una ciutat inclusiva i solidària

- Pel que fa a la creació del Consorci de Serveis Socials de Barcelona (mesura 1), es valora com un tema molt positiu, que ha d'aportar més eficiència (planificació), assoliment de resultats i transparència en l'actuació. Ara bé, tot això s'aconseguirà sempre que hi hagi la voluntat política d'acceptar la compartició i la redefinició de competències i decisions conjuntes quant als recursos econòmics que implica treballar sobre la base d'un consorci.
- A la mesura 8, on es parla de consolidar el Projecte B3: Barcelona, Beneficis i Benestar, com a estratègia de col·laboració entre el món empresarial i el teixit social de la ciutat, a més de valorar el compromís extern de les empreses també cal valorar quin és el seu comportament en l'àmbit intern, pel que fa a la seva política de Recursos Humans, incidint especialment a garantir que compleixin criteris ètics en la contractació, respecte per la igualtat de gènere, etc.

2. Model Barcelona de serveis socials

- A la mesura 12 ("Definir i posar en pràctica el nou Model integrat de serveis d'atenció domiciliària, liderat per l'Ajuntament i concebut com el conjunt de serveis de primària que es proveeixen en el marc de les llars, adreçats tant a gent gran i altres persones en situació de dependència com a famílies amb necessitats específiques"), cal fer notar i afegir-hi el comentari que afirma que actualment són les dones les qui assumeixen fonamentalment aquest rol de cura i atenció a la llar.

- Per a aquesta línia estratègica en general, s'ha d'incorporar una mesura en el sentit de garantir la informació, la difusió i el coneixement efectiu per a tots els ciutadans i ciutadanes sobre els serveis socials existents a la ciutat, vetllant de manera específica per tal de fer arribar aquesta informació a les persones amb més dificultats (exclusió social), a les quals s'adrecen aquests serveis i dels quals, normalment, no tenen coneixement.
- Es proposa incloure una mesura orientada a "identificar i crear mecanismes i instruments per a la difusió i la implementació efectiva dels drets i deures de la ciutadania".
- Pel que fa als recursos econòmics, s'assenyala que els ajuts destinats a les persones amb dependències estan congelats des de l'any 2003.

3. Acció comunitària

- A la mesura 24 ("Promoure la creació de xarxes territorials d'acció social que facilitin les connexions i els intercanvis entre entitats, grups i persones, com a marcs comunitaris de foment de la convivència intercultural, de la resolució de necessitats d'habitatge, de suport a la dependència o de viabilitat de projectes familiars emergents"), cal analitzar les experiències que ja existeixen en aquest sentit en altres països europeus (per exemple, els *quangos* a la Gran Bretanya), que agrupen l'Administració local i les diverses entitats i agents socials del territori, i implantar-les a Barcelona.
- L'objectiu d'aquests consorcis o plataformes és aportar informació i dades sobre les necessitats reals de cada territori (a partir del treball i el coneixement real o directe d'aquest territori), de la qual cosa es deriva l'elaboració de mapes "vius" (dinàmics, que canvien) de necessitats territorials. A partir d'aquests mapes, que són el resultat de la col·laboració i el treball conjunt permanent entre entitats que treballen al territori i els serveis municipals, l'Ajuntament podria donar respostes adaptades a les necessitats reals de cada districte o territori.
- A la mesura 25, que fa referència a l'elaboració d'un mapa d'equipaments de proximitat, en l'enumeració d'aquests equipaments (centres cívics, casals de barri, casals de gent gran, casals i espais infantils i de joves, ludoteques...) també cal afegir-hi espais per a les dones.

4. Inclusió social

- A la mesura 34 (dedicada a reformular i ampliar els serveis d'acolliment temporal per a persones sense sostre), on es parla de crear un centre d'acolliment residencial per a dones soles, cal substituir el qualificatiu de *dones soles en procés de desarrelament social* pel de *dones soles en situació de dificultat*.
- Igualment, a la mesura 34, on es parla de disposar d'un parc públic d'apartaments-habitatge per a persones sense sostre o en situació d'exclusió severa, com a recurs estable d'habitatge, s'ha de pensar en la creació de pisos per a dones amb aquesta problemàtica i amb fills al seu càrrec (dues o tres famílies), com a mecanisme per afavorir el seu procés d'inserció social normalitzada i de manera estable.

5. Benestar intercultural

- En general, seguint en aquesta línia, cal substituir el terme *persones immigrants* pel de *persones immigrades*.
- En general, per a totes aquelles mesures adreçades a les persones immigrades quan acaben d'arribar a la ciutat (serveis i mesures relatives a l'acolliment), cal garantir que es doni a conèixer a aquestes persones tots els seus drets i també els seus deures, com tenen que tots els ciutadans i ciutadanes de Barcelona, com a mecanisme per a un millor coneixement i una millor integració en la societat d'acollida.

6. Infància i adolescència

- En l'explicació de la línia estratègica ("Fer de Barcelona una ciutat respectuosa i promotora dels drets de la infància i l'adolescència. Articular un espai socioeducatiu potent com a garantia del ple desenvolupament personal dels infants, i de la seva vinculació a processos i valors de solidaritat. Actuar de manera específica amb l'objectiu de prevenir, atendre i superar les situacions d'infància i adolescència en risc), cal substituir l'adjectiu *potent* ("... un espai socioeducatiu potent...") per un altre qualificatiu, com ara *de qualitat* ("...un espai socioeducatiu de qualitat...").

- Igualment, cal fer aquest canvi a la mesura 55 ("Promoure estratègies 'potents' de coneixement...").
- Cal utilitzar el terme genèric *infància i adolescència* per referir-se a aquest col·lectiu de població (en lloc dels termes *infants* i *adolescents*, que tenen connotació de gènere (per exemple a la mesura 45).
- En totes les mesures adreçades a la infància i l'adolescència en risc, cal tenir en compte de manera específica la problemàtica dels infants i adolescents que han d'assumir la responsabilitat d'exercir tasques de cura en l'àmbit familiar, a causa de les problemàtiques dels seus pares (alcoholisme, toxicomanies...). S'han de detectar aquestes situacions a fi de poder donar-hi respostes adients. Cal tenir en compte, a més, que aquest rol també té connotacions de gènere, atès que són tasques que recauen majoritàriament en les nenes i les adolescents.

7. Gent gran

- A la mesura 57, que fa referència a les persones i famílies cuidadores de persones grans, cal esmentar explícitament en el seu redactat que aquestes persones cuidadores són, en la majoria dels casos, dones.
- A la mesura 58, pel que fa a la creació d'una xarxa potent d'equipaments d'atenció a la gent gran, també cal explicitar que la major part d'aquestes persones grans són dones, així com el fet que aquests equipaments s'haurien de crear tenint en compte el component territorial (necessitats concretes de cada territori, tant pel que fa al nombre d'usuaris com al tipus d'equipaments).

8. Famílies i vida quotidiana

- Com a observació general a aquesta línia l'ús del terme *famílies* en el títol ("Famílies i vida quotidiana"), es podria substituir per algun terme que fes referència a la situació i les condicions de les dones actualment. Perquè el contingut d'aquesta línia, en tot allò que està relacionat amb les famílies, en el fons es refereix a la situació del gènere femení i els seus rols en l'estructura familiar.

- En el redactat d'aquesta línia estratègica ("Fer de Barcelona una ciutat on tota la diversitat de projectes familiars i convencionals es puguin desenvolupar en igualtat de condicions i sense riscos de marginació. Impulsar el dret a unes relacions familiars i de vida quotidiana de qualitat, per mitjà d'una xarxa de serveis de suport i de polítiques de conciliació i nous usos del temps"), cal eliminar l'adjectiu *de qualitat* ("... unes relacions familiars i de vida quotidiana de qualitat...") o bé s'ha d'aclarir què significa exactament aquí o quin valor afegit hi aporta.
- A la mesura 71, que fa referència als serveis i recursos de suport a les persones (en la cura dels infants, de persones grans, persones amb dependències, etc.), cal explicitar que aquestes càrregues familiars actualment encara recauen majoritàriament en les dones. Per tant, el redactat podria ser: "Assegurar els serveis de suport a persones, majoritàriament dones, que, en l'àmbit familiar,...". A més, es proposa que siguin serveis de suport que permetin facilitar la connexió de les dones amb la vida activa (serveis que "alliberin" la dona per poder realitzar activitat fora de l'entorn familiar).
- La mesura 74 ("Reordenar, diversificar i ampliar els espais i recursos de suport a les famílies en les seves funcions parentals") és molt abstracta i s'hauria de concretar millor quines són les funcions parentals a les quals fa referència. En aquest sentit, cal esmentar i explicitar especialment que una de les majors dificultats o amenaces en les funcions parentals és fer compatible i poder articular els espais i temps de vida familiar i laboral.
- Tampoc no s'han d'oblidar en aquesta mesura, a més de les funcions parentals (pares-fills), les funcions de retorn intergeneracionals (cura de les persones grans).
- Cal incloure una mesura que tingui relació amb la reorganització dels temps de la ciutat (transports, temps laboral...), orientada a facilitar el benestar de les famílies.

Altres observacions generals al document

- S'hi troba a faltar una línia estratègica dedicada exclusivament a les dones (tal com hi ha una línia dedicada a la infància i l'adolescència i a la gent gran). Si bé es reconeix que totes les mesures recollides al document van adreçades tant a homes com a dones, com a persones que viuen a la ciutat, hom pensa que hi ha determinats aspectes i necessitats-problemàtiques que són específiques de les dones i que encara avui requereixen un tractament específic i que han de ser recollides i ateses de manera particular.

Procés de consulta als consells de participació social
en la fase d'exposició pública del PAM 2004-2007

Informe participatiu

GRUP DE TREBALL DROGODEPENDÈNCIES

Consell Municipal de Benestar Social

Gener-febrer de 2004

El document que es presenta a continuació constitueix l'Informe participatiu del Grup de Treball de Drogodependències del Consell Municipal de Benestar Social (CMBS).

Conté el treball d'anàlisi i les aportacions realitzades pel grup de treball entorn de les propostes del Programa d'actuació municipal (PAM) 2004-2007.

El procés d'elaboració i participació del PAM 2004-2007

- 2002: aprovació de les noves Normes reguladores de la participació ciutadana
- Maig 2003: eleccions municipals
- 17 de desembre de 2003: aprovació inicial del PAM en plenari de l'Ajuntament
- Fase d'exposició: consulta ciutadana del PAM
- Debat amb associacions i entitats (28 consells sectorials de ciutat)
- Participació individualitzada (web: www.bcn.es)
- Districtes (consells sectorials de Districte)
- Elaboració informes participatius (consells)
- Constitució del Consell de Ciutat i debat del PAM (informes participatius)
- Març 2004: elevació i aprovació definitiva del PAM al plenari de l'Ajuntament

El Programa d'actuació municipal 2004-2007 de la ciutat

Deu eixos temàtics:

1. Barcelona té cura del civisme
2. Barcelona amb habitatge accessible
3. Barcelona segura amb autoritat i convivència
4. Barcelona neta i saludable
5. **Barcelona amb benestar i cohesió**
6. Barcelona participativa
7. Barcelona sostenible

8. Barcelona innovadora i de progrés amb noves oportunitats
9. Barcelona reconeguda per la llei
10. Referent mundial

Atès l'àmbit d'actuació del Consell Municipal de Benestar Social, el treball en els grups que el formen s'ha centrat en la revisió del PAM pel que fa a la línia estratègica en relació amb el benestar social (línia 5: "Barcelona amb benestar i cohesió").

No obstant això, per complir l'objectiu d'analitzar el PAM 2004-2007 en la seva globalitat, es va indicar als membres de cada grup que la resta de les seves línies estratègiques les podien conèixer i treballar per mitjà dels mecanismes de participació previstos al web de l'Ajuntament (www.bcn.es), on es troba disponible el document complet del PAM, així com un qüestionari per poder-hi fer les seves aportacions. En aquest sentit, es va facilitar una còpia d'aquest qüestionari per a aquelles persones que preferissin lliurar-lo en format paper a la Secretaria Tècnica del CMBS.

Els documents de treball del Grup de Drogodependències

- Programa d'actuació municipal 2004-2007 de Benestar Social

La proposta municipal (Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social) pel que fa a les polítiques i actuacions referents al benestar social a la ciutat es recull al document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*. Les mesures (compromisos) que proposa es troben estructurades en nou línies estratègiques:

1. Una ciutat inclusiva i solidària
2. Model Barcelona de serveis socials
3. Acció comunitària
4. Inclusió social
5. Benestar intercultural
6. Infància i adolescència
7. Gent gran
8. Famílies i vida quotidiana
9. Persones amb disminucions*

* Aquesta línia estratègica, si bé s'esmenta com a part del document, no serà treballada pel CMBS i altres consells de participació social, ja que ho farà l'Institut Municipal de Persones amb Disminució a través dels seus mecanismes de participació.

- El PAM en relació amb l'Acció sobre la drogoaddicció, programes de prevenció i promoció de la salut i informació sanitària

El Programa d'actuació municipal fixa 17 mesures que tenen relació específica amb el tema de les drogues, en un apartat que s'ha estructurat sota el títol Acció sobre la drogoaddicció, programes de prevenció i promoció de la salut i informació sanitària. Les mesures hi són classificades en tres objectius estratègics, mitjançant els quals es concreten les principals accions que cal desenvolupar.

Els tres objectius estratègics són els següents:

1. Acció sobre la drogoaddicció
2. Reforç i actualització dels programes de prevenció i promoció de la salut
3. Informació sanitària

Procés de treball i metodologia

Tal com s'ha assenyalat en l'apartat anterior, el Grup de Treball de Drogo dependències del CMBS ha treballat dos documents:

- Els objectius i mesures específiques referents a Acció sobre la drogoaddicció, programes de prevenció i promoció de la salut i informació sanitària, presents al PAM general de l'Ajuntament.
- El document pel que fa a Benestar Social *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*, treballat en la resta de grups del CMBS.

El treball s'ha desenvolupat en una sessió (9 de febrer), en la qual per als dos documents, els membres del grup han dut a terme un procés d'aportacions respecte a aquells aspectes o elements de les mesures assenyalades que han considerat que calia matisar o complementar, i també s'han aportat nous elements no reflectits en els documents.

A totes les persones del Consell que no han pogut assistir presencialment a la sessió de treball, se'ls ha donat l'oportunitat de fer arribar les seves propostes o aportacions a la Secretaria Tècnica.

Elaboració d'aportacions

- Aportació/proposta que matisa, completa o valora el contingut d'una de les mesures ja proposades.
- Aportació/proposta d'una nova mesura interessant per avançar en alguna de les línies estratègiques.

Procés de priorització

- **Acció sobre la drogoaddicció, programes de prevenció i promoció de la salut i informació sanitària.** Cada participant ha prioritzat les 9 mesures –de les 17 proposades– que ha considerat més rellevants o més importants de dur a terme (dues o tres com a màxim per cada línia estratègica). (Metodologia dels gomets, plafons).

Participants

<i>Nom</i>	<i>Organització</i>
Abellanas i Molleví, Lina	Àmbits-esport
Abelló i Planas, Lola	FAPAC Catalunya
Alberny i Iglesias, Mireia	Grup Municipal PSC
Altabas i Reñé, Anna	Àmbit Prevenció
Amores, Juli	Night Sun Group
Andres i Alborch, Jordi	Grup Municipal PSC
Baltasar i Albesa, Pep	CCOO
Barluenga i Vilajuana, Salvador	Grup Municipal ICV-EU i A
Boada i Lloro, Susanna	Col·legi de Farmacèutics de la Província de Barcelona
Casnovas i Berdaguer, Jordi	Oficina del Pla jove (Ajuntament de Barcelona)
Català i Galofré, Carmina	Direcció Tècnica d'Affers Socials (Ajuntament de Barcelona)
De la Torre i Pastor, M. Rosa	Federació Catalana de Voluntariat Social
Escolies i Plou, Oriol	Projecte Home
Forés i Llasat, Jaume	Grup Municipal ERC
Fransitorra i Brase, Pilar	Coordinació Drets Civils (Ajuntament de Barcelona)

Funes i Artiaga, Jaume	Coordinador Grup Treball Drogodependències
Garcia i Vidal, Joan	Grup Municipal ICV-EU i A
Gil i Miquel, Carles	Secretari adjunt del Consell Municipal de Benestar Social
González i Pérez, M. Àngels	Justícia i Pau
Guix i Oliver, Joan	Expert
Henar i Pérez, Esther	Associació Benestar i Desenvolupament (ABD)
Hernández i Aguilar, Oswaldo	UGT
Linares i Bertolin, Gaspar	Col·legi de Farmacèutics de la Província de Barcelona
López, Rafael	Grup Municipal PP
López i Carol, Joan	Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona
Lligoña i Trulla, Eva	Institut per a la Promoció Social i de la Salut (IPSS)
Manzanera i López, Rafael	Expert
Martí i Carrasco, Víctor	Grup Igja
Nogués i López, Avelina	Grup Municipal PP
Odriozola i Farré, Begoña	Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya
Oliveras, Marc	Consell de la Joventut de Barcelona (CJB)
Parellada i Serres, Dèlia	Creu Roja
Pascual i Martí, Alicia	Institut Genus / CAS Nou Barris
Pérez i Antón, Felisa	Associació Benestar i Desenvolupament (ABD)
Porta i Rigau, Carme	FAPAC Catalunya
Rodrigo, Erlinda	Consell de la Joventut de Barcelona
Roig i Montserrat, Carles	Serveis Associats Recerca i Orientació Àrea Social
Rovira i Guardiola, Josep	Energy Control (ABD)
Segura i Vallès, Joan	Federació Catalana de l'Esplai
Solanes i Salse, Pilar	Secretària del Consell Municipal de Benestar Social
Suárez i Vázquez, Rosa	Centre d'Estudis sobre Promoció de la Salut (CEPS)
Tió, Albert	Night Sun Group
Tolrà, Jordi	Universitat Autònoma de Barcelona / Fundació Autònoma Solidària
Torralba i Novella, Lluís	Agència de Salut Pública de Barcelona
Ugalde i Apalategui, Mercè	Universitat de Barcelona (UB)
Ulled i Seguí, Mercè	Col·legi de Farmacèutics de la Província de Barcelona
Yanovsky i Martí, Elisabet	Fundació "la Caixa"

Aportacions al PAM

Document *Acció sobre la drogoaddicció, programes de prevenció i promoció de la salut i informació sanitària*

Com a elements més rellevants per destacar, en general, de les mesures del PAM pel que fa a la drogoaddicció, programes de prevenció i promoció de la salut i informació sanitària, cal assenyalar els següents:

- La preparació, el disseny i l'aprovació del nou Pla d'acció sobre drogues de Barcelona (mesura 1.1).
- La incidència i l'enfortiment de la transversalitat en tots els àmbits –drogoaddicció, programes de prevenció i promoció de la salut i informació sanitària–, reflectida en mesures com ara la integració de serveis d'atenció a les dependències en l'àmbit de la salut o de serveis de salut mental, pla de drogues elaborat i implementat transversalment, etc.
- El disseny i/o l'execució de la nova enquesta de salut de Barcelona (ESBA).
- La millora de la mobilitat (gent gran, persones amb dependències, etc.) en l'accés als serveis sanitaris o de salut.

Línia 1. Acció sobre la drogoaddicció

- Amb referència a la "prova pilot per a la integració de serveis d'atenció a les dependències tant en l'atenció primària de salut com en els serveis de salut mental" (mesura 1.3), s'assenyala que, tal com s'indica a la mesura, seria una prova pilot i que, a més, la definició de com s'ha de dur a terme aquesta integració és un tema encara obert i que s'ha d'anar definint; també cal tenir en compte el nou Pla d'acció sobre drogues.

En tot cas, s'assenyala que seria un procés d'integració progressiu i que en cap cas es pre-tén delegar totes les responsabilitats en els professionals del sistema sanitari; de moment es començaria amb la compartició d'espais i recursos professionals (integració dels espais i professionals dels CAS de drogues en els ABS/CAP).

En general es considera que és un model que aporta més avantatges que altres sistemes organitzatius, tant pel que fa a l'atenció als usuaris com al treball dels professionals, entre altres aspectes.

- La possibilitat d'incrementar la relació/integració entre els CAS de drogues i les farmàcies dispensadores de metadona és una bona col·laboració que fins ara ha donat bons resultats i efectivitat. En l'actualitat s'està treballant en l'elaboració d'un conveni.
- Cal donar informació i assessorament per a adolescents i les seves famílies en els centres sanitaris (ABS-CAP), especialment pel que fa al consum de drogues.

Tot i que ja existeix el Centre d'Orientació de Drogues de Barcelona, la proposta seria prestar també aquest servei als CAP i ABS de la ciutat.

Igualment, s'ha d'oferir informació als centres sanitaris sobre els programes d'intercanvi de xeringues, especialment sobre els centres (farmàcies, per exemple) adherits al programa.

Aportacions al PAM

Document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària* (Benestar Social)

- En general, en el document es troba a faltar una menció específica a les persones amb drogodependències, en les diverses línies estratègiques.

En aquest sentit, es proposen diferents mesures:

- En la prestació dels serveis i equipaments per a persones en situació d'exclusió social (moltes d'elles drogodependents), cal tenir en compte les característiques i les necessitats específiques de les persones amb drogodependències. És necessària una flexibilització de les normes, considerant la problemàtica de la persona drogodependent (per exemple en els centres d'acolliment temporal), a fi que aquestes persones també se'n puguin beneficiar.
  - S'ha d'analitzar la situació de les persones que tenen problemes amb les drogues i alhora amb la justícia. Sovint apareixen moltes dificultats per donar resposta a les necessitats d'aquestes persones (per a la seva reinserció sociolaboral, recerca d'habitatge, etc.).
- Cal incloure alguna mesura que faci referència a les persones recloses, per exemple relativa a facilitar els processos de les mesures alternatives a la presó, centres de baixa exigència, etc.
- Pel que fa a la línia estratègica de la infància i l'adolescència:
    - Cal fer una menció especial als infants i els adolescents que tenen problemes amb la llei (en règim de llibertat vigilada, en centres tutelars de menors...).
    - S'han de buscar línies d'interrelació entre el Projecte educatiu de ciutat (PEC) i el PAM de Benestar Social (*100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*).
    - Cal incidir de manera important en la interrelació entre el treball comunitari i la xarxa de recursos educatius (formals i informals).
- Pel que fa a la línia estratègica de la gent gran:
    - Cal detectar els problemes d'atenció socio sanitària a la gent gran: "desmedicalitzar" la gent gran i "socialitzar-la". Molts dels problemes que presenta la gent gran i que actualment es tracten amb atenció mèdica es podrien resoldre amb serveis i atenció d'àmbit social, o bé amb una acció coordinada socialment i sanitàriament parlant:
      - potenciar els mediadors comunitaris
      - atenció domiciliària / treballadores familiars
    - En general, cal més coordinació entre els diferents sistemes: és necessària una sistematització de les coordinacions entre centres de salut, serveis socials i altres serveis comunitaris.

- Pel que fa a la línia estratègica de benestar intercultural:
  - Cal impulsar l'aprenentatge del català/castellà per a les persones nouvingudes, per tal de fer que siguin independents i que no necessitin mediadors interculturals (complement a la mesura 39: "Garantir l'accés de la població nouvinguda a l'aprenentatge del català i del castellà. Enfortir la col·laboració amb el Consorci per la Normalització Lingüística. Cobertura del Servei de Traducció per al conjunt de serveis municipals d'atenció al ciutadà, posant un èmfasi especial en els centres de Serveis Socials").

Resultat de la prioritització

Document *Acció sobre la drogoaddicció, programes de prevenció i promoció de la salut i informació sanitària*

Les mesures que s'han prioritzat en cada una de les línies estratègiques han estat les següents:

1. Acció sobre la drogoaddicció

- 12   1.3 Realitzar una prova pilot per a la integració de serveis d'atenció a les dependències tant en l'atenció primària de salut com en els serveis de salut mental.
- 9   1.1 Preparar, dissenyar, aprovar i aplicar el nou Pla d'acció sobre les drogues de Barcelona de manera transversal, per cobrir el període 2004-2007, així com avaluar l'anterior pla, 2002-2003.
- 9   1.4 Millorar el control de la promoció i el consum de substàncies addictives d'ús institucional (tabac i alcohol) d'acord amb les normes vigents i les anunciades, amb especial referència als menors, la publicitat, el fum en recintes tancats i altres aspectes regulats. Explorar intervencions apropiades per a joves en relació amb el consum de tabac i el consum problemàtic d'alcohol.

2. Reforç i actualització dels programes de prevenció i promoció de la salut

- 8   2.5 Reforçar les actuacions enfront de la sida, insistint en la prevenció i el seguiment de l'atenció integral dels malalts i afectats, per evitar una relaxació social i mediàtica. Cal fer-ho enfortint la vinculació amb les organitzacions dels afectats i les de suport.
- 8   2.2 Vetllar per la salut de la gent gran i de les persones discapacitades o amb dèficits d'autonomia personal.
- 8   2.1 Mantenir l'esforç per assolir l'objectiu d'equitat en la salut en el context dels canvis poblacionals, ambientals i en el sistema sanitari, per mitjà d'actuacions de discriminació positiva.

3. Informació sanitària

- 14 3.6 Analitzar les desigualtats socials en salut, amb estudis específics per barris i districtes, per gènere, per població immigrant, i els factors modificables que tenen més influència en les dimensions de la desigualtat.
- 12 3.3 Dissenyar i fer una enquesta a adolescents sobre estils de vida relacionats amb la salut.
- 9 3.5 Elaborar un informe integral sobre la salut mental a Barcelona, amb referència als factors que la condicionen, als que generen més vulnerabilitat psicològica, als indicadors existents de salut mental i als serveis assistencials existents i la seva activitat.

Procés de consulta als consells de participació social
en la fase d'exposició pública del PAM 2004-2007

Informe participatiu

GRUP DE TREBALL GENT GRAN

Consell Municipal de Benestar Social

Gener-febrer de 2004

El document que es presenta a continuació constitueix l'Informe participatiu del Grup de Treball de Gent Gran del Consell Municipal de Benestar Social (CMBS).

Conté el treball d'anàlisi i les aportacions realitzades pel grup de treball entorn de les propostes del Programa d'actuació municipal (PAM) 2004-2007.

El procés d'elaboració i participació del PAM 2004-2007

- 2002: aprovació de les noves Normes reguladores de la participació ciutadana
- Maig 2003: eleccions municipals
- 17 de desembre de 2003: aprovació inicial del PAM en plenari de l'Ajuntament
- Fase d'exposició: consulta ciutadana del PAM
- Debat amb associacions i entitats (28 consells sectorials de ciutat)
- Participació individualitzada (web: www.bcn.es)
- Districtes (consells sectorials de Districte)
- Elaboració informes participatius (consells)
- Constitució del Consell de Ciutat i debat del PAM (informes participatius)
- Març de 2004: elevació i aprovació definitiva del PAM al plenari de l'Ajuntament

El Programa d'actuació municipal 2004-2007 de la ciutat

Deu eixos temàtics:

1. Barcelona té cura del civisme
2. Barcelona amb habitatge accessible
3. Barcelona segura amb autoritat i convivència
4. Barcelona neta i saludable
5. **Barcelona amb benestar i cohesió**
6. Barcelona participativa
7. Barcelona sostenible

8. Barcelona innovadora i de progrés amb noves oportunitats
9. Barcelona reconeguda per la llei
10. Referent mundial

Atès l'àmbit d'actuació del Consell Municipal de Benestar Social, el treball en els grups que el formen s'ha centrat en la revisió del PAM pel que fa la línia estratègica relativa al benestar social (línia 5: "Barcelona amb benestar i cohesió").

No obstant això, per complir l'objectiu d'analitzar el PAM 2004-2007 en la seva globalitat, es va indicar als membres de cada grup que la resta de les seves línies estratègiques les podien conèixer i treballar per mitjà dels mecanismes de participació previstos al web de l'Ajuntament (www.bcn.es), on hi ha disponible el document complet del PAM, així com un qüestionari per poder-hi fer les seves aportacions. En aquest sentit, es va facilitar una còpia d'aquest qüestionari per a aquelles persones que preferissin lliurar-lo en format paper a la Secretaria Tècnica del CMBS.

El Programa d'actuació municipal 2004-2007 de Benestar Social

La proposta municipal (Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social) pel que fa a les polítiques i actuacions referents al benestar social a la ciutat es recull al document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*. Les mesures (compromisos) que proposa estan estructurades en nou línies estratègiques:

1. Una ciutat inclusiva i solidària
2. Model Barcelona de serveis socials
3. Acció comunitària
4. Inclusió social
5. Benestar intercultural
6. Infància i adolescència
7. Gent gran
8. Famílies i vida quotidiana
9. Persones amb disminucions*

* Aquesta línia estratègica, si bé s'esmenta com a part del document, no serà treballada pel CMBS i altres consells de participació social, atès que ho farà l'Institut Municipal de Persones amb Disminució per mitjà dels seus mecanismes de participació.

Procés de treball i metodologia

- El treball s'ha dut a terme en dues sessions (21 de gener i 11 de febrer), en les quals s'ha presentat el procés d'exposició pública del PAM i s'han treballat els seus continguts.
- A totes les persones del grup que no han pogut assistir presencialment a la sessió de treball, se'ls ha donat l'oportunitat de fer arribar les seves propostes o aportacions a la Secretaria Tècnica.

S'ha treballat el document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*, respecte al qual s'ha fet el següent:

Elaboració d'aportacions

- Aportació/proposta que matisa, completa o valora el contingut d'una de les 75* mesures ja proposades.
- Aportació/proposta d'una nova mesura (no existent entre les 75 proposades) interessant per avançar en alguna de les línies estratègiques.

Procés de priorització

Cada participant havia de prioritzar les 20 mesures –de les 75 proposades– que considerés més rellevants o més importants de dur a terme. (Metodologia dels gomets, plafons.)

* Del les 100 mesures del document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*, en les sessions de treball dels consells de participació només s'abordan les 75 mesures incloses en les 8 primeres línies estratègiques, i no s'abordan les 25 que pertanyen a la línia estratègica de persones amb disminució.

Participants

<i>Nom</i>	<i>Organització</i>
Anton i Rubio, Tomàs	Grup Municipal ICV-EU i A
Barenys i Pérez, M. Pia	Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)
Blanco i Fillola, Ismael	Universitat Autònoma de Barcelona (Equip Anàlisi Política)
Borràs i Solé, Montserrat	Direcció Serveis Participació Social (Ajuntament de Barcelona)
Borrell i Thió, Montserrat	Fundació Família i Benestar Social
Casiñé i Bardají, Josefa	Sèniors Espanyols per a la Cooperació Tècnica (SECOT)
Castells i Negre, Marta	Fundació Privada Amics de la Gent Gran
Cervera i Alemany, Antoni	Col·legi Oficial de Metges de Barcelona
Ciurana i Munté, Cèlia	Direcció Serveis Gestió Serveis Personals (Ajuntament de Barcelona)
Cristià i Rovira, Llibert	La Tercera Edat per al Tercer Món
Cucurella i Fabregat, Eulàlia	Alzheimer Catalunya
Domínguez i Alcón, Carmen	Universitat de Barcelona (UB)
Duaigües i Duagües, Mònica	Caixa de Catalunya / Fundació Viure i Conviure
Ensenyat i Sacristán, Conrad	Federació d'Organitzacions Catalanes de Gent Gran (FOCAG)
Espinás i Xivillé, Josep	UGT
Furriol i Teixidó, Maria	Consell Nacional de Dones d'Espanya
Gil i Miquel, Carles	Secretari adjunt del Consell Municipal de Benestar Social
Giner i Lladós, Mercè	Fundació Família i Benestar Social
Giraldo i Gil, Manuel	Grup Municipal PSC
Gómez i Passolas, Agustí	Federació Catalana de Voluntariat Social
Gordo i Guarino, Francesc	Grup Municipal ERC
Gramunt i Pubill, Montserrat	Grup Municipal CiU
Gras i Bros, Rosa	Fundació "la Caixa"
Hernández i Martorell, Amèlia	Grup Municipal CiU
Ibàñez i Martínez, Vicenç	Grup Municipal CiU
López i Robles, Lluïsa	Coordinació Drets Civils (Ajuntament de Barcelona)
Lunas i Masnou, M. Rosa	A. Catalana Familiars, Usuaris, Col·laboradors Geriàtrics
Marcos i Martín, Àngel	Asociación Foro Defensa Tercera Edad
Mas i Quintana, Mercè	Creu Roja
Mora i Fernández, Montserrat	Col·legi Doctors i Llicenciats C. Polítiques i Sociologia de Catalunya
Muñoz i Puerta, Josep	Consell Assessor de la Gent Gran (CAGG)

Nogués i López, Avelina	Grup Municipal PP
Page i Díaz, Mercedes	Grup Municipal PSC
Pardo i Miquela, Anna M.	Universitat Autònoma de Barcelona / Grup Estudi Vellea
Pérez i Salanova, Mercè	Coordinadora Grup de Treball Gent Gran
Prats i Martí, Llúcia	Associació d'Ajuda a Assistents Socials Jubilats (Equip 65)
Puig i Roca, Francesca	Experta
Pujolar i Cantijoch, Concepció	Associació Familiars Alzheimer Barcelona
Quintana i Sánchez, Isabel	Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona
Rodríguez i Benito, Pilar	Associació Benestar i Desenvolupament (ABD)
Rueda i Latasa, Josep Lluís	Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB) / Vocalia G. Gran
Santiago i Die, Mercedes	Grup Municipal PP
Selva i Martín, Anna	Càritas Diocesana
Solanes i Salse, Pilar	Secretària Consell Municipal Benestar Social
Soler i Ulacia, Joaquim	Grup Municipal PP
Solís i Donat, Dolors	CCOO
Velasco i Mata, David	Fundació "la Caixa"
Verdú i Mateos, Josep	UGT
Vergara i Beltrán, Pepita	Col·legi Oficial Treball Social i A. Socials de Catalunya
Vicens i Calvet, Carles	Col·legi Ofic. Enginyers Indus. de Catalunya
Vila i Miravent, Josep	Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya
Vizcaíno i Martí, Jordi	Direcció Planificació, Recerca i Desenvolupament (Ajuntament de Barcelona)

Aportacions al PAM

Document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària* (Benestar Social)

A continuació s'exposa el recull i la sistematització de les aportacions realitzades al document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*.

S'indica, per a cada aportació, quina de les 75 mesures matisa, completa o en valora el contingut. Si es tracta, en canvi, d'una proposta de nova mesura (no existent entre les 75 proposades), s'assenyala a quina línia estratègica fa referència.

Aportacions generals sobre el document o procés del PAM

- La participació o consulta ciutadana amb motiu del PAM hauria de tenir lloc de manera més objectiva, visible i quantificable en altres espais o àmbits, per tal de concretar les complicitats transversals i les capacitats de les autoritats locals i la societat civil organitzada i individualitzada en la presa de decisions conjuntes.
- S'haurien d'establir formes participatives de seguiment per part de les entitats que han format part del procés participatiu del PAM, de manera que aquestes entitats tinguessin accés a informacions fiables per part de l'Administració i fossin informades de com es porta a terme l'execució del programa. Així es faria visible la credibilitat de la participació i, en general, de la democràcia participativa (s'evitaria que el darrer any de govern "arribessin les presses per inaugurar projectes").
- Les comissions de districte i els grups de treball que actualment tenen un espai de participació ciutadana juntament amb l'Administració local també haurien de ser actors principals a l'hora de transmetre la informació a la resta dels ciutadans.
- Cal definir amb més rigor la presència de les entitats en l'elaboració del pressupost de propaganda institucional per tal d'establir criteris de prioritats davant les necessitats que té actualment la ciutat i la ciutadania.
- En tot el document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*, hi ha diferències importants quant al nivell de concreció. Hi ha mesures molt genèriques i mesures que concreten o complementen les anteriors i que, de fet, són necessàries per aplicar les anteriors.

- Cal indicar, en alguna de les 100 mesures del document o bé en una possible introducció, el percentatge actualitzat que representen els programes de Benestar Social sobre el pressupost total de l'Ajuntament.

Línia 1. Una ciutat inclusiva i solidària

- Emmarcant-ho en la mesura 6, sobre l'Observatori Barcelona i tot el que fa referència a la difusió de coneixements sobre la realitat social de la ciutat, cal fer una menció específica al VI Congrés Internacional "Animals de companyia, font de salut". S'ha de tenir en compte l'important rol que poden exercir els animals de companyia en diferents col·lectius (gent gran, infància, persones amb dependència, etc.).

Línia 2. Model Barcelona de serveis socials

- Respecte a la definició de l'objectiu estratègic, es proposa matisar-ne el redactat en la seva part final, que quedaria així: "... i garantir una atenció immediata i de qualitat a les emergències socials".
- Cal incorporar, en el marc de la mesura 9, que fa referència al Model d'atenció primària de serveis socials, la proposta d'aplicar el llibre blanc d'atenció primària, afegint en el redactat el següent: "de manera que estableixi noves ràtios professionals".
- A la mesura 13, que parla de potenciar el conjunt de serveis d'atenció domiciliària, s'ha d'indicar quina és la taxa de cobertura actual, quan s'estableix que es vol arribar a un 4% el 2007.
- Cal matisar el redactat de la mesura 15, a fi que quedi així: "Garantir que tots els districtes de la ciutat disposin de tots els serveis i eines del Model d'atenció domiciliària, com també d'un model d'organització i gestió que garanteixi l'equitat, la qualitat, la satisfacció i les expectatives de les persones ateses...".
- Es proposa parlar en termes d'universalitat amb referència al Servei de Teleassistència tractat en la mesura 16.

Línia 3. Acció comunitària

- Cal unir en una sola mesura la 19 i la 20, ja que una és l'aplicació o el desenvolupament de l'altra. S'ha de fer el mateix amb la 21 i la 22. La mesura 19, concretament, parla d'elaborar un programa d'acció comunitària, i la 20, de com es realitzarà el desplegament d'aquest programa en tots els districtes. De la mateixa manera, la mesura 21 tracta de l'aprovació i la posada en marxa d'un mínim de deu plans comunitaris, mentre que la 22 completa l'anterior perquè especifica amb què hauran de comptar aquests plans comunitaris.
- A la mesura 21, que fa referència a la posada en marxa dels plans comunitaris de barri, quan diu que els plans hauran d'implicar els diferents agents institucionals i associatius del territori, i també la xarxa d'equipaments de proximitat, cal afegir-hi que, a més, hauran d'estar en connexió amb les comissions de Districte corresponents (vegeu la mesura 66).
- A la mesura 23, que parla de garantir l'aprovació i la posada en marxa de bancs dels temps i programes de bon veïnatge en tots els districtes de la ciutat, cal afegir-hi una referència específica, en quant bones pràctiques, al programa Quetzal d'integració del voluntariat social als centres geriàtrics i sociosanitaris i el programa Geronto-Tuteles (ambdós creats per ACFUC). En concret, es proposa el següent redactat: "Per potenciar l'intercanvi intergeneracional, garantir la creació i la posada en marxa de bancs de temps, programes de bon veïnatge, Quetzal i altres en tots els districtes de la ciutat".
- S'ha d'ampliar la mesura 24, sobre la creació de xarxes territorials d'acció social, afegint-hi que cal crear un equip d'avaluació comunitària per tal que, bo i coordinant-se amb el Servei d'Acció Comunitària (mesura 20), realitzi un seguiment del desplegament del Programa municipal a tots els districtes de la ciutat.
- Cal afegir, en el redactat de la mesura 26, que parla dels centres cívics, la necessitat de dotar-los de la xarxa adequada d'equipaments per tal que puguin dur a terme l'acció comunitària corresponent. S'ha de matisar, d'altra banda, el final de la mesura, afegint-hi "des d'una òptica intergeneracional".

Línia 4. Inclusió social

- Cal incorporar a la mesura 32, que tracta del Programa operatiu per a persones en situació d'exclusió intensa, la proposta d'elaborar un cens de persones en situació de risc (d'habitatge, social, econòmic, familiar, etc.), per tal de disposar d'informació actualitzada i poder actuar preventivament sobre aquest col·lectiu.

Línia 5. Benestar intercultural

- Cal concretar una mica més la mesura 43, que parla del poble gitano i de l'acció municipal en aquest àmbit, i s'hi ha d'afegir, al final de la mesura, quan parla del programa-marc d'acció per al poble gitano, el següent: "per tal de garantir, entre altres, l'ajut a la inserció laboral i la protecció del dret dels nens i les nenes a l'escolarització".

Línia 7. Gent gran

- Cal modificar la redacció de l'objectiu estratègic de la manera següent: "Garantir el dret a un envelliment digne, posant a l'abast de la gent gran els recursos i serveis que facin possible el màxim d'autonomia personal i que garanteixin, quan aquesta ja no sigui possible, la protecció necessària per evitar les situacions de desemparament existents. S'han d'enfortir les relacions d'atenció i bon veïnatge i promoure dinàmiques participatives, intergeneracionals i de protagonisme ciutadà".
- Cal incorporar una nova mesura dins l'objectiu estratègic gent gran, que parli del voluntariat i de la seva importància i incidència en aquest col·lectiu. Es proposa el següent redactat: "Impulsar i desenvolupar un pla de voluntariat dins el col·lectiu gent gran, que faci possible que les persones grans en condicions de poder ajudar altres persones de més edat o amb algun grau de dependència trobin el suport necessari per dedicar una part del seu temps a l'ajuda voluntària d'aquestes persones més necessitades".
- S'hi ha d'incorporar una mesura per reforçar i ampliar a tots els districtes de la ciutat l'acompanyament mitjançant voluntaris a gent gran autònoma independent i als afectats per les demències (famílies i malalts). Aquesta tasca és realitzada per associacions com l'AFAB (Associació Familiars Malalts Alzheimer Barcelona).
- Cal establir una mesura en l'objectiu estratègic gent gran que reproduïxi el que s'estableix a la mesura 53 per al cas de la infància i l'adolescència. Així, doncs, la mesura hauria de parlar d'establir estratègies potents de coneixement i recerca sobre les dinàmiques de la gent gran, com a base per a la programació d'accions, però també per dotar de visibilitat ciutadana la realitat de la gent gran de la ciutat. Aquest tema també es podria relacionar amb l'Observatori.
- De la mateixa manera, cal establir una mesura en l'objectiu estratègic gent gran que faci referència al paper del Consell Municipal de Benestar Social i, concretament, al Grup de Treball de Gent Gran com a referent participatiu i d'impuls de la xarxa (tal com s'estableix a la mesura 51 per al Grup de Treball d'Infància i Adolescència).

- S'hi ha d'incorporar una mesura que faci referència a la necessitat d'impulsar la promulgació d'una llei sobre la dependència. També es podria incloure a la mesura 54, que parla de la Carta municipal, o en qualsevol de les mesures de l'objectiu estratègic model Barcelona de serveis socials que fan referència a l'atenció domiciliària (mesures 12, 13, 14 i 15).
- En parlar del Model integrat de serveis d'atenció domiciliària a la gent gran, a la mesura 55, cal especificar si el mínim del 4% que es vol assolir de cobertura per al 2007 és només de la gent gran o de tota la ciutadania i a partir de quins criteris s'estableix (per saber en quin grau les necessitats de la gent gran estan cobertes).
- També amb referència al Model integrat de serveis d'atenció domiciliària a la gent gran (mesura 55), es proposa introduir un matís o aclariment en aquest sentit. Els serveis d'atenció domiciliària a la gent gran haurien de diferenciar aquest col·lectiu (gent gran) de les persones grans amb malalties degeneratives cròniques, les quals es troben invalidades físicament i psíquicament. L'atenció d'aquestes persones s'hauria de dur a terme per part de treballadors familiars formats, molt ben qualificats i amb un seguiment continuat de treballadors socials molt especialitzats en el camp de les demències.
- A la mesura 58, que estableix l'impuls d'un pla d'acció per a la creació d'una xarxa d'equipaments d'atenció a la gent gran, cal afegir, al final de la mesura, el següent: "Ampliar els objectius de tots els equipaments d'atenció a la gent gran complementant-los amb els de prestació de serveis oberts a les persones grans del barri no usuàries fixes de l'equipament (model Pau Casals, menjador, bany geriàtric i altres)".
- A la mateixa mesura 58 cal afegir el següent matís: "els centres de dia, que són una gran aportació per als malalts en fases inicials, han de ser específics per al tractament cap als malalts amb demència".
- A la mateixa mesura es proposa afegir, en el seu redactat, el següent: "Impulsar un pla d'acció, tot promovent la participació de la gent gran que en faci ús i recollint les aportacions de les persones en situació de fragilitat, que doti la ciutat d'una xarxa potent i diversificada d'equipaments d'atenció a la gent gran".
- Quant a la mesura 59, que tracta del tema de la xarxa d'apartaments amb serveis per a la gent gran, cal afegir-hi la següent aportació, al final de la mesura: "El cooperativisme entre la gent gran, així com altres formes d'acció comunitària, poden pal·liar les dificultats que els pensionistes d'ingressos moderats troben per accedir a residències o habitatges públics. La seva aportació econòmica i una incentivació pública podrien ser una solució al problema".
- Cal matisar el redactat de la mateixa mesura 59, i ha de quedar així: "Desenvolupar noves experiències d'habitatge ajustades a la realitat socioeconòmica de les diverses unitats familiars, 'famílies de fet', de manera que es considerin, entre altres aspectes, experiències innovadores en habitatge comunitari com ara les llars compartides existents".

- Pel que fa a les situacions de maltractament a les persones grans, tractades en la mesura 61, cal incorporar-hi la necessitat d'establir un protocol de detecció de situacions de maltractament per als serveis socials i per als serveis sanitaris d'atenció primària.
- Respecte a l'acolliment en situacions d'urgència de la gent gran, cal especificar, a la mesura 62, que aquest requereix, a més de coordinació amb el Consorci Sanitari de Barcelona, formació dins la xarxa social i sanitària.
- A la mesura 65, amb referència al programa Viure i conviure, cal matisar el redactat afegint-hi "Fundació Viure i Conviure".
- Cal afegir a la mesura 65, que parla del Consell Assessor de la Gent Gran, o bé a una altra mesura d'aquest objectiu estratègic la proposta d'establir un mecanisme de seguiment de la difusió de la Carta de drets i llibertats de les persones grans amb dependència.
- S'ha de matisar el redactat de la mateixa mesura 65, quan parla d'enfortir el Consell Assessor de la Gent Gran com a espai de referència per a la participació i la plena implicació personal i associativa en les polítiques municipals de gent gran, afegint-hi el següent: "... i generals de tota la ciutat". D'altra banda, cal incorporar a aquesta mesura una menció específica de les "comissions de Districte de la gent gran".
- A la mesura 67, que estableix la generació i l'activació d'una Xarxa Gran, cal afegir que la xarxa també hauria de tenir en compte les necessitats i les aportacions que facin les persones en situació de fragilitat.

Línia 8. Famílies i vida quotidiana

- En la mesura 69, que estableix la creació d'un grup de treball sobre famílies al Consell Municipal de Benestar Social, cal especificar que el concepte de família cal entendre'l com a grup de convivència estable sense tenir en compte, per tant, si hi ha o no vincles civils entre els membres del grup.

Línia 9. Persones amb disminucions

- Cal esmentar de manera específica, en alguna de les mesures de l'objectiu estratègic persones amb disminucions, que es garanteix que cap persona amb disminució perd cap dels drets i/o serveis del IMD de què gaudia en passar a ser persona gran i deixar, normativament, de ser persona amb disminució.

Resultat de la prioritització

A continuació es presenta el resultat del procés de prioritització de les 75 mesures analitzades del document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*.

Línia 1. Una ciutat inclusiva i solidària

Objectiu estratègic. Fer de Barcelona una ciutat més inclusiva i solidària, on totes les persones puguin accedir a tots els mecanismes de desenvolupament humà que els permetin portar a terme els seus projectes vitals en condicions de màxima llibertat i igualtat, tot afeblint les relacions de dominació i dependència, en un marc generador d'autonomia, fraternitat i reconeixement de les diferències.

- 9   1. Aconseguir la transferència de competències que estableix la Carta municipal i la posada en marxa del Consorci de Serveis Socials de Barcelona, com a nou marc institucional per a la definició i la gestió de la xarxa de benestar social.
- 5   2. Apostar per l'extensió dels serveis, en el marc del Consorci i del nou model de finançament que haurà d'aportar l'Administració autonòmica, amb l'objectiu bàsic d'igualar a Barcelona les aportacions per habitant del conjunt de Catalunya en termes de política de benestar social.
- 5   3. Elaborar el Pla estratègic de benestar social de Barcelona. Situar el Consell Municipal de Benestar Social com a espai participatiu de referència en l'elaboració i el desplegament del Pla estratègic.
- 14   4. Consolidar la xarxa d'equipaments socials d'acord amb les necessitats específiques i amb les propostes del Pla estratègic de benestar social. Posar especial èmfasi en la millora d'infraestructures i el desenvolupament tecnològic que possibiliti el funcionament en xarxa i un major impacte social.
- 18   5. Consolidar i millorar el conjunt de consells de participació social, com a espais d'implicació directa de les persones i el teixit associatiu de la ciutat en la definició i el seguiment de les estratègies de benestar social. Articulació de xarxes socials en els diferents àmbits temàtics d'actuació, com a veritables marcs compartits d'acció entre l'Ajuntament i el capital social de Barcelona en la generació de benestar col·lectiu.

- 6 6. Consolidar l'Observatori Barcelona com un instrument potent de gestió i difusió del coneixement sobre la realitat social de la ciutat, amb capacitat d'aportar informació útil per a la planificació i l'avaluació de polítiques socials municipals, i per a les estratègies de benestar impulsades des d'altres agents socials, per mitjà dels seus productes i activitats bàsiques: sistemes d'indicadors socials i sistemes de coneixement de l'activitat municipal, perfil social, pla de recerca, publicacions, Fòrum Observatori, revista *Barcelona Societat*.
- 0 7. Elaborar un pla de comunicació que prevegi la posada en marxa d'estratègies potents i innovadores de comunicació i informació en l'àmbit dels serveis de benestar social.
- 4 8. Consolidar el Projecte B3 (Barcelona, Beneficis, Benestar), liderat per l'ABAS, com a estratègia de col·laboració entre el món empresarial i el teixit social de la ciutat, per tal d'impulsar i donar suport a projectes i serveis que contribueixin a l'objectiu estratègic de fer de Barcelona referent internacional en inclusió social i desenvolupament humà.

Línia 2. Model Barcelona de serveis socials

Objectiu estratègic. Construir un model de serveis socials d'atenció primària que esdevingui el referent territorial bàsic del conjunt d'estratègies per fer de Barcelona una ciutat inclusiva i solidària. Enfortir les capacitats dels equips de base per al treball en xarxa i l'orientació comunitària, potenciar i diversificar els serveis d'atenció domiciliària, i garantir una atenció de qualitat a les urgències i emergències socials.

- 12 9. Concretar la definició del nou model d'atenció primària de serveis socials. Portar a terme un pla operatiu de millora de la xarxa bàsica d'atenció social primària, en coherència amb el model definit al llibre blanc i amb els requeriments d'una societat en plena transformació:
  - que situï els serveis socials d'atenció primària com a eix referencial del conjunt de l'acció social al territori.
  - que millori i enforteixi els equips humans, les infraestructures i els recursos materials i tecnològics dels centres de serveis socials.
  - que potencii el treball social comunitari per tal d'incrementar la capacitat d'organització, acció i transformació del territori.

- 8   10. Garantir la coordinació en xarxa i la interrelació estructurada dels equips d'atenció social primària amb l'atenció primària salut, els recursos de salut mental, els centres educatius i els serveis territorialitzats d'inserció laboral i d'habitatge, per tal d'avançar cap a abordatges integrats, innovadors i de proximitat de les necessitats socials.

- 2   11. Consolidar l'Associació Barcelona per l'Acció Social (ABAS) com a referent participatiu –amb plena capacitat d'impuls i propositiva– de Model Barcelona de serveis socials. Assegurar també la participació d'altres agents per mitjà dels diferents consells sectorials i territorials, i molt especialment del Consell Municipal de Benestar Social.

- 14   12. Definir i posar en pràctica el nou Model integrat de serveis d'atenció domiciliària, liderat per l'Ajuntament i concebut com el conjunt de serveis de primària que es proveeixen en el marc de les llars, adreçats tant a gent gran i altres persones en situació de dependència com a famílies amb necessitats específiques.

- 10   13. Potenciar de manera substancial i prioritària el conjunt de serveis d'atenció domiciliària. Arribar el 2007 a una taxa de cobertura del 4%.

- 4   14. Estudiar la creació d'un pla de finançament específic i progressiu, per tal de fer possible l'assoliment de l'objectiu de cobertura del Servei d'Atenció Domiciliària.

- 11   15. Aconseguir que tots els districtes de la ciutat disposin de tots els serveis del Model integrat d'atenció domiciliària, així com d'un model d'organització i gestió que garanteixi l'equitat, la qualitat, la satisfacció de les persones ateses i l'adaptació al territori i a la diversitat de la ciutat.

- 4   16. Garantir que el 2007 totes les persones grans de la ciutat, amb dependència lleu i un marc relacional i de suport afeblit, tinguin accés al Servei de Teleassistència.

- 14   17. Potenciar i adaptar a les noves necessitats el Model municipal d'atenció a les urgències socials. Ampliar i millorar el Centre Municipal d'Atenció a les Urgències Socials. Dotar d'un major coneixement i projecció ciutadana el Servei d'Urgències Socials "Telèfon 900".

- 0   18. Continuar i enfortir el procés de millora i adequació del Servei d'Emergències Socials, amb l'establiment de les normes ISO-qualitat.

Línia 3. Acció comunitària

Objectiu estratègic. Dotar la ciutat d'un marc de referència compartit, tant estratègic com metodològic, pel que fa a l'acció comunitària com a mecanisme generador de benestar en la vida quotidiana. Avançar de manera clara en la concreció de plans comunitaris de barri i en l'activació d'una xarxa d'equipaments de proximitat, on els centres cívics tinguin un paper referencial bàsic.

- 10   19. Elaborar de manera participativa un programa municipal d'acció comunitària en el context de serveis personals, que doti l'acció comunitària a Barcelona d'un marc de referència estratègic, conceptual i metodològic compartit.
- 1   20. Crear un servei d'acció comunitària, format per un equip de tècnics comunitaris, amb l'objectiu d'impulsar i dinamitzar el desplegament del Programa municipal en tots els districtes de la ciutat.
- 5   21. Garantir l'aprovació i la posada en marxa d'un mínim de deu plans comunitaris de barri. Els plans hauran d'implicar els diferents agents institucionals i associatius del territori, i també la xarxa d'equipaments de proximitat.
- 3   22. Aquests plans comunitaris comptaran amb un marc de finançament establert i hauran d'incorporar acords i compromisos d'acció concrets.
- 10   23. Garantir la creació i la posada en marxa de bancs dels temps i programes de bon veïnatge en tots els districtes de la ciutat, com a iniciatives d'interacció comunitària.
- 10   24. Promoure la creació de xarxes territorials d'acció social que facilitin les connexions i els intercanvis entre entitats, grups i persones, com a marcs comunitaris de foment de la convivència intercultural, de la resolució de necessitats d'habitatge, de suport a la dependència o de viabilitat de projectes familiars emergents.
- 11   25. Elaborar un mapa d'equipaments de proximitat com a marc de consolidació i enfortiment de la xarxa d'acció comunitària (centres cívics, casals de barri, casals de gent gran, casals i espais infantils i de joves, ludoteques...), com a instruments indispensables de les polítiques territorials d'acció comunitària.
- 5   26. Potenciar de manera específica la xarxa de centres cívics i la posada en pràctica de sistemes de millora i innovació permanent, per tal que constitueixin el recurs territorial bàsic per als programes d'acció comunitària i contribueixin substancialment al desenvolupament sociocultural i a la potenciació de les dinàmiques de cohesió i d'inclusió social.

Línia 4. Inclusió social

Objectiu estratègic. Impulsar el projecte Barcelona inclusiva, amb l'objectiu estratègic de fer de la nostra ciutat un referent internacional en termes de desenvolupament humà. Treballar pel reconeixement i l'accés de tothom als drets socials, generar dinàmiques potents d'inclusió en els camps de l'habitatge i l'ocupació, atendre amb serveis de qualitat les persones en situació d'exclusió i lluitar contra la pobresa.

- 1 27. Fer de Barcelona una ciutat referent internacional en termes de desenvolupament humà i lluitar contra l'exclusió social. Potenciar la seva presència en xarxes europees i globals de ciutats per la inclusió social.
- 13 28. Aprovar el Pla municipal per la inclusió social; projecte Barcelona ciutat inclusiva, com a estratègia de la ciutat per lluitar contra la pobresa i l'exclusió: impulsant i garantint l'accés als drets socials de ciutadania, impulsant accions positives orientades a les persones i col·lectius en situació d'exclusió, promovent la integració de polítiques i el treball transversal i en xarxa, i promovent la participació social i comunitària i el treball de proximitat.
- 3 29. Enfortir l'espai del Consell Municipal de Benestar Social i, concretament, el Grup de Treball sobre Pobresa i Exclusions, com a referents de participació, debat, proposta i seguiment del Pla municipal per la inclusió social. Generar i activar una xarxa social d'acció per la inclusió social, entesa com un nou impuls a les estratègies de coresponsabilització del teixit associatiu de Barcelona en el marc del projecte de ciutat inclusiva.
- 4 30. Elaborar i posar en marxa un programa operatiu que estructurari les funcions dels serveis socials d'atenció primària en el marc del Pla municipal per la inclusió social.
- 15 31. Elaborar i posar en marxa el programa Pobresa zero, en el marc del Pla municipal per la inclusió social:
  - que ordeni, redefineixi i potenciï el sistema de prestacions econòmiques que es proveeixen des dels serveis socials municipals, per tal d'esdevenir una eina activa d'acció contra la pobresa.
  - que garanteixi l'accés a la renda mínima d'inserció (RMI) de tots aquells que hi tenen dret, de manera que s'enforteixi el paper d'aquesta com a veritable instrument contra la pobresa i per la inclusió social.
- 13 32. Elaborar i posar en marxa un programa operatiu per a persones en situació d'exclusió intensa, que defineixi un veritable circuit integral de tractament i reinserció

social, millori tota la xarxa existent de serveis i equipaments, i consolidi el model de cooperació entre les iniciatives institucionals i associatives. En concret, aquest programa hauria de:

- potenciar de manera substancial i territorialitzar el projecte d'intervenció en medi obert dels serveis d'inserció social, per tal d'incrementar i adaptar la seva capacitat de resposta a les noves dinàmiques, situacions i necessitats de les persones sense sostre i en exclusió severa.
- dissenyar i posar en pràctica un nou model social de distribució d'aliments, que incorpori tots els proveïdors de la ciutat, per tal d'assegurar la cobertura universal de necessitats alimentàries bàsiques. Definir un nou model de menjadors socials municipals, des de coordenades territorials i de proximitat, que garanteixi el nombre d'àpats diaris necessaris.

5 33. Elaborar un programa-marc per impulsar dinàmiques d'inclusió tematitzades, que es vagi desplegant per mitjà de programes específics de cooperació de l'organització municipal de benestar social amb cada sistema de protecció social: ocupació, sanitat, habitatge, accés a rendes... Concretament:

- dissenyar noves estratègies de suport per a l'accés a l'habitatge de persones i famílies en situacions de pobresa i exclusió, juntament amb els organismes responsables de les polítiques públiques d'habitatge.
- dissenyar noves estratègies per facilitar la inserció laboral de col·lectius en situació d'exclusió, juntament amb els organismes responsables de les polítiques públiques d'ocupació, amb especial èmfasi en l'aplicació de les clàusules socials en els processos de contractació pública.

5 34. Reformular i ampliar els serveis d'acolliment temporal per a persones sense sostre per tal que donin resposta a les necessitats dels diferents col·lectius:

- crear un centre de baixa exigència per a persones en situació consolidada de desarrelament social, en col·laboració amb institucions supramunicipals.
- adequar o reubicar el dispositiu d'acolliment hivernal, per tal de possibilitar una millora integral de l'atenció.
- millorar els serveis de dutxes, bugaderia i rober amb estratègies adequades per a les noves necessitats socials.
- crear un centre d'acolliment residencial temporal per a dones soles en procés de desarrelament social i també un centre per a famílies amb responsabilitats sobre menors, com a alternatives a l'acolliment en hotels i pensions.
- disposar d'un parc públic municipal d'apartaments-habitatge per a persones sense sostre o en situació d'exclusió severa, com a recurs estable d'habitatge per afavorir processos d'inserció social normalitzada.

Línia 5. Benestar intercultural

Objectiu estratègic. Incorporar la diversitat, el diàleg i les relacions interculturals com a components bàsics de qualsevol estratègia de cohesió i igualtat social. Fer de Barcelona una ciutat que construeixi el benestar sobre la base de l'acolliment i la convivència intercultural.

- 1 35. Garantir, per mitjà del programa municipal de benestar intercultural, el desenvolupament i la concreció de tots aquells aspectes relacionats amb les polítiques socials que preveu el Pla municipal d'immigració.
- 3 36. Potenciar el SAIER com a servei municipal de referència per a l'atenció –informació, assessorament i acolliment– de la població nouvinguda.
- 2 37. Continuar la millora de la qualitat del SAIER, pel que fa tant a circuits, funcions i protocols, com a espais i infraestructura. Estudiar, en aquest sentit, la seva possible territorialització.
- 9 38. Enfortir i millorar l'atenció a la població nouvinguda per part de la xarxa bàsica de serveis socials municipals. Situar l'atenció social primària –juntament amb el SAIER– com a eix fonamental de suport per a l'accés normalitzat de les persones immigrants als serveis públics, l'habitatge i l'ocupació.
- 4 39. Garantir l'accés de la població nouvinguda a l'aprenentatge del català i del castellà. Enfortir la col·laboració amb el Consorci per a la Normalització Lingüística. Cobertura del Servei de Traducció per al conjunt de serveis municipals d'atenció al ciutadà, fent especial èmfasi en els centres de serveis socials.
- 12 40. Garantir l'atenció social d'urgències a totes les persones nouvingudes, depenent de les seves necessitats específiques, com a concreció del principi de ciutat inclusiva. En aquest marc, cal desenvolupar les estratègies necessàries de treball social amb les persones immigrants més vulnerables a l'exclusió i la marginació.
- 7 41. En el marc del Programa de benestar intercultural, generar i activar, en l'àmbit de la immigració, xarxes d'acció social per la integració i la interculturalitat. Dinamitzar aquestes xarxes mitjançant plans comunitaris de barri i altres pràctiques comunitàries en tots els districtes de Barcelona.

- 11 42. Millorar i ampliar el Servei Municipal de Mediació Intercultural, augmentant, diversificant i territorialitzant les accions mediadores, tant en l'àmbit interpersonal com en el comunitari. Garantir que tots els districtes de la ciutat puguin desenvolupar, almenys, una experiència de mediació intercultural comunitària canalitzada pel servei municipal.
- 2 43. Consolidar i ampliar el Consell Municipal del Poble Gitano com a espai de participació de les entitats i les persones gitanes. Dissenyar un programa-marc d'acció per al poble gitano que doti de coherència i sentit estratègic l'actuació municipal en aquest àmbit.
- 2 44. Estudiar les necessitats específiques de la població itinerant d'ètnia gitana i proveir els mecanismes que permetin el desenvolupament de les seves formes de vida, en marcs de respecte, convivència i garantia dels drets bàsics.

Línia 6. Infància i adolescència

Objectiu estratègic. Fer de Barcelona una ciutat respectuosa i promotora dels drets de la infància i l'adolescència. Articular un espai socioeducatiu potent com a garantia del ple desenvolupament personal dels infants, i de la vinculació d'aquests a processos i valors de solidaritat. Actuar de manera específica amb l'objectiu de prevenir, atendre i superar les situacions d'infància i adolescència en risc.

- 4 45. Promoure i garantir de manera progressiva que els espais públics, equipaments, serveis i activitats de l'Ajuntament comptin amb estratègies adreçades i pensades pels i per als infants, per tal de fer de Barcelona una ciutat dels nens i les nenes: amigable, responsable i acollidora dels seus ciutadans i ciutadanes més joves.
- 4 46. Promoure estratègies innovadores de participació dels infants i dels adolescents en tots els districtes de la ciutat, com a via per fer efectiu el dret dels més petits a la ciutadania i com a camí perquè Barcelona s'enriqueixi amb la creativitat dels ciutadans i ciutadanes més joves.

- 9 47. Elaborar un pla d'acció socioeducativa que articuli i doti d'orientació estratègica el conjunt de serveis i recursos d'infància i adolescència (espais familiars, EIPI, casals infantils, ludoteques, centres oberts, etc.).
- 6 48. Aquest pla d'acció socioeducativa haurà de preveure les dimensions promocional, preventiva i d'atenció socioeducativa. De manera específica:
- haurà d'impulsar una xarxa integrada i de proximitat, vertebrada pel sector públic local, de serveis i recursos per atendre la petita infància (0-3 anys).
  - haurà de millorar i garantir la detecció proactiva i la intervenció amb infants i adolescents en situació de vulnerabilitat i risc, per mitjà de l'establiment de circuits i protocols consensuats entre els diferents agents institucionals i associatius del territori.
- 9 49. Impulsar un pla d'acció interinstitucional per abordar la nova mendicitat infantil i tractar de manera prioritària les formes emergents de pobresa i exclusió dels infants dins els grups familiars.
- 1 50. Plantejar de manera immediata l'assumpció del finançament i la transferència de les competències avui delegades a l'Ajuntament per la DGAIA, amb l'objectiu de potenciar i millorar la intervenció dels equips d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA).
- 10 51. Generar i activar una xarxa social d'acció per la infància, entesa com un nou impuls a les estratègies de participació i coresponsabilització entre l'Ajuntament i el conjunt d'entitats de la ciutat que treballen en aquest àmbit. Potenciar el paper del Consell Municipal de Benestar Social i concretament del Grup de Treball d'Infància i Adolescència, com a referent participatiu i d'impuls de la xarxa.
- 5 52. Establir un nou acord interinstitucional per al Programa d'atenció a menors estrangers sense referents familiars (MEINA), amb els objectius de consolidar i enfortir els recursos existents i millorar els circuits i mecanismes a fi de detectar les situacions de risc, l'atenció integral i la inserció social d'aquests menors.
- 7 53. Promoure estratègies potents de coneixement i recerca sobre les dinàmiques de la infància i l'adolescència, com a base per a la programació d'accions, però també per dotar de visibilitat ciutadana la realitat dels infants de la ciutat.

Línia 7. Gent gran

Objectiu estratègic. Garantir el dret a un envelliment digne, posant a l'abast de la gent gran els recursos i serveis que facin possible el màxim d'autonomia personal, l'enfortiment de les relacions d'atenció i bon veïnatge, i la promoció de dinàmiques participatives, intergeneracionals i de protagonisme ciutadà.

- 6 54. Assumir, d'acord amb la Carta municipal, la gestió directa i la dotació econòmica corresponent de tots els serveis socials d'atenció a la gent gran de la ciutat.
- 13 55. Redefinir el Model integrat de serveis d'atenció domiciliària a la gent gran. Incrementar la taxa de cobertura assolint un mínim del 4% l'any 2007. Promoure la definició d'un pla de finançament específic i progressiu que faci possible l'assoliment d'aquest objectiu.
- 3 56. Promoure les màximes condicions d'habitabilitat de totes les persones grans, per mitjà de projectes d'arranjament i adequació d'habitatges, i estratègies de col·laboració amb operadors públics, associatius i privats del mercat immobiliari.
- 9 57. Desenvolupar un programa de suport a persones i famílies cuidadores de persones grans dependents, per mitjà de serveis a la llar, estades temporals de respir, reduccions de temps laborals, grups d'ajuda mútua, prestacions econòmiques o altres eines que puguin sorgir.
- 17 58. Impulsar un pla d'acció que doti la ciutat d'una xarxa potent i diversificada d'equipaments d'atenció a la gent gran: apartaments amb serveis, centres de dia i residències públiques, amb el finançament adequat aportat per la Generalitat de Catalunya.
- 7 59. Completar i posar en funcionament la xarxa d'apartaments amb serveis per a la gent gran. Desenvolupar noves experiències d'habitatge ajustades a la realitat socioeconòmica de les diverses unitats familiars de gent gran de manera que es prevegin, entre altres aspectes, experiències innovadores en habitatge comunitari.
- 2 60. Promoure el transport adaptat propi als centres de dia municipals de la ciutat per tal de garantir-hi l'accés diari dels usuaris.
- 5 61. Impulsar un programa d'acció que permeti detectar i intervenir de manera adient en les situacions de maltractament a les persones grans que viuen al seu domicili.

- 4   62. Ampliar l'atenció i l'acolliment en situacions d'urgència de la gent gran i garantir l'adequada coordinació amb el Consorci Sanitari de Barcelona per atendre situacions que afecten la xarxa social i sanitària.
- 4   63. Reforçar i ampliar a tots els districtes de la ciutat el programa Viure i conviure, orientat a la convivència i l'habitatge compartit entre joves i gent gran.
- 2   64. Incrementar la cobertura i el ventall de prestacions de la targeta rosa, entesa com a mecanisme de promoció, activació i participació de la gent gran en la vida de la ciutat.
- 8   65. Ampliar i enfortir el Consell Assessor de la Gent Gran, dotant-lo de més pluralisme i efectivitat, com a espai de referència per a la participació i la plena implicació personal i associativa en les polítiques municipals de gent gran. Assegurar la continuïtat del procés participatiu "Les veus de la gent gran", tot fent operatius els acords de la convenció.
- 4   66. Impulsar i potenciar estratègies d'acció comunitària en l'àmbit dels barris, com a mecanismes d'enfortiment relacional i resolució de necessitats. Extensió a tots els districtes del programa de bon veïnatge i d'altres pràctiques comunitàries en l'àmbit de la gent gran.
- 7   67. Generar i activar una xarxa gran, com a aposta estratègica pel que fa a l'objectiu d'una gent gran activa i plenament implicada en la vida quotidiana i la transformació de Barcelona. La xarxa gran ha de ser un espai d'intercanvi d'experiències, d'enfortiment associatiu i d'activació de pràctiques d'acció intergeneracional (en cooperació amb els centres educatius i altres equipaments de proximitat).
- 3   68. Desenvolupar un programa d'acció, de caràcter estratègic, per tal de redefinir de manera participativa les funcions i objectius dels casals i espais municipals de gent gran, sobre la base d'una realitat social i organitzativa canviant.

Línia 8. Famílies i vida quotidiana

Objectiu estratègic. Fer de Barcelona una ciutat on tota la diversitat de projectes familiars i convivencials es puguin desenvolupar en igualtat de condicions i sense riscos de marginació. Impulsar el dret a unes relacions familiars i de vida quotidiana de qualitat, per mitjà d'una xarxa de serveis de suport i de polítiques de conciliació i nous usos del temps.

- 4   69. Crear un grup de treball sobre famílies al Consell Municipal de Benestar Social, com a espai de referència per a la participació, la proposta, el debat, l'impuls de xarxes d'acció i el seguiment de les polítiques municipals de suport a les famílies.

- 8   70. Potenciar les estratègies d'atenció a les famílies en el marc de la xarxa bàsica de serveis socials, amb l'objectiu de superar diferents situacions de dificultat: sigui per mitjà de la informació i l'assessorament, la intervenció social, el suport psicològic, l'accés a serveis públics o bé la derivació cap a serveis de mediació familiar en col·laboració amb entitats.

- 6   71. Assegurar els serveis de suport a persones que, en l'àmbit familiar, cuiden infants o persones grans o en situació de dependència. Potenciar els serveis d'estades temporals de respir, els grups de suport o altres estratègies adients.

- 15   72. Desenvolupar un model específic d'atenció domiciliària en l'àmbit del suport a les famílies.

- 3   73. Potenciar el servei d'acolliment familiar com a recurs de suport en situacions puntuals, per mitjà de famílies solidàries amb altres famílies que tenen necessitats o situacions temporals de crisi o risc.

- 2   74. Reordenar, diversificar i ampliar els espais i recursos de suport a les famílies en les seves funcions parentals.

- 10   75. Establir un programa de prevenció i eradicació de tota forma de violència familiar, col·laborant amb altres programes municipals i iniciatives ciutadanes, en un marc de promoció d'una cultura de resolució pacífica de conflictes.

Procés de consulta als consells de participació social
en la fase d'exposició pública del PAM 2004-2007

Informe participatiu

GRUP DE TREBALL HABITATGE SOCIAL

Consell Municipal de Benestar Social

Gener-febrer de 2004

El document que es presenta a continuació constitueix l'Informe participatiu del Grup de Treball d'Habitatge Social del Consell Municipal de Benestar Social (CMBS).

Conté el treball d'anàlisi i les aportacions realitzades pel grup de treball entorn de les propostes del Programa d'actuació municipal (PAM) 2004-2007.

El procés d'elaboració i participació del PAM 2004-2007

- 2002: aprovació de les noves Normes reguladores de la participació ciutadana
- Maig 2003: eleccions municipals
- 17 de desembre de 2003: aprovació inicial del PAM en plenari de l'Ajuntament
- Fase d'exposició: consulta ciutadana del PAM
- Debat amb associacions i entitats (28 consells sectorials de ciutat)
- Participació individualitzada (web: www.bcn.es)
- Districtes (consells sectorials de Districte)
- Elaboració informes participatius (consells)
- Constitució del Consell de Ciutat i debat del PAM (informes participatius)
- Març de 2004: elevació i aprovació definitiva del PAM al plenari de l'Ajuntament

El Programa d'actuació municipal 2004-2007 de la ciutat

Deu eixos temàtics:

1. Barcelona té cura del civisme
2. Barcelona amb habitatge accessible
3. Barcelona segura amb autoritat i convivència
4. Barcelona neta i saludable
5. **Barcelona amb benestar i cohesió**
6. Barcelona participativa
7. Barcelona sostenible

8. Barcelona innovadora i de progrés amb noves oportunitats
9. Barcelona reconeguda per la llei
10. Referent mundial

Atès l'àmbit d'actuació del Consell Municipal de Benestar Social, el treball en els grups que el formen s'ha centrat en la revisió del PAM pel que fa a la línia estratègica relativa al benestar social (línia 5: "Barcelona amb benestar i cohesió").

No obstant això, per complir l'objectiu d'analitzar el PAM 2004-2007 en la seva globalitat, es va indicar als membres de cada grup que la resta de les seves línies estratègiques les podien conèixer i treballar per mitjà dels mecanismes de participació previstos al web de l'Ajuntament (www.bcn.es), on hi ha disponible el document complet del PAM, així com un qüestionari per poder fer les seves aportacions. En aquest sentit, es va facilitar una còpia d'aquest qüestionari per a aquelles persones que preferissin lliurar-lo en format paper a la Secretaria Tècnica del CMBS.

Els documents de treball del Grup Habitatge Social

- Programa d'actuació municipal 2004-2007 de Benestar Social

La proposta municipal (Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social) pel que fa a les polítiques i actuacions referents al benestar social a la ciutat es recull al document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*. Les mesures (compromisos) que proposa estan estructurades en nou línies estratègiques:

1. Una ciutat inclusiva i solidària
2. Model Barcelona de serveis socials
3. Acció comunitària
4. Inclusió social
5. Benestar intercultural
6. Infància i adolescència
7. Gent gran
8. Famílies i vida quotidiana
9. Persones amb disminucions*

* Aquesta línia estratègica, si bé s'esmenta com a part del document, no serà treballada pel CMBS i altres consells de participació social, atès que ho farà l'Institut Municipal de Persones amb Disminució per mitjà dels seus mecanismes de participació.

- El PAM en relació amb l'habitatge social

Document de PAM (PAM 7.2.8. Sòl i habitatge), on es recullen les mesures relacionades amb el tema de l'habitatge, concretament amb referència a l'habitatge i el sòl, la rehabilitació del parc d'habitatge desocupat i Patronat Municipal de l'Habitatge.

Procés de treball i metodologia

El Grup de Treball d'Habitatge Social del CMBS ha treballat dos documents:

- Els objectius i mesures específics referents a l'habitatge recollits al PAM general de l'Ajuntament.
- El document pel que fa a Benestar Social *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*, treballat a la resta de grups del CMBS.

El treball s'ha dut a terme en dues sessions (22 de gener i 12 de febrer), en què, per als dos documents, els membres del grup han realitzat un procés d'aportacions respecte als aspectes o elements de les mesures assenyalades que han considerat que calia matisar o complementar, i també s'han aportat nous elements no reflectits en els documents.

Ateses les característiques del grup, però, el treball s'ha centrat prioritàriament en les mesures del PAM referents a l'habitatge, on es pensa que el grup podia aportar un valor més elevat.

Ara bé, aquestes mesures s'han revisat des d'una òptica social, és a dir, incidint en la vessant i els elements socials que comporta la política d'habitatge, des del convenciment que tot allò relacionat amb l'habitatge és un element i un requisit imprescindible per al benestar de les persones.

Participants

<i>Nom</i>	<i>Organització</i>
Alcaide i Martín, José Antonio Alcalà, Fuensanta	UGT Patronat Municipal Habitatge (Ajuntament de Barcelona)
Araya, Mariel Arbós i Lecha, Josep Barnada i López, Jaume	SODEPAU Grup Municipal CiU Director de Política del Sòl i Habitatge de l'Institut Municipal Urbanisme
Bonet i Casas, M. Rosa Caral i Pons, Mercè Carreras i Solanas, Mercè Costa i Pons, Francesc	Grup Estudis Socioambientals (UB) Col·legi d'Advocats de Barcelona Universitat de Barcelona – Facultat d'Economia Cambra de la Propietat Urbana
Del Barrio i Gauxachs, Josep Antoni Domènech i Massana, Òscar Durán, Lola Gil i Miquel, Carles González i Esteve, Mercè Gràcia i Ortuño, Núria	Grup Municipal CiU UGT Associació Cintra – Benallar Secretari adjunt Consell Municipal Benestar Social Oficina del Pla jove (Ajuntament de Barcelona) Patronat Municipal Habitatge (Ajuntament de Barcelona)
Guitón i Ribelles, Enric Ibáñez i Boira, M. Lluïsa Isart i López, Joan B.	Universitat Politècnica Catalunya (UPC) Grup Municipal PP Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB)
Jové i Lladó, Josep M. Juher i Layret, Maria López i Pizorno, Elsa Martín López, Miquel Àngel Oña, José Palet, Mònica Puig i Puigdomènech, Josep M. Pulido i Bermejo, Guadalupe	Grup Municipal ERC Col·legi Agents Propietat Immobiliària Arquitectes Sense Fronteres Grup Municipal PSC Grup Municipal PP Consell de la Joventut de Barcelona Fundació Família i Benestar Social Oficina per la No-discriminació (Ajuntament de Barcelona)
Ramos i Barón, Camilo	Grup Municipal ICV-EU i A

Riera i Portolés, Francesc	Associació per a la Promoció i Inserció Professional (APIP)
Ruf i Almirall, Maite	Col·legi d'Arquitectes de Catalunya
Sabartés i Ruescas, Dolors	Patronat Municipal Habitatge (Ajuntament de Barcelona)
Salamero i Salas, Antoni	Fundació Foment Habitatge Social
Solanes i Salse, Pilar	Secretària Consell Municipal Benestar Social
Solé, Agustí	Grup Municipal ERC
Solleiro, Alicia	CCOO
Tatjer i Mir, Mercè	Experta
Trilla i Ballart, Carme	Coordinadora Grup de Treball Habitatge Social
Ventura i Molina, Joaquín	Creu Roja
Vidal-Cuadras, Gonzalo	Associació Cintra – Benallar

Aportacions al PAM

Document Habitatge (PAM 7.2.8. Sòl i habitatge)

Com s'ha dit anteriorment, el treball del Grup d'Habitatge Social, ateses les seves característiques, s'ha centrat prioritàriament en les mesures referents a l'habitatge presents al PAM, on es pensa que el grup pot aportar més valor.

Aquestes mesures s'han revisat des d'una òptica social, incidint en la vessant i els elements socials que comporta la política d'habitatge, des del convenciment que tot allò relacionat amb l'habitatge és un element i un requisit imprescindible per al benestar de les persones.

Com a resultat del treball conjunt del grup, sorgeix una proposta de **modificació global de l'estructura del PAM en l'apartat referent a l'habitatge (PAM 7.2.8. Sòl i habitatge)**.

Igualment, la proposta incorpora, alhora, **aportacions i matisacions** pel que fa al contingut, les quals apareixen reflectides en lletra cursiva.

Així, doncs, el document ha quedat estructurat en els següents apartats:

1. Objectius estratègics generals
2. Objectius estratègics referents a sòl i habitatge
  - Instruments
  - Línies de treball pròpies
  - Línies de treball alienes
3. Objectius estratègics referents a habitatge
  - Instruments
  - Línies de treball pròpies
  - Línies de treball alienes
4. Objectius estratègics referents a rehabilitació i utilització del parc desocupat
  - Instruments
  - Línies de treball pròpies
  - Línies de treball alienes
5. Objectius estratègics referents al Patronat Municipal de l'Habitatge
  - Línies de treball pròpies

Objectius estratègics generals

1.1 Des de les administracions públiques, entre elles l'Ajuntament de Barcelona a partir dels recursos previstos en el Pla de l'habitatge i dels propis per disposar, cal fer una actuació decidida dirigida a satisfer el dret a un habitatge digne, especialment en els sectors socials més desafavorits, per tal de contribuir a satisfer el dret constitucional a l'habitatge i mantenir el caràcter plural i divers de la nostra ciutat. Aquesta prioritització ha de tenir en compte el següent:

- Cal incrementar la proporció d'habitatges protegits, adreçats als sectors socials amb més dificultats d'accés, i l'habitatge de lloguer accessible, per tal d'ampliar el parc públic de lloguer.

Pel que fa a l'habitatge de protecció en venda, cal potenciar el de "règim especial". És un tipus de règim que pot possibilitar l'accés a l'habitatge als col·lectius de persones en situació econòmica més difícil.

- S'han de continuar fent actuacions d'habitatge dotacional i d'equipaments residencials per a joves i gent gran.

Aquests habitatges s'han de complementar amb el compliment dels plans d'equipaments de barri previstos o acordats (centres cívics, casals, centres de serveis socials...).

En un sentit similar, s'ha de continuar fent compatible la presència, en un mateix edifici de promoció pública, d'equipaments de barri (a les plantes baixes) i d'habitatges, tal com s'ha fet en moltes promocions públiques ja construïdes a la ciutat.

- Cal promoure programes d'inclusió social a través de l'accés a l'habitatge.
- S'han de realitzar actuacions específiques especialment en els nuclis històrics dels barris, recuperant habitatges per a la disposició d'oferta pública.
- Cal afavorir la rehabilitació d'edificis, especialment dels habitatges antics i els de construcció deficient, remarcant l'objectiu de posar en actiu l'habitatge desocupat.
- S'han de promoure convenis amb particulars, cooperatives i fundacions per a la disposició, gestió i administració d'habitatges desocupats per destinar-los a facilitar l'accés a l'habitatge de lloguer.
- Cal establir ajuts a l'habitatge de lloguer i de compra i crear borses d'habitatge per a aquelles persones que tenen més dificultats per satisfer les rendes, cosa que permetria complementar les actuacions en habitatge nou.
- S'ha d'aprofundir, mitjançant mesures concretes i en les pròpies actuacions, en criteris de sostenibilitat.

3.1 Cal requerir als governs de l'Estat i de la Generalitat que modifiquin els respectius plans d'habitatge 2002-2005 i el Pla català de l'habitatge 2002-2007, així com les lleis i decrets corresponents amb l'objectiu de permetre:

- Incentivar fiscalment tant l'oferta com la demanda de lloguer, igualant o superant en tots els aspectes el tractament fiscal del lloguer respecte a la compra.
- Afavorir la rehabilitació d'habitatges ampliant els ajuts públics i millorant els incentius fiscals, especialment en els casos de destinació a lloguer.
- Millorar el parc d'habitatges existent, dotant-los de tots els serveis que incrementin les condicions d'habitabilitat i l'accessibilitat.
- Fomentar els habitatges de protecció pública, accentuant el pes relatiu del lloguer i garantint la transparència i el control de les adjudicacions tant dels promotors públics com dels privats.
- Fomentar l'accés a l'habitatge existent (segona mà).
- Establir un sistema d'ajuts per a persones amb dificultats greus per a la permanència o l'accés a l'habitatge.

Objectius estratègics. Sòl i habitatge

2.1 Impuls decidit a una política d'increment del patrimoni de sòl municipal. Cal promoure la gestió del sòl amb noves actuacions que permetin obtenir sòl per a nous equipaments, ampliar l'espai viari, nous espais verds a la ciutat i més sòl per construir habitatge protegit.

Instruments

1. Cal crear el Patrimoni Municipal del Sòl, on s'han d'incorporar les reserves de sòl municipal existents i els sòls i aprofitaments obtinguts per cessió a través dels diferents sistemes d'actuació urbanística.

Línies de treball pròpies

2. S'ha d'emprar el sòl municipal amb destinació d'habitatge protegit per a la creació d'habitatge públic i de lloguer.
3. En el cas excepcional d'alienar sòls públics que no tinguin qualificació d'ús residencial (es pensa que no és bo alienar sòl públic de manera sistemàtica), cal establir en el concurs públic d'adjudicació les condicions necessàries per generar sostre residencial protegit per mitjà de permutes de sòl residencial o per altres mecanismes per part dels promotors adjudicataris.
4. S'ha d'accelerar la disposició dels sòls per habitatge protegit, que provenen de les cessions obligatòries de renovació d'usos industrials del 22@.
5. S'ha d'elaborar un estudi detallat de sòls, amb qualificacions de reserva viària o protecció de sistemes pel PGM, que no es destinaran als usos previstos, per tal de qualificar-los per a la construcció d'habitatge públic de lloguer o habitatge dotacional.
6. Cal impulsar les actuacions del PERI pendents, gestionant el sòl i realitzant les actuacions d'habitatge i les dotacions d'equipaments i zones verdes.
7. Cal utilitzar la fórmula de cessió de sòl en dret de superfície, per fer habitatge de lloguer a preu fixat.

Línies de treball alienes

8. S'ha de sol·licitar al govern de l'Estat la modificació de la Ley sobre valoración del suelo (LS6/98 i RD4/2000), amb l'objectiu d'evitar els greus efectes que ha tingut sobre els preus de l'habitatge a tot l'Estat i especialment a les grans ciutats i àrees metropolitanes.
9. Cal reclamar al govern de l'Estat i de la Generalitat la disposició del sòl en desús a formar part del Patrimoni Municipal de Sòl, per a promoció d'habitatge públic.

Objectius estratègics. Habitatge

El Consorci de l'Habitatge de Barcelona ha de desenvolupar polítiques que garanteixin l'accés a l'habitatge de manera que l'oferta doni sortida a totes aquelles persones que avui no poden accedir a un habitatge digne i a un preu accessible, a partir d'una oferta adequada d'habitatge públic protegit, de compra i de lloguer, adaptat a les necessitats dels actuals nuclis familiars.

Instruments

10. **S'ha d'impulsar el Consorci de l'Habitatge de Barcelona dotant-lo de les competències pròpies de planificació i dels recursos necessaris** que permetin desenvolupar de manera correcta i suficient les funcions previstes en la creació del Consorci (planificació i coordinació). Cal estendre en la mesura en què es reguli l'àrea metropolitana el seu abast a l'àmbit metropolità. Igualment, cal avaluar la possibilitat de variar els estatuts del Consorci per tal que també pugui dur a terme tasques de gestió directa (no previstes actualment entre les seves competències).
11. **Cal formular i desenvolupar un pla d'habitatge de Barcelona 2004-2010.**
12. **S'ha de crear, al si del Consorci de l'Habitatge, el Consell d'Habitatge Social de Barcelona,** com a òrgan consultiu i de participació social en les polítiques d'habitatge a la ciutat, amb representació de les regidories i ens municipals amb incidència a l'habitatge i dels agents socials, que impulsi el diàleg i la consulta entre els actors implicats.
13. **Cal crear l'Oficina de l'Habitatge.** Aquesta oficina serà un ens informador, mediador i gestor que ajudarà a formalitzar i solucionar tots els tràmits vinculats a les noves polítiques d'habitatge. Igualment, s'hauria d'avaluar la possibilitat de dotar l'Oficina, més enllà de tasques informatives i d'assessorament, de recursos o d'instruments de finançament.
14. **S'ha de crear el Servei Jove de l'Habitatge,** vinculat a l'Oficina de l'Habitatge de Barcelona, i concretar un programa de mediació entre propietaris i joves llogaters per facilitar el lloguer de pisos a preus accessibles, oferint garanties al llogater i al propietari.

Cal vetllar i garantir que el Consorci, l'Oficina i el Servei Jove de l'Habitatge, i aquells altres organismes que tinguin competència en l'habitatge, cadascú amb les seves funcions i competències, treballin de manera coordinada, a fi d'evitar solapaments, buits o conflictes d'actuació o serveis.

Línies de treball pròpies

15. **S'ha de formular una memòria social d'habitatge** en els instruments de planejament urbanístic en què s'escaigui, la qual ha de definir l'habitatge públic i el protegit que cal ubicar en els sectors afectats per l'esmentat planejament, a partir de les necessitats existents i els objectius socials que s'han d'assolir.
16. **Cal incrementar les dotacions de sostre per construir habitatges protegits** en tot tipus d'actuacions i règims. S'ha de destinar, segons les promocions, un interval entre el 25% (mínim) i el 50% (sempre que sigui tècnicament viable) del sostre de nou planejament urbanístic a

habitatge protegit (públic i privat), prioritàriament la meitat del qual, almenys, ha de ser de lloguer.

17. **Cal potenciar els promotors sense afany de lucre** (cooperatives sindicals i veïnals, entitats socials, caixes d'estalvi...), facilitant sòl públic en dret de superfície, arrendament o concessions per a la promoció d'habitatge protegit, especialment de lloguer.
18. **S'ha de promoure la col·laboració amb les caixes d'estalvi per establir programes de promoció d'habitatge a través dels seus fons d'obra social.**
19. **S'ha de controlar l'accés a l'habitatge protegit tant públic com privat**, a partir de la gestió pública, mitjançant llista d'espera única o altres sistemes per estudiar amb càrrec al Consorci de l'Habitatge de Barcelona.
20. **Cal continuar promovent la construcció d'habitatges adaptats** a qualsevol situació de minusvalidesa.
21. **S'han d'aplicar mesures de sostenibilitat en tot l'àmbit d'actuació municipal**, tant en l'apartat urbanístic com en el de l'edificació sostenible, incloent-hi la rehabilitació d'habitatges i les operacions de les àrees de rehabilitació integrades de la ciutat (ARI).

En aquest sentit, cal vetllar perquè l'Administració competent incrementi els ajuts (actualment són només d'un 4% del cost de l'obra) i també s'han de flexibilitzar les condicions exigides per rebre l'ajut (s'han de complir els onze elements o criteris exigits íntegrament, sense que hi hagi un terme mitjà). A més, cal que aquests ajuts siguin més proporcionals al risc i el cost més elevats que assumeix el constructor pel fet de construir aquests habitatges.

22. **S'ha d'aplicar un programa d'atenció, defensa i protecció dels drets dels adquirents i usuaris d'habitatge**, amb denúncia pública i actuació contra les empreses i particulars que posen en pràctica actuacions de *mobbing* immobiliari i pràctiques abusives en els processos de venda i d'intermediació.

Cal detectar les persones grans que disposen d'un habitatge de propietat i fer-ne una base de dades a fi de donar-los suport i assessorar-los des de l'Ajuntament (a ells o a les seves famílies), per evitar que aquests pisos no caiguin en mans d'empreses o organitzacions que practiquen el *mobbing* immobiliari. Aquesta funció es podria dur a terme des de l'Oficina de l'Habitatge.

23. **Cal considerar l'existència d'un parc d'habitatge per a casos d'emergència social**, en el marc del Consorci de l'Habitatge.
24. S'ha de generar una cultura de coresponsabilització entre la ciutadania (especialment els propietaris) respecte al manteniment (rehabilitació, cura...) dels habitatges.

Línies de treball alienes

25. **Cal proposar la modificació de la Llei d'habitatge de manera que reguli els estàndards i les tipologies d'habitatge de protecció** per fer front a les noves realitats de les unitats de convivència, com ara les famílies monoparentals i la gent gran, i els nois i noies joves que viuen sols o en parella, sense fills.
26. **S'ha de proposar que la Llei de l'habitatge de Catalunya reguli efectivament l'accés a la protecció pública.**
27. **Cal proposar que la Llei de l'habitatge de Catalunya reguli efectivament** el control de les adjudicacions dels promotors privats i cooperatius, i el seu règim de transmissions.
28. A més, s'ha de proposar la introducció de l'obligatorietat d'una quota de protecció en totes les noves promocions d'habitatge.
29. Cal fer un seguiment del document de **sol·licitud al govern de l'Estat en què es demana l'adopció de noves mesures que permetin fomentar la promoció de l'habitatge de lloguer** (presentat l'octubre de 2003).
30. Cal fer un seguiment del document de **sol·licitud al govern de la Generalitat de Catalunya en què es demana l'adopció de diverses mesures per a la promoció de l'habitatge de lloguer.**

Objectius estratègics. Rehabilitació i utilització del parc desocupat

Cal promoure la rehabilitació del parc d'habitatges disponible, amb la potenciació dels ajuts, agilitant els permisos en les obres de rehabilitació i potenciant la sostenibilitat. S'han d'incrementar els recursos municipals per a rehabilitació, amb destinació a la millora del parc d'habitatges, i per a recuperació d'habitatges buits. Cal donar prioritat als ajuts públics per a la rehabilitació dels habitatges que no compleixin els mínims d'habitabilitat.

S'ha de fomentar l'accés a l'habitatge existent de segona mà. Cal recuperar habitatges buits per atendre les necessitats socials, per a compra o per mitjà de convenis i acords de cessió temporal, rehabilitació i disposició per a lloguer públic.

Instruments

31. **Cal formular un programa de rehabilitació de la ciutat de Barcelona**, en el marc del Pla de l'habitatge municipal 2004-2010, que fomenti la rehabilitació del parc construït i dels nostres barris amb l'objectiu de millorar la ciutat i mantenir el seu patrimoni i millorar el manteniment dels habitatges existents.
32. S'han d'impulsar les accions del Servei de Suport a l'Habitatge, programa d'intermediació d'accés a un habitatge de lloguer del mercat privat, mitjançant els serveis socials, per a persones amb uns ingressos mínims que, per les seves característiques socials, tenen dificultats per accedir directament al mercat.
33. **Cal constituir una borsa d'habitatge de lloguer protegit.**
  - S'han d'establir acords amb entitats socials sense afany de lucre, un espai per coordinar esforços i objectius amb les entitats socials.
  - Cal impulsar un model de mediació per part de l'Ajuntament entre el llogater i la propietat per a l'oferta de pisos de lloguer.
  - S'ha de promoure la coordinació i la participació dels organismes públics, entitats sense afany de lucre, el Consorci de l'Habitatge, la Cambra de la Propietat Urbana, entre altres, la qual cosa ha de permetre gestionar el parc d'habitatges buits per a la seva disposició com a oferta d'habitatge social de lloguer.

Línies de treball pròpies

34. **En el marc del Programa de rehabilitació, cal continuar el treball endegat per les oficines de rehabilitació** de Ciutat Vella, el Poble Sec, l'Eixample i Gràcia. A més, cal estendre aquesta activitat als altres cascs antics de la ciutat amb la creació de noves oficines de rehabilitació: Sant Andreu, el Clot, Sant Martí, Sarrià, les Corts o Sants, entre altres barris que requereixen una rehabilitació més intensiva.
35. S'han d'establir ajuts i microcrèdits que facilitin la rehabilitació i la recuperació d'habitatges buits.
36. **Cal aplicar un pla especial d'ajuts per a la supressió de dipòsits d'aigua** per a aigua corrent i per a la instal·lació d'ascensors, tot establint convenis amb la Generalitat.
37. Cal aplicar el recàrrec sobre l'IBI als habitatges permanentment desocupats.

Línies de treball alienes

38. **Cal proposar que la Llei de l'habitatge de Catalunya reguli efectivament la rehabilitació.**
39. **S'ha de sol·licitar la promulgació d'una normativa específica i d'un programa d'actuacions territorialitzat per a la remodelació i la rehabilitació integral dels barris** que requereixin especial atenció, creant un fons de dotació específica en el pressupost autonòmic que garanteixi la ràpida remodelació dels barris de la ciutat.
40. **Cal proposar la creació de noves ARI en els nuclis històrics dels barris.** S'ha de reclamar la creació d'ARI per part de la Generalitat als barris que requereixen una especial acció reabilitadora.
41. **Cal reclamar al Govern de la Generalitat de Catalunya l'establiment d'ajuts,** a través dels plans de l'habitatge, per a persones que tenen dificultats de pagament dels seus habitatges.

Altres observacions generals

En el document caldria adequar l'ús d'alguns termes tècnics al seu significat, a fi d'utilitzar-los amb propietat. Per exemple: No significa el mateix habitatge de promoció pública que habitatge de protecció oficial, per la qual cosa no es poden fer servir indistintament o com a sinònims, tal com passa en el document.

Objectius estratègics. Patronat Municipal de l'Habitatge

Cal promoure més habitatges socials, dels quals més del 50% seran de lloguer, amb promocions destinades a habitatges de lloguer per a joves, apartaments de lloguer amb serveis per a gent gran, reallotjament d'afectats urbanístics, remodelació de barris i noves promocions per atendre les demandes, tot plegat dins els plans d'habitatge dels governs de l'Estat i de la Generalitat i amb el seu suport econòmic.

Línies de treball

42. Cal construir apartaments dotacionals de lloguer per a joves i per a gent gran.
43. S'ha d'iniciar la remodelació del barri del Bon Pastor.
44. Cal continuar la remodelació dels barris afectats per patologies estructurals: sud-oest del Besòs, Can Paguera i Canyelles.
45. S'ha de subvencionar l'IBI en els habitatges en règim d'ús i habitació i de lloguer subvencionat, propietat del Patronat Municipal de l'Habitatge.

Aportacions al PAM

Document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària* (Benestar Social)

Línia 7. Gent gran

Amb referència a la mesura 59, pel que fa al desenvolupament de noves experiències d'habitatge ajustades a la realitat socioeconòmica de les diverses unitats familiars de gent gran de manera que es prevegin, entre altres aspectes, experiències innovadores en habitatge comunitari, cal explorar la possibilitat d'experiències de compartir habitatge entre dones grans que disposen d'un habitatge però que viuen soles i en situació precària, i dones soles amb fills al seu càrrec i que no disposen d'habitatge (adaptació a aquest tipus de col·lectius del programa Viure i conviure). En aquest sentit ja s'ha fet alguna experiència que ha obtingut bons resultats.

Procés de consulta als consells de participació social
en la fase d'exposició pública del PAM 2004-2007

Informe participatiu

GRUP DE TREBALL INFÀNCIA

Consell Municipal de Benestar Social

Gener-febrer de 2004

El document que es presenta a continuació constitueix l'Informe participatiu del Grup de Treball de la Infància del Consell Municipal de Benestar Social (CMBS).

Conté el treball d'anàlisi i les aportacions realitzades pel grup de treball entorn de les propostes del Programa d'actuació municipal (PAM) 2004-2007.

El procés d'elaboració i participació del PAM 2004-2007

- 2002: aprovació de les noves Normes reguladores de la participació ciutadana
- Maig 2003: eleccions municipals
- 17 de desembre de 2003: aprovació inicial del PAM en plenari de l'Ajuntament
- Fase d'exposició: consulta ciutadana del PAM
- Debat amb associacions i entitats (28 consells sectorials de ciutat)
- Participació individualitzada (web: www.bcn.es)
- Districtes (consells sectorials de Districte)
- Elaboració informes participatius (consells)
- Constitució del Consell de Ciutat i debat del PAM (informes participatius)
- Març de 2004: elevació i aprovació definitiva del PAM al plenari de l'Ajuntament

El Programa d'actuació municipal 2004-2007 de la ciutat

Deu eixos temàtics:

1. Barcelona té cura del civisme
2. Barcelona amb habitatge accessible
3. Barcelona segura amb autoritat i convivència
4. Barcelona neta i saludable
5. **Barcelona amb benestar i cohesió**
6. Barcelona participativa
7. Barcelona sostenible

8. Barcelona innovadora i de progrés amb noves oportunitats
9. Barcelona reconeguda per la llei
10. Referent mundial

Atès l'àmbit d'actuació del Consell Municipal de Benestar Social, el treball en els grups que el formen s'ha centrat en la revisió del PAM pel que fa a la línia estratègica relativa al benestar social (línia 5: "Barcelona amb benestar i cohesió").

No obstant això, per complir l'objectiu d'analitzar el PAM 2004-2007 en la seva globalitat, es va indicar als membres de cada grup que la resta de les seves línies estratègiques les podien conèixer i treballar per mitjà dels mecanismes de participació previstos al web de l'Ajuntament (www.bcn.es), on hi ha disponible el document complet del PAM, així com un qüestionari per poder-hi fer les seves aportacions. En aquest sentit, es va facilitar una còpia d'aquest qüestionari per a aquelles persones que preferissin lliurar-lo en format paper a la Secretaria Tècnica del CMBS.

El Programa d'actuació municipal 2004-2007 de Benestar Social

La proposta municipal (Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social) pel que fa a les polítiques i actuacions referents al benestar social a la ciutat es recull al document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*. Les mesures (compromisos) que proposa estan estructurades en nou línies estratègiques:

1. Una ciutat inclusiva i solidària
2. Model Barcelona de serveis socials
3. Acció comunitària
4. Inclusió social
5. Benestar intercultural
6. Infància i adolescència
7. Gent gran
8. Famílies i vida quotidiana
9. Persones amb disminucions*

* Aquesta línia estratègica, si bé s'esmenta com a part del document, no serà treballada pel CMBS i altres consells de participació social, atès que ho farà l'Institut Municipal de Persones amb Disminució per mitjà dels seus mecanismes de participació.

Procés de treball i metodologia

El treball s'ha dut a terme en dues sessions (13 de gener i 10 de febrer), en les quals s'ha presentat el procés d'exposició pública del PAM i s'han treballat els seus continguts.

A totes les persones del grup que no han pogut assistir presencialment a la sessió de treball, se'ls ha donat l'oportunitat de fer arribar les seves propostes o aportacions a la Secretaria Tècnica.

S'ha treballat el document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*, respecte al qual s'ha fet el següent:

Elaboració d'aportacions

- Aportació/proposta que matisa, completa o valora el contingut d'una de les 75* mesures ja proposades.
- Aportació/proposta d'una nova mesura (no existent entre les 75 proposades) interessant per avançar en alguna de les línies estratègiques.

Procés de priorització

Cada participant havia de prioritzar les 20 mesures –de les 75 proposades– que considerés més rellevants o més importants de dur a terme. (Metodologia dels gomets, plafons.)

* Del les 100 mesures del document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*, en les sessions de treball dels consells de participació només s'abordan les 75 mesures incloses en les 8 primeres línies estratègiques, i no s'abordan les 25 que pertanyen a la línia estratègica de persones amb disminució.

Participants

<i>Nom</i>	<i>Organització</i>
Abelló i Planas, Lola	FAPAC Catalunya
Baró i Sans, Montserrat	Fundació ACIDH
Barrientos i Fernández, Alberto	Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya
Blanco i Domínguez, Antoni	Col·legi Oficial de Metges de Barcelona
Boix i Junquera, Isabel	Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB)
Borrell, Manel	Grup Municipal ERC
Bosch i Font, Carme	Grup Municipal PSC
Busquets i Asensio, Carme	Direcció Tècnica d'Afers Socials (Ajuntament de Barcelona)
Calafat i Siquier, Carme	Associació Benestar i Desenvolupament (ABD)
Casanovas i Berdaguer, Jordi	Oficina del Pla jove (Ajuntament de Barcelona)
Contreras i Martínez, Rafael	Grup Municipal ICV-EU i A
Farré i Cortadellas, Jaume	Fundació "la Caixa"
Fernández i Barrera, José	Coordinadora Grup de Treball Infància
Fernández i Fernández, Anna	Federació Catalana de Voluntariat Social
Fusté de Nicolau, Pilar	Acció Familiar (AFA)
Garcia i Sánchez, Anna	Creu Roja
Gil i Miquel, Carles	Secretari adjunt Consell Municipal Benestar Social
Giménez i Salinas, Sílvia	Col·legi d'Advocats
Horts i Górriz, David	ESPLAC
Ibáñez i Boira, M. Lluïsa	Grup Municipal PP
Jara i Chiquito, Carme	Justícia i Pau – Comissió d'Infància
Jardí i Ramos, Anna	UGT
Martínez i Barellas, M. Rosa	Universitat de Barcelona (UB)
Martínez i Jiménez, Marina	Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona
Martos i Tovar, Miquel	Direcció General Atenció Infància i Adolescència (Generalitat de Catalunya)
Puig i Santulària, Xavier	CEPS Projectes Socials
Queralt i Arias, Anna Catalunya	Col·legi Oficial Treball Social i A. Socials de Catalunya
Ramos i Lacoma, Dolors	Grup Municipal ERC
Requena i Daroca, Conxita (ACIM)	Associació Catalana per la Infància Maltractada

Ripol i Millet, Aleix	Direcció Planificació, Recerca i Desenvolupament
Rodríguez i Villuendas, Miquel Àngel	Grup Municipal CiU
Sánchez i Carrate, M. Eugènia	Coordinació Drets Civils (Ajuntament de Barcelona)
Sánchez i Flores, Raúl	Associació de Famílies Nombroses de Catalunya (FANOC)
Sebastià i Conesa, Lluïsa	Càritas Diocesana de Barcelona
Sierra i Navarro, Isabel	Diputació de Barcelona (Programa Infància, Joventut i Família)
Solanes i Salse, Pilar	Secretària del Consell Municipal de Benestar Social
Soldán i Sánchez, M. Carmen	Grup Municipal PSC
Val i Liso, Assumpció	Associació Benestar i Desenvolupament (ABD)
Vicens i Calvet, Carles	Col·legi Oficial Enginyers Industrials de Catalunya
Wennberg i Ball-Ilovera, Carles A.	Societat Catalana de Pediatria

Aportacions al PAM

Document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària* (Benestar Social)

A continuació, s'exposa el recull i la sistematització de les aportacions realitzades al document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*.

S'indica, per a cada aportació, quina de les 75 mesures matisa, completa o en valora el contingut. Si es tracta, en canvi, d'una proposta de nova mesura (no existent entre les 75 proposades), s'assenyala a quina línia estratègica fa referència.

Línia 2. Model Barcelona de serveis socials

- En la definició de la línia estratègica ("Construir un model de serveis socials d'atenció primària que esdevingui el referent territorial bàsic del conjunt d'estratègies per fer de Barcelona una ciutat inclusiva i solidària. Enfortir les capacitats dels equips de base per al treball en xarxa i l'orientació comunitària, potenciar i diversificar els serveis d'atenció domiciliària, i garantir una atenció de qualitat a les urgències i emergències socials), en lloc d'*una atenció de qualitat a les urgències i emergències socials* hi hauria de dir: *a tots els serveis*.
- A la mesura 10 ("Garantir la coordinació en xarxa i la interrelació estructurada dels equips d'atenció social primària amb l'atenció primària salut, els recursos de salut mental, els centres educatius i els serveis territorialitzats d'inserció laboral i d'habitatge, per tal d'avançar cap a abordatges integrats, innovadors i de proximitat de les necessitats socials"), s'hi ha d'afegir que cal fer-ho també en coordinació amb la xarxa de serveis jurídics.
- En general destaca poc la vessant preventiva. I en general també quan es parla dels serveis d'atenció domiciliària (potser no és aquest el lloc, però ho deixem apuntat) caldria matisar i/o definir més els tipus de serveis del model de l'atenció domiciliària:
  - Tipologia de professionals que la porten a terme (està més acceptada o integrada l'atenció domiciliària per part de personal sanitari o treballadores familiars que no pas per psicòlegs, per exemple).
  - Població destinatària d'aquesta atenció (considerada prioritàriament per a aquella població amb dependència, però des de la nostra experiència amb famílies ateses a domicili facilita molt la vinculació amb els serveis tot i que la família no tingui una dependència física exclusivament). Constatem des de la nostra experiència (programa

PREINFANT) que després d'algunes visites domiciliàries la família s'adhereix al tractament o al servei i que fins i tot mobilitza els seus recursos (guany de temps i econòmic).

- Tècniques d'intervenció.

Línia 3. Acció comunitària

- En la definició de la línia estratègica ("Dotar la ciutat d'un marc de referència compartit, tant estratègic com metodològic, pel que fa a l'acció comunitària com a mecanisme generador de benestar en la vida quotidiana. Avançar de forma clara en la concreció de plans comunitaris de barri i en l'activació d'una xarxa d'equipaments de proximitat, on els centres cívics tinguin un paper referencial bàsic"), cal afegir-hi el qualificatiu *progressivament* en comptes de *de forma clara*, per tant quedaria així: "Avançar progressivament en la concreció dels plans comunitaris...".
- Amb referència a la mesura 24 ("Promoure xarxes territorials d'acció social..."), cal afegir-hi o assenyalar que s'ha de fer arribar tota la informació i fer difusió dels recursos, iniciatives, etc., a totes les entitats i agents que intervenen en el territori. Cal fer un "mapa" a manera d'identificació d'aquestes entitats per poder arribar a totes elles. S'ha d'assegurar la distribució correcta d'informació tant quantitativament com qualitativament.
- També en relació amb la mesura 24 i la necessitat de coordinació entre els diferents agents, l'important és determinar qui assumeix el rol de liderar i dirigir aquesta coordinació. En principi, hauria de ser l'Administració, però amb la col·laboració de tots els altres agents.

Línia 4. Inclusió social

- Pel que fa a aquesta línia estratègica en general, moltes de les mesures que preveu també s'haurien de poder aplicar a sectors de població que no es troben en situació d'exclusió social o de marginació extrema, però que, en canvi, tampoc no gaudeixen d'un nivell de benestar òptim. Per la seva situació intermèdia no poden accedir a aquests recursos, accions i serveis destinats a persones en situació d'exclusió social, tot i que moltes vegades els necessitarien.
- A la mesura 34, en la creació del Centre d'Acolliment Residencial Temporal per a dones soles i famílies, caldria afegir-hi alguna matisació quant al fet de tenir en compte els drets dels infants i no tan sols els dels adults acollits (revisió dels conceptes de temporalitat, dels criteris d'exclusió...).

Línia 5. Benestar intercultural

- Com a comentari general respecte d'aquesta línia, s'assenyala que no es poden fer servir indistintament els termes *persones nouvingudes* i *persones immigrants*, ja que no volen dir el mateix. En cadascuna de les línies caldria determinar a quin tipus de col·lectiu (immigrants / persones nouvingudes) fa referència.

Línia 6. Infància i adolescència

- A la definició de la línia estratègica ("Fer de Barcelona una ciutat respectuosa i promotora dels drets de la infància i l'adolescència. Articular un espai socioeducatiu potent com a garantia del ple desenvolupament personal dels infants i de la vinculació d'aquests a processos i valors de solidaritat. Actuar de manera específica amb l'objectiu de prevenir, atendre i superar les situacions d'infància i adolescència en risc"), cal fer-hi alguns canvis; ha de quedar redactada així: "... Articular espais socioeducatius per al ple desenvolupament personal dels infants.". Igualment, en lloc d'*atendre i superar les situacions* s'hi ha de posar *atendre i resoldre les situacions*.
- Amb referència a la mesura 46 ("Promoure estratègies innovadores de participació dels infants i dels adolescents en tots els districtes de la ciutat, com a via per fer efectiu el dret dels més petits a la ciutadania i com a camí perquè Barcelona s'enriqueixi amb la creativitat dels ciutadans i ciutadanes més joves"):
  - Cal assignar un pressupost a aquesta mesura, per tal de poder implementar-la.
  - S'han d'adequar els espais de participació que ja existeixen per a la infància, ja que actualment, a la pràctica, els adults hi tenen massa pes, per donar un protagonisme real als infants, població a la qual s'adrecen.
  - S'han d'analitzar les experiències que en aquest sentit es duen a terme a altres ciutats i països, com ara Sao Paulo (Brasil). Per exemple, en la participació dels infants a l'hora de definir els espais públics de la ciutat que han d'anar adreçats a ells. S'assenyala que a Barcelona també s'ha realitzat alguna experiència en aquest sentit (per exemple: Parcs i Jardins).
  - Cal crear recursos i continguts per educar els infants a ser ciutadans, a través dels espais d'educació formal i no formal i tots els altres espais que ocupen els infants i adolescents.
  - S'ha de donar formació específica als tècnics i els polítics que han de dur a terme aquesta potenciació de participació dels infants i adolescents.

- En relació amb l'elaboració del Pla d'acció socioeducativa (mesures 47 i 48), aquest pla hauria de transcendir a aquelles mesures i plans que ja es duen a terme ara, els quals se centren essencialment en la part educativa, sense tenir tant en compte la vessant social.
- De totes maneres, en l'elaboració del Pla, cal considerar o aprofitar les experiències o iniciatives que ja existeixen i que sí que tenen en compte la doble vessant social i educativa. Per exemple: desenvolupament del Projecte educatiu de ciutat (PEC), Consell de Coordinació Pedagògica, espais virtuals als webs, etc.
- A la mesura 48, referent a la creació de la xarxa integrada i de proximitat de serveis i recursos per atendre la petita infància, també cal afegir-hi la família i no limitar-se exclusivament a places d'escola bressol.
- En l'impuls d'un pla d'acció interinstitucional per abordar la mendicitat infantil (mesura 49), cal afegir que per a un millor compliment d'aquest objectiu s'hauria de potenciar la implicació de les xarxes de barri (veïnals, per exemple).
- Amb referència a la mesura 53, en lloc de *promoure estratègies* caldria posar-hi *donar suport* a estratègies potents de coneixement i recerca sobre les dinàmiques de la infància i l'adolescència, atès que ja existeixen estratègies en aquest sentit, per exemple el CIIMU (Institut de la Infància i el Món Urbà) o l'Observatori de la Infància.
- Cal incloure una mesura que faci referència a iniciar un procés de treball conjunt entre l'Ajuntament i la DGAIA i altres òrgans de la Generalitat dedicats a la infància per arribar a l'elaboració d'un pla interinstitucional amb i per la infància que ha d'assumir el Consorci de Serveis Socials.
- Cal incloure una mesura relativa a la promoció de la implantació de projectes de treball educatiu en valors a les escoles i entitats de lleure per als infants i adolescents.
- S'hi ha d'introduir una mesura que faci referència a crear estratègies participatives per lluitar contra la violència duta a terme per infants i adolescents (com ara el vandalisme). Són necessaris mecanismes perquè siguin conscients dels seus drets però també dels seus deures ciutadans, com a mecanisme de coresponsabilització i implicació dels infants i adolescents respecte a l'entorn i la ciutat en general.

Línia 7. Gent gran

- Amb referència a la mesura 58, es proposa que tots els equipaments d'atenció a la gent gran també prestin serveis oberts a les persones grans del barri on estan ubicats encara que no siguin usuaris fixos de l'equipament.
- En relació amb la mesura 61, cal elaborar de manera immediata un protocol de detecció dels maltractaments a la gent gran per part dels Serveis Socials i Serveis Sanitaris d'Atenció Primària.
- Pel que fa a la mesura 65 ("Ampliar i enfortir el Consell Assessor de la Gent Gran, dotant-lo de més pluralisme i efectivitat, com a espai de referència per a la participació i la plena implicació personal i associativa en les polítiques municipals de gent gran. Assegurar la continuïtat del procés participatiu "Les veus de la gent gran", tot fent operatius els acords de la convenció"), s'ha d'establir un mecanisme de seguiment de la difusió de la "carta de drets i llibertats de les persones gran amb dependència".

Línia 8. Famílies i vida quotidiana

- Referent a la mesura 70 ("Potenciar les estratègies d'atenció a les famílies en el marc de la xarxa bàsica de serveis socials, amb l'objectiu de superar diferents situacions de dificultat"), cal afegir-hi: i donar-los suport en l'assumpció de les seves responsabilitats: sigui per mitjà de la informació i l'assessorament, la intervenció social, el suport psicològic, l'accés a serveis públics, o bé la derivació cap a altres serveis d'atenció a les famílies (serveis de mediació familiar en col·laboració amb entitats).
- A la mesura 71 cal afegir el col·lectiu de les persones amb malalties mentals i degeneratives, entre el col·lectiu de persones que presenten dependències.
- Amb referència a la mesura 75 ("Establir un programa de prevenció i eradicació de tota forma de violència familiar, col·laborant amb altres programes municipals i iniciatives ciutadanes, en un marc de promoció d'una cultura de resolució pacífica de conflictes"), per dur a terme això es podria i caldria impulsar i donar suport a estratègies i serveis de mediació familiar.
- Com a comentari general, cal entendre el concepte de família com a grup de convivència estable sense tenir en compte si hi ha o no vincles de dret civil.

Resultat de la prioritització

A continuació es presenta el resultat del procés de prioritització de les 75 mesures analitzades del document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*.

Línia 1. Una ciutat inclusiva i solidària

Objectiu estratègic. Fer de Barcelona una ciutat més inclusiva i solidària, on totes les persones puguin accedir a tots els mecanismes de desenvolupament humà que els permetin portar a terme els seus projectes vitals en condicions de màxima llibertat i igualtat, tot afeblint les relacions de dominació i dependència, en un marc generador d'autonomia, fraternitat i reconeixement de les diferències.

- 7 1. Aconseguir la transferència de competències que estableix la Carta municipal i la posada en marxa del Consorci de Serveis Socials de Barcelona, com a nou marc institucional per a la definició i gestió de la xarxa de benestar social.
- 1 2. Apostar per l'extensió dels serveis, en el marc del Consorci i del nou model de finançament que haurà d'aportar l'Administració autonòmica, amb l'objectiu bàsic d'igualar a Barcelona les aportacions per habitant del conjunt de Catalunya en termes de política de benestar social.
- 6 3. Elaborar el Pla estratègic de benestar social de Barcelona. Situar el Consell Municipal de Benestar Social com a espai participatiu de referència en l'elaboració i el desplegament del Pla estratègic.
- 7 4. Consolidar la xarxa d'equipaments socials d'acord amb les necessitats específiques i amb les propostes del Pla estratègic de benestar social. Posar especial èmfasi en la millora d'infraestructures i el desenvolupament tecnològic que possibiliti el funcionament en xarxa i un major impacte social.
- 4 5. Consolidar i millorar el conjunt de consells de participació social, com a espais d'implicació directa de les persones i el teixit associatiu de la ciutat en la definició i el seguiment de les estratègies de benestar social. Articulació de xarxes socials en els diferents àmbits temàtics d'actuació, com a veritables marcs compartits d'acció entre l'Ajuntament i el capital social de Barcelona en la generació de benestar col·lectiu.

- 6 6. Consolidar l'Observatori Barcelona com un instrument potent de gestió i difusió del coneixement sobre la realitat social de la ciutat, amb capacitat d'aportar informació útil per a la planificació i l'avaluació de polítiques socials municipals, i per a les estratègies de benestar impulsades des d'altres agents socials, per mitjà dels seus productes i activitats bàsiques: sistemes d'indicadors socials i sistemes de coneixement de l'activitat municipal, perfil social, pla de recerca, publicacions, Fòrum Observatori, revista *Barcelona Societat*.
- 4 7. Elaborar un pla de comunicació que prevegi la posada en marxa d'estratègies potents i innovadores de comunicació i informació en l'àmbit dels serveis de benestar social.
- 2 8. Consolidar el Projecte B3 (Barcelona, Beneficis, Benestar), liderat per l'ABAS, com a estratègia de col·laboració entre el món empresarial i el teixit social de la ciutat, per tal d'impulsar i donar suport a projectes i serveis que contribueixin a l'objectiu estratègic de fer de Barcelona referent internacional en inclusió social i desenvolupament humà.

Línia 2. Model Barcelona de serveis socials

Objectiu estratègic. Construir un model de serveis socials d'atenció primària que esdevingui el referent territorial bàsic del conjunt d'estratègies per fer de Barcelona una ciutat inclusiva i solidària. Enfortir les capacitats dels equips de base per al treball en xarxa i l'orientació comunitària, potenciar i diversificar els serveis d'atenció domiciliària, i garantir una atenció de qualitat a les urgències i emergències socials.

- 11 9. Concretar la definició del nou model d'atenció primària de serveis socials. Portar a terme un pla operatiu de millora de la xarxa bàsica d'atenció social primària, en coherència amb el model definit al llibre blanc i amb els requeriments d'una societat en plena transformació:
  - que situï els serveis socials d'atenció primària com a eix referencial del conjunt de l'acció social al territori.
  - que millori i enforteixi els equips humans, les infraestructures i els recursos materials i tecnològics dels centres de serveis socials.
  - que potencii el treball social comunitari per tal d'incrementar la capacitat d'organització, acció i transformació del territori.

- 8 10. Garantir la coordinació en xarxa i la interrelació estructurada dels equips d'atenció social primària amb l'atenció primària salut, els recursos de salut mental, els centres educatius i els serveis territorialitzats d'inserció laboral i d'habitatge, per tal d'avançar cap a abordatges integrats, innovadors i de proximitat de les necessitats socials.
- 0 11. Consolidar l'Associació Barcelona per l'Acció Social (ABAS) com a referent participatiu –amb plena capacitat d'impuls i propositiva– de Model Barcelona de serveis socials. Assegurar també la participació d'altres agents per mitjà dels diferents consells sectorials i territorials, i molt especialment del Consell Municipal de Benestar Social.
- 5 12. Definir i posar en pràctica el nou Model integrat de serveis d'atenció domiciliària, liderat per l'Ajuntament i concebut com el conjunt de serveis de primària que es proveeixen en el marc de les llars, adreçats tant a gent gran i altres persones en situació de dependència com a famílies amb necessitats específiques.
- 3 13. Potenciar de manera substancial i prioritària el conjunt de serveis d'atenció domiciliària. Arribar el 2007 a una taxa de cobertura del 4%.
- 2 14. Estudiar la creació d'un pla de finançament específic i progressiu, per tal de fer possible l'assoliment de l'objectiu de cobertura del Servei d'Atenció Domiciliària.
- 5 15. Aconseguir que tots els districtes de la ciutat disposin de tots els serveis del Model integrat d'atenció domiciliària, així com d'un model d'organització i gestió que garanteixi l'equitat, la qualitat, la satisfacció de les persones ateses i l'adaptació al territori i a la diversitat de la ciutat.
- 0 16. Garantir que el 2007 totes les persones grans de la ciutat, amb dependència lleu i un marc relacional i de suport afeblit, tinguin accés al Servei de Teleassistència.
- 0 17. Potenciar i adaptar a les noves necessitats el Model municipal d'atenció a les urgències socials. Ampliar i millorar el Centre Municipal d'Atenció a les Urgències Socials. Dotar d'un major coneixement i projecció ciutadana el Servei d'Urgències Socials "Telèfon 900".
- 0 18. Continuar i enfortir el procés de millora i adequació del Servei d'Emergències Socials, amb l'establiment de les normes ISO-qualitat.

Línia 3. Acció comunitària

Objectiu estratègic. Dotar la ciutat d'un marc de referència compartit, tant estratègic com metodològic, pel que fa a l'acció comunitària com a mecanisme generador de benestar en la vida quotidiana. Avançar de manera clara en la concreció de plans comunitaris de barri i en l'activació d'una xarxa d'equipaments de proximitat, on els centres cívics tinguin un paper referencial bàsic.

- 2   19. Elaborar de manera participativa un programa municipal d'acció comunitària en el context de serveis personals, que doti l'acció comunitària a Barcelona d'un marc de referència estratègic, conceptual i metodològic compartit.
- 5   20. Crear un servei d'acció comunitària, format per un equip de tècnics comunitaris, amb l'objectiu d'impulsar i dinamitzar el desplegament del Programa municipal en tots els districtes de la ciutat.
- 2   21. Garantir l'aprovació i la posada en marxa d'un mínim de deu plans comunitaris de barri. Els plans hauran d'implicar els diferents agents institucionals i associatius del territori, i també la xarxa d'equipaments de proximitat.
- 5   22. Aquests plans comunitaris comptaran amb un marc de finançament establert i hauran d'incorporar acords i compromisos d'acció concrets.
- 3   23. Garantir la creació i la posada en marxa de bancs dels temps i programes de bon veïnatge en tots els districtes de la ciutat, com a iniciatives d'interacció comunitària.
- 9   24. Promoure la creació de xarxes territorials d'acció social que facilitin les connexions i els intercanvis entre entitats, grups i persones, com a marcs comunitaris de foment de la convivència intercultural, de la resolució de necessitats d'habitatge, de suport a la dependència o de viabilitat de projectes familiars emergents.
- 5   25. Elaborar un mapa d'equipaments de proximitat com a marc de consolidació i enfortiment de la xarxa d'acció comunitària (centres cívics, casals de barri, casals de gent gran, casals i espais infantils i de joves, ludoteques...), com a instruments indispensables de les polítiques territorials d'acció comunitària.
- 2   26. Potenciar de manera específica la xarxa de centres cívics i la posada en pràctica de sistemes de millora i innovació permanent, per tal que constitueixin el recurs territorial bàsic per als programes d'acció comunitària i contribueixin substancialment al desenvolupament sociocultural i a la potenciació de les dinàmiques de cohesió i d'inclusió social.

Línia 4. Inclusió social

Objectiu estratègic. Impulsar el projecte Barcelona inclusiva, amb l'objectiu estratègic de fer de la nostra ciutat un referent internacional en termes de desenvolupament humà. Treballar pel reconeixement i l'accés de tothom als drets socials, generar dinàmiques potents d'inclusió en els camps de l'habitatge i l'ocupació, atendre amb serveis de qualitat les persones en situació d'exclusió i lluitar contra la pobresa.

- 1 27. Fer de Barcelona una ciutat referent internacional en termes de desenvolupament humà i lluitar contra l'exclusió social. Potenciar la seva presència en xarxes europees i globals de ciutats per la inclusió social.
- 10 28. Aprovar el Pla municipal per la inclusió social; projecte Barcelona ciutat inclusiva, com a estratègia de la ciutat per lluitar contra la pobresa i l'exclusió: impulsant i garantint l'accés als drets socials de ciutadania, impulsant accions positives orientades a les persones i col·lectius en situació d'exclusió, promovent la integració de polítiques i el treball transversal i en xarxa, i promovent la participació social i comunitària i el treball de proximitat.
- 2 29. Enfortir l'espai del Consell Municipal de Benestar Social i, concretament, el Grup de Treball sobre Pobresa i Exclusions, com a referents de participació, debat, proposta i seguiment del Pla municipal per la inclusió social. Generar i activar una xarxa social d'acció per la inclusió social, entesa com un nou impuls a les estratègies de coresponsabilització del teixit associatiu de Barcelona en el marc del projecte de ciutat inclusiva.
- 0 30. Elaborar i posar en marxa un programa operatiu que estructurï les funcions dels serveis socials d'atenció primària en el marc del Pla municipal per la inclusió social.
- 10 31. Elaborar i posar en marxa el programa Pobresa zero, en el marc del Pla municipal per la inclusió social:
  - que ordeni, redefineixi i potenciï el sistema de prestacions econòmiques que es proveeixen des dels serveis socials municipals, per tal d'esdevenir una eina activa d'acció contra la pobresa.
  - que garanteixi l'accés a la renda mínima d'inserció (RMI) de tots aquells que hi tenen dret, de manera que s'enforteixi el paper d'aquesta com a veritable instrument contra la pobresa i per la inclusió social.
- 6 32. Elaborar i posar en marxa un programa operatiu per a persones en situació d'exclusió intensa, que defineixi un veritable circuit integral de tractament i reinserció

social, millori tota la xarxa existent de serveis i equipaments, i consolidi el model de cooperació entre les iniciatives institucionals i associatives. En concret, aquest programa hauria de:

- potenciar de manera substancial i territorialitzar el projecte d'intervenció en medi obert dels serveis d'inserció social, per tal d'incrementar i adaptar la seva capacitat de resposta a les noves dinàmiques, situacions i necessitats de les persones sense sostre i en exclusió severa.
- dissenyar i posar en pràctica un nou model social de distribució d'aliments, que incorpori tots els proveïdors de la ciutat, per tal d'assegurar la cobertura universal de necessitats alimentàries bàsiques. Definir un nou model de menjadors socials municipals, des de coordenades territorials i de proximitat, que garanteixi el nombre d'àpats diaris necessaris.

- 4 33. Elaborar un programa-marc per impulsar dinàmiques d'inclusió tematitzades, que es vagi desplegant per mitjà de programes específics de cooperació de l'organització municipal de benestar social amb cada sistema de protecció social: ocupació, sanitat, habitatge, accés a rendes... Concretament:

- dissenyar noves estratègies de suport per a l'accés a l'habitatge de persones i famílies en situacions de pobresa i exclusió, juntament amb els organismes responsables de les polítiques públiques d'habitatge.
- dissenyar noves estratègies per facilitar la inserció laboral de col·lectius en situació d'exclusió, juntament amb els organismes responsables de les polítiques públiques d'ocupació, amb especial èmfasi en l'aplicació de les clàusules socials en els processos de contractació pública.

- 5 34. Reformular i ampliar els serveis d'acolliment temporal per a persones sense sostre per tal que donin resposta a les necessitats dels diferents col·lectius:

- crear un centre de baixa exigència per a persones en situació consolidada de desarrelament social, en col·laboració amb institucions supramunicipals.
- adequar o reubicar el dispositiu d'acolliment hivernal, per tal de possibilitar una millora integral de l'atenció.
- millorar els serveis de dutxes, bugaderia i rober amb estratègies adequades per a les noves necessitats socials.
- crear un centre d'acolliment residencial temporal per a dones soles en procés de desarrelament social i també un centre per a famílies amb responsabilitats sobre menors, com a alternatives a l'acolliment en hotels i pensions.
- disposar d'un parc públic municipal d'apartaments-habitatge per a persones sense sostre o en situació d'exclusió severa, com a recurs estable d'habitatge per afavorir processos d'inserció social normalitzada.

Línia 5. Benestar intercultural

Objectiu estratègic. Incorporar la diversitat, el diàleg i les relacions interculturals com a components bàsics de qualsevol estratègia de cohesió i igualtat social. Fer de Barcelona una ciutat que construeixi el benestar sobre la base de l'acolliment i la convivència intercultural.

- 3 35. Garantir, per mitjà del programa municipal de benestar intercultural, el desenvolupament i la concreció de tots aquells aspectes relacionats amb les polítiques socials que preveu el Pla municipal d'immigració.
- 4 36. Potenciar el SAIER com a servei municipal de referència per a l'atenció –informació, assessorament i acolliment– de la població nouvinguda.
- 2 37. Continuar la millora de la qualitat del SAIER, pel que fa tant a circuits, funcions i protocols, com a espais i infraestructura. Estudiar, en aquest sentit, la seva possible territorialització.
- 3 38. Enfortir i millorar l'atenció a la població nouvinguda per part de la xarxa bàsica de serveis socials municipals. Situar l'atenció social primària –juntament amb el SAIER– com a eix fonamental de suport per a l'accés normalitzat de les persones immigrants als serveis públics, l'habitatge i l'ocupació.
- 4 39. Garantir l'accés de la població nouvinguda a l'aprenentatge del català i del castellà. Enfortir la col·laboració amb el Consorci per a la Normalització Lingüística. Cobertura del Servei de Traducció per al conjunt de serveis municipals d'atenció al ciutadà, fent especial èmfasi en els centres de serveis socials.
- 4 40. Garantir l'atenció social d'urgències a totes les persones nouvingudes, depenent de les seves necessitats específiques, com a concreció del principi de ciutat inclusiva. En aquest marc, cal desenvolupar les estratègies necessàries de treball social amb les persones immigrants més vulnerables a l'exclusió i la marginació.
- 4 41. En el marc del Programa de benestar intercultural, generar i activar, en l'àmbit de la immigració, xarxes d'acció social per la integració i la interculturalitat. Dinamitzar aquestes xarxes mitjançant plans comunitaris de barri i altres pràctiques comunitàries en tots els districtes de Barcelona.

- 3 42. Millorar i ampliar el Servei Municipal de Mediació Intercultural, augmentant, diversificant i territorialitzant les accions mediadores, tant en l'àmbit interpersonal com en el comunitari. Garantir que tots els districtes de la ciutat puguin desenvolupar, almenys, una experiència de mediació intercultural comunitària canalitzada pel servei municipal.
- 0 43. Consolidar i ampliar el Consell Municipal del Poble Gitano com a espai de participació de les entitats i les persones gitanes. Dissenyar un programa-marc d'acció per al poble gitano que doti de coherència i sentit estratègic l'actuació municipal en aquest àmbit.
- 1 44. Estudiar les necessitats específiques de la població itinerant d'ètnia gitana i proveir els mecanismes que permetin el desenvolupament de les seves formes de vida, en marcs de respecte, convivència i garantia dels drets bàsics.

Línia 6. Infància i adolescència

Objectiu estratègic. Fer de Barcelona una ciutat respectuosa i promotora dels drets de la infància i l'adolescència. Articular un espai socioeducatiu potent com a garantia del ple desenvolupament personal dels infants, i de la vinculació d'aquests a processos i valors de solidaritat. Actuar de manera específica amb l'objectiu de prevenir, atendre i superar les situacions d'infància i adolescència en risc.

- 6 45. Promoure i garantir de manera progressiva que els espais públics, equipaments, serveis i activitats de l'Ajuntament comptin amb estratègies adreçades i pensades pels i per als infants, per tal de fer de Barcelona una ciutat dels nens i les nenes: amigable, responsable i acollidora dels seus ciutadans i ciutadanes més joves.
- 8 46. Promoure estratègies innovadores de participació dels infants i dels adolescents en tots els districtes de la ciutat, com a via per fer efectiu el dret dels més petits a la ciutadania i com a camí perquè Barcelona s'enriqueixi amb la creativitat dels ciutadans i ciutadanes més joves.
- 12 47. Elaborar un pla d'acció socioeducativa que articuli i doti d'orientació estratègica el conjunt de serveis i recursos d'infància i adolescència (espais familiars, EIPI, casals infantils, ludoteques, centres oberts, etc.).

- 10 48. Aquest pla d'acció socioeducativa haurà de preveure les dimensions promocional, preventiva i d'atenció socioeducativa. De manera específica:
- haurà d'impulsar una xarxa integrada i de proximitat, vertebrada pel sector públic local, de serveis i recursos per atendre la petita infància (0-3 anys).
  - haurà de millorar i garantir la detecció proactiva i la intervenció amb infants i adolescents en situació de vulnerabilitat i risc, per mitjà de l'establiment de circuits i protocols consensuats entre els diferents agents institucionals i associatius del territori.
- 1 49. Impulsar un pla d'acció interinstitucional per abordar la nova mendicitat infantil i tractar de manera prioritària les formes emergents de pobresa i exclusió dels infants dins els grups familiars.
- 1 50. Plantejar de manera immediata l'assumpció del finançament i la transferència de les competències avui delegades a l'Ajuntament per la DGAIA, amb l'objectiu de potenciar i millorar la intervenció dels equips d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA).
- 5 51. Generar i activar una xarxa social d'acció per la infància, entesa com un nou impuls a les estratègies de participació i coresponsabilització entre l'Ajuntament i el conjunt d'entitats de la ciutat que treballen en aquest àmbit. Potenciar el paper del Consell Municipal de Benestar Social i concretament del Grup de Treball d'Infància i Adolescència, com a referent participatiu i d'impuls de la xarxa.
- 4 52. Establir un nou acord interinstitucional per al Programa d'atenció a menors estrangers sense referents familiars (MEINA), amb els objectius de consolidar i enfortir els recursos existents i millorar els circuits i mecanismes a fi de detectar les situacions de risc, l'atenció integral i la inserció social d'aquests menors.
- 5 53. Promoure estratègies potents de coneixement i recerca sobre les dinàmiques de la infància i l'adolescència, com a base per a la programació d'accions, però també per dotar de visibilitat ciutadana la realitat dels infants de la ciutat.

Línia 7. Gent gran

Objectiu estratègic. Garantir el dret a un envelliment digne, posant a l'abast de la gent gran els recursos i serveis que facin possible el màxim d'autonomia personal, l'enfortiment de les relacions d'atenció i bon veïnatge, i la promoció de dinàmiques participatives, intergeneracionals i de protagonisme ciutadà.

- 4 54. Assumir, d'acord amb la Carta municipal, la gestió directa i la dotació econòmica corresponent de tots els serveis socials d'atenció a la gent gran de la ciutat.
- 4 55. Redefinir el Model integrat de serveis d'atenció domiciliària a la gent gran. Incrementar la taxa de cobertura assolint un mínim del 4% l'any 2007. Promoure la definició d'un pla de finançament específic i progressiu que faci possible l'assoliment d'aquest objectiu.
- 6 56. Promoure les màximes condicions d'habitabilitat de totes les persones grans, per mitjà de projectes d'arranjament i adequació d'habitatges, i estratègies de col·laboració amb operadors públics, associatius i privats del mercat immobiliari.
- 7 57. Desenvolupar un programa de suport a persones i famílies cuidadores de persones grans dependents, per mitjà de serveis a la llar, estades temporals de respir, reduccions de temps laborals, grups d'ajuda mútua, prestacions econòmiques o altres eines que puguin sorgir.
- 5 58. Impulsar un pla d'acció que doti la ciutat d'una xarxa potent i diversificada d'equipaments d'atenció a la gent gran: apartaments amb serveis, centres de dia i residències públiques, amb el finançament adequat aportat per la Generalitat de Catalunya.
- 1 59. Completar i posar en funcionament la xarxa d'apartaments amb serveis per a la gent gran. Desenvolupar noves experiències d'habitatge ajustades a la realitat socioeconòmica de les diverses unitats familiars de gent gran de manera que es prevegin, entre altres aspectes, experiències innovadores en habitatge comunitari.
- 2 60. Promoure el transport adaptat propi als centres de dia municipals de la ciutat per tal de garantir-hi l'accés diari dels usuaris.
- 0 61. Impulsar un programa d'acció que permeti detectar i intervenir de manera adient en les situacions de maltractament a les persones grans que viuen al seu domicili.

- 1 62. Ampliar l'atenció i l'acolliment en situacions d'urgència de la gent gran i garantir l'adequada coordinació amb el Consorci Sanitari de Barcelona per atendre situacions que afecten la xarxa social i sanitària.
- 0 63. Reforçar i ampliar a tots els districtes de la ciutat el programa Viure i conviure, orientat a la convivència i l'habitatge compartit entre joves i gent gran.
- 1 64. Incrementar la cobertura i el ventall de prestacions de la targeta rosa, entesa com a mecanisme de promoció, activació i participació de la gent gran en la vida de la ciutat.
- 0 65. Ampliar i enfortir el Consell Assessor de la Gent Gran, dotant-lo de més pluralisme i efectivitat, com a espai de referència per a la participació i la plena implicació personal i associativa en les polítiques municipals de gent gran. Assegurar la continuïtat del procés participatiu "Les veus de la gent gran", tot fent operatius els acords de la convenció.
- 1 66. Impulsar i potenciar estratègies d'acció comunitària en l'àmbit dels barris, com a mecanismes d'enfortiment relacional i resolució de necessitats. Extensió a tots els districtes del programa de bon veïnatge i d'altres pràctiques comunitàries en l'àmbit de la gent gran.
- 4 67. Generar i activar una xarxa gran, com a aposta estratègica pel que fa a l'objectiu d'una gent gran activa i plenament implicada en la vida quotidiana i la transformació de Barcelona. La xarxa gran ha de ser un espai d'intercanvi d'experiències, d'enfortiment associatiu i d'activació de pràctiques d'acció intergeneracional (en cooperació amb els centres educatius i altres equipaments de proximitat).
- 1 68. Desenvolupar un programa d'acció, de caràcter estratègic, per tal de redefinir de manera participativa les funcions i objectius dels casals i espais municipals de gent gran, sobre la base d'una realitat social i organitzativa canviant.

Línia 8. Famílies i vida quotidiana

Objectiu estratègic. Fer de Barcelona una ciutat on tota la diversitat de projectes familiars i convivencials es puguin desenvolupar en igualtat de condicions i sense riscos de marginació. Impulsar el dret a unes relacions familiars i de vida quotidiana de qualitat, per mitjà d'una xarxa de serveis de suport i de polítiques de conciliació i nous usos del temps.

- 3 69. Crear un grup de treball sobre famílies al Consell Municipal de Benestar Social, com a espai de referència per a la participació, la proposta, el debat, l'impuls de xarxes d'acció i el seguiment de les polítiques municipals de suport a les famílies.
- 8 70. Potenciar les estratègies d'atenció a les famílies en el marc de la xarxa bàsica de serveis socials, amb l'objectiu de superar diferents situacions de dificultat: sigui per mitjà de la informació i l'assessorament, la intervenció social, el suport psicològic, l'accés a serveis públics o bé la derivació cap a serveis de mediació familiar en col·laboració amb entitats.
- 11 71. Assegurar els serveis de suport a persones que, en l'àmbit familiar, cuiden infants o persones grans o en situació de dependència. Potenciar els serveis d'estades temporals de respir, els grups de suport o altres estratègies adients.
- 4 72. Desenvolupar un model específic d'atenció domiciliària en l'àmbit del suport a les famílies.
- 1 73. Potenciar el servei d'acolliment familiar com a recurs de suport en situacions puntuals, per mitjà de famílies solidàries amb altres famílies que tenen necessitats o situacions temporals de crisi o risc.
- 7 74. Reordenar, diversificar i ampliar els espais i recursos de suport a les famílies en les seves funcions parentals.
- 6 75. Establir un programa de prevenció i eradicació de tota forma de violència familiar, col·laborant amb altres programes municipals i iniciatives ciutadanes, en un marc de promoció d'una cultura de resolució pacífica de conflictes.

Procés de consulta als consells de participació social
en la fase d'exposició pública del PAM 2004-2007

Informe participatiu

GRUP DE TREBALL POBRESA

Consell Municipal de Benestar Social

Gener-febrer de 2004

El document que es presenta a continuació constitueix l'Informe participatiu del Grup de Treball de Pobresa del Consell Municipal de Benestar Social (CMBS).

Conté el treball d'anàlisi i les aportacions realitzades pel grup de treball entorn de les propostes del Programa d'actuació municipal (PAM) 2004-2007.

El procés d'elaboració i participació del PAM 2004-2007

- 2002: aprovació de les noves Normes reguladores de la participació ciutadana
- Maig 2003: eleccions municipals
- 17 de desembre de 2003: aprovació inicial del PAM en plenari de l'Ajuntament
- Fase d'exposició: consulta ciutadana del PAM
- Debat amb associacions i entitats (28 consells sectorials de ciutat)
- Participació individualitzada (web: www.bcn.es)
- Districtes (consells sectorials de Districte)
- Elaboració informes participatius (consells)
- Constitució del Consell de Ciutat i debat del PAM (informes participatius)
- Març de 2004: elevació i aprovació definitiva del PAM al plenari de l'Ajuntament

El Programa d'actuació municipal 2004-2007 de la ciutat

Deu eixos temàtics:

1. Barcelona té cura del civisme
2. Barcelona amb habitatge accessible
3. Barcelona segura amb autoritat i convivència
4. Barcelona neta i saludable
5. **Barcelona amb benestar i cohesió**
6. Barcelona participativa
7. Barcelona sostenible

8. Barcelona innovadora i de progrés amb noves oportunitats
9. Barcelona reconeguda per la llei
10. Referent mundial

Atès l'àmbit d'actuació del Consell Municipal de Benestar Social, el treball en els grups que el formen s'ha centrat en la revisió del PAM pel que fa a la línia estratègica relativa al benestar social (línia 5: "Barcelona amb benestar i cohesió").

No obstant això, per complir l'objectiu d'analitzar el PAM 2004-2007 en la seva globalitat, es va indicar als membres de cada grup que la resta de les seves línies estratègiques les podien conèixer i treballar per mitjà dels mecanismes de participació previstos al web de l'Ajuntament (www.bcn.es), on hi ha disponible el document complet del PAM, així com un qüestionari per poder fer les seves aportacions. En aquest sentit, es va facilitar una còpia d'aquest qüestionari per a aquelles persones que preferissin lliurar-lo en format paper a la Secretaria Tècnica del CMBS.

El Programa d'actuació municipal 2004-2007 de Benestar Social

La proposta municipal (Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social) pel que fa a les polítiques i actuacions referents al benestar social a la ciutat es recull al document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*. Les mesures (compromisos) que proposa estan estructurades en nou línies estratègiques:

1. Una ciutat inclusiva i solidària
2. Model Barcelona de serveis socials
3. Acció comunitària
4. Inclusió social
5. Benestar intercultural
6. Infància i adolescència
7. Gent gran
8. Famílies i vida quotidiana
9. Persones amb disminucions*

* Aquesta línia estratègica, si bé s'esmenta com a part del document, no serà treballada pel CMBS i altres consells de participació social, atès que ho farà l'Institut Municipal de Persones amb Disminució per mitjà dels seus mecanismes de participació.

Procés de treball i metodologia

- El treball s'ha dut a terme en una sessió (29 de gener), en la qual s'ha presentat el procés d'exposició pública del PAM i s'han treballat els seus continguts.
- A totes les persones del grup que no han pogut assistir presencialment a la sessió de treball, se'ls ha donat l'oportunitat de fer arribar les seves propostes o aportacions a la Secretaria Tècnica.

S'ha treballat el document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*, respecte al qual s'ha fet el següent:

Elaboració d'aportacions

- Aportació/proposta que matisa, completa o valora el contingut d'una de les 75* mesures ja proposades.
- Aportació/proposta d'una nova mesura (no existent entre les 75 proposades) interessant per avançar en alguna de les línies estratègiques.

Procés de priorització

Cada participant havia de prioritzar les 20 mesures –de les 75 proposades– que considerés més rellevants o més importants de dur a terme. (Metodologia dels gomets, plafons.)

* Del les 100 mesures del document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*, en les sessions de treball dels consells de participació només s'abordan les 75 mesures incloses en les 8 primeres línies estratègiques, i no s'abordan les 25 que pertanyen a la línia estratègica de persones amb disminució.

Participants

<i>Nom</i>	<i>Organització</i>
Andreu i Freixes, Núria	Filles de la Caritat
Bosch i Nuri, Cecília	Grup Municipal CiU
Cardona i Cardona, Àngels	Càritas Diocesana
Casassas, David	Xarxa Renda Bàsica
Català i Peiró, Emília	Grup Municipal CiU
Catarineu i Pérez, Montserrat	Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona
Farré i Anguera, Consol	Associació Catòlica Internacional de Serveis a la Joventut Femenina
Gallardo i Labrador, Puri	Associació de Dones per la Inserció Laboral (SURT)
Gil i Miquel, Carles	Secretari adjunt Consell Municipal Benestar Social
Gudiol i Corominas, Anna	Federació Catalana de Voluntariat Social
Gudiol i Corominas, Anna	Justícia i Pau
Ibáñez i Boira, M. Lluïsa	Grup Municipal PP
Jardí i Ramos, Anna	UGT
López i Martínez, Mercedes	Grup Municipal PSC
Martínez i Roig, Eva	Grup Municipal ERC
Martínez i Domènech, Roser	Fundació Comtal
Mestres i Nualart, Lluís	Col·legi d'Advocats de Barcelona
Morató, Anna	Grup Municipal PSC
Noró i Camats, Ramon	Fundació Arrels
Palet, Mònica	Consell de la Joventut de Barcelona
Pérez i Oro, Isabel	Fundació PRISBA
Raventós, Sergi	Xarxa Renda Bàsica
Raventós, Daniel	Xarxa Renda Bàsica
Recio i Andreu, Albert	Coordinador Grup de Treball de Pobresa
Romeu i Tarragona, Rosa	Grup Municipal PSC
Sánchez i Casanovas, Marina	Direcció Tècnica d'Afers Socials (Ajuntament de Barcelona)
Sancho i Massó, Esther	FEMAREC
Scrigna, Alfredo	Barcelona Activa, S.A.
Solanes i Salse, Pilar	Secretària del Consell Municipal de Benestar Social
Solleiro, Alicia	CCOO
Uribealago i Micàs, Begoña	Fundació Trini Jove

Ventura i Molina, Joaquín	Creu Roja
Villagrasa, Alberto	Grup Municipal PP
Villagrasa i Salvador, Pilar	Institut de Reinserció Social (IRES)
Villarrasa i Romero, Francisco	Fundació Engrunes
Vivas i Llorens, Ignasi	Acció Solidària Contra l'Atur

Aportacions al PAM

Document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària* (Benestar Social)

A continuació, s'exposa el recull i la sistematització de les aportacions realitzades al document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*.

S'indica, per a cada aportació, quina de les 75 mesures matisa, completa o en valora el contingut. Si es tracta, en canvi, d'una proposta de nova mesura (no existent entre les 75 proposades), s'assenyala a quina línia estratègica fa referència.

Aportacions generals al document

- Cal definir millor els àmbits d'actuació on s'aplicaran els programes i les accions concretes que es deriven d'aquest document (si es refereixen a l'àrea metropolitana, al municipi, etc.).

Línia 1. Una ciutat inclusiva i solidària

- S'ha de prestar més atenció en el tema de la necessitat de coordinació entre les diferents institucions per a un bon funcionament de l'àrea de benestar social. Cal fer-hi referència, per exemple, a la mesura 1, la qual al·ludeix al Consorci de Serveis Socials de Barcelona.

Línia 2. Model Barcelona de serveis socials

- En la mesura 13, que parla de potenciar el conjunt de serveis d'atenció domiciliària, quan estableix que cal arribar, l'any 2007, a una taxa de cobertura del 4%, cal especificar més aquest objectiu i amb quins criteris s'estableix (sobre què és aquest 4%).

Línia 3. Acció comunitària

- Cal incloure en alguna de les mesures d'aquest objectiu estratègic una referència a l'experiència de la taula del tercer sector en temes d'acció comunitària.

Línia 4. Inclusió social

- Amb referència al programa Pobresa zero (mesura 31), dins el marc del Pla municipal d'inclusió social, es proposa una revisió de les prestacions i, sobretot, una revisió dels barems i criteris per poder accedir-hi (actualment es fixen d'acord amb el salari mínim, el qual, a més de ser molt baix comparat amb el d'altres països europeus, no es revisa amb la freqüència que caldria). Concretament, es proposa prendre com a índex de pobresa per accedir a prestacions públiques (habitatge protegit, guarderies gratuïtes, etc.) el 60% de la renda mitjana, tenint en compte, quan s'escaigui, les dimensions de la unitat familiar.
- En la mateixa mesura 31, després d'esmentar la posada en marxa del programa Pobresa zero, es proposa el següent redactat: "Redefinir la renda mínima d'inserció tendint a fer que esdevingui una renda bàsica de ciutadania tot estudiant les diferents propostes d'implantació progressiva". Així mateix: "Garantir la inserció sociolaboral de determinats col·lectius susceptibles de ser exclosos (malalts mentals, persones amb addiccions, persones amb discapacitats, etc.) amb la col·laboració del món local i la iniciativa privada, especialment el tercer sector".
- Seguint amb el programa Pobresa zero i pel que fa, concretament, a la renda mínima d'inserció (RMI), convindria, a més de garantir l'accés de tots aquells que hi tenen dret, proveir-se de mecanismes per tenir accés a dades sobre el nombre de persones que es troben en situació de percebre la RMI. Així mateix, cal informar les persones interessades.
- Tot i que es tracta en un altre apartat del PAM ("Barcelona amb habitatge accessible"), cal fer menció del tema del *mobbing* immobiliari i, sobretot, de com afecta les persones en situació d'exclusió social. Per exemple, cal incorporar-ho al redactat de la mesura 32, que parla de les persones en situació d'exclusió intensa.
- En la mesura 32, que fa referència a l'elaboració i la posada en marxa d'un pla operatiu per a persones en situació d'exclusió intensa, concretament quan es parla de consolidar el model de cooperació entre les iniciatives institucionals i associatives, s'han d'esmentar les empreses d'inserció sociolaboral i d'ocupació (taula del tercer sector). Cal remarcar la importància de la seva experiència i del seu paper a la societat i potenciar des de l'Ajuntament la cooperació pública i privada en temes d'inclusió social. S'ha d'aprofitar l'experiència i el treball que s'està elaborant des de fa temps a la taula del tercer sector.

- Amb referència a la mesura 33, es proposa especificar que el desplegament de programes específics de cooperació amb cada sistema de protecció social (enunciat de la mesura) i, concretament, el disseny de noves estratègies per facilitar la inserció de col·lectius en situació d'exclusió (apartat 2n), cal fer-ho en col·laboració amb les entitats privades d'iniciativa social.
- Es proposa fer un apartat, dins la mesura 33, que parli, concretament, de potenciar l'accés a les empreses d'inserció dels col·lectius en risc d'exclusió social a partir de l'elaboració d'un programa d'inserció sociolaboral dissenyat juntament amb les empreses en qüestió. Alhora, cal potenciar l'aplicació de les clàusules socials en els processos de contractació i adjudicació de serveis, subministraments i obres de l'Administració pública, fent una discriminació positiva envers les empreses d'inserció sociolaboral esmentades, considerant el fet que donen feina a persones en situació d'exclusió social, derivades dels serveis socials.
- Una altra proposta o aportació respecte a la mesura 33 és la d'afegir al seu redactat i, concretament, al segon apartat, que fa referència a les noves estratègies d'inserció laboral, la necessitat que també es doni prioritat a l'aspecte social i no tan sols a l'econòmic en els contractes públics. D'aquesta manera, molts centres especialitzats, empreses d'inserció i entitats d'iniciativa social que treballen per a la inserció sociolaboral de col·lectius en risc d'exclusió podrien assegurar i incrementar les insercions d'aquestes persones.

Línia 7. Gent gran

- Pel que fa al Model integrat de serveis d'atenció domiciliària a la gent gran (mesura 55), quan parla d'incrementar la taxa de cobertura per assolir un 4%, cal aclarir si aquest percentatge es refereix només a la gent gran o a tota la població (tal com s'especifica a la mesura 13) i amb quins criteris s'estableix. S'ha d'analitzar aquesta mesura en relació amb la mesura 13.
- S'ha d'augmentar, tant si es tracta d'un criteri com de l'altre, l'objectiu d'incrementar la taxa de cobertura, atès que el 4% es considera insuficient.

Línia 8. Famílies i vida quotidiana

- Les mesures incloses en aquest objectiu estratègic tracten de temes transversals i que, de fet, estan presents en altres eixos o línies estratègiques del document. Per tant, es proposa d'eliminar la seva eliminació (com a objectiu estratègic).

Línia 9. Persones amb disminucions

- Es proposa de donar més èmfasi al tema de la inserció sociolaboral dins l'objectiu estratègic persones amb disminució, atès que només s'hi fa referència a una mesura (la 93). En concret, es proposa que s'especifiquin les accions concretes que es duran a terme i que s'esmenti la necessitat de cooperació amb les entitats d'iniciativa social especialitzades en el col·lectiu tractat.
- En la mateixa mesura (93), cal especificar que el seguiment de l'acompliment de la reserva del 5% de les places en les ofertes públiques ha d'anar acompanyada d'una millor adequació de les convocatòries a aquest col·lectiu, atès que sovint no arriben a tenir-hi accés. Pel que fa a la inclusió de clàusules socials en els processos de contractació pública municipal, s'hi ha d'afegir que també cal donar prioritat als aspectes socials i no tan sols als econòmics, tenint en compte que hi ha molts centres especials de treball que cobreixen molts i diversos sectors d'activitat que podrien treballar, consolidar-se i créixer si poguessin comptar amb els esmentats contractes.

Resultat de la prioritització

A continuació es presenta el resultat del procés de prioritització de les 75 mesures analitzades del document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*.

Línia 1. Una ciutat inclusiva i solidària

Objectiu estratègic. Fer de Barcelona una ciutat més inclusiva i solidària, on totes les persones puguin accedir a tots els mecanismes de desenvolupament humà que els permetin portar a terme els seus projectes vitals en condicions de màxima llibertat i igualtat, tot afeblint les relacions de dominació i dependència, en un marc generador d'autonomia, fraternitat i reconeixement de les diferències.

- 9   1. Aconseguir la transferència de competències que estableix la Carta municipal i la posada en marxa del Consorci de Serveis Socials de Barcelona, com a nou marc institucional per a la definició i gestió de la xarxa de benestar social.
- 0   2. Apostar per l'extensió dels serveis, en el marc del Consorci i del nou model de finançament que haurà d'aportar l'Administració autonòmica, amb l'objectiu bàsic d'igualar a Barcelona les aportacions per habitant del conjunt de Catalunya en termes de política de benestar social.
- 2   3. Elaborar el Pla estratègic de benestar social de Barcelona. Situar el Consell Municipal de Benestar Social com a espai participatiu de referència en l'elaboració i el desplegament del Pla estratègic.
- 8   4. Consolidar la xarxa d'equipaments socials d'acord amb les necessitats específiques i amb les propostes del Pla estratègic de benestar social. Posar especial èmfasi en la millora d'infraestructures i el desenvolupament tecnològic que possibiliti el funcionament en xarxa i un major impacte social.
- 0   5. Consolidar i millorar el conjunt de consells de participació social, com a espais d'implicació directa de les persones i el teixit associatiu de la ciutat en la definició i el seguiment de les estratègies de benestar social. Articulació de xarxes socials en els diferents àmbits temàtics d'actuació, com a veritables marcs compartits d'acció entre l'Ajuntament i el capital social de Barcelona en la generació de benestar col·lectiu.

- 8 6. Consolidar l'Observatori Barcelona com un instrument potent de gestió i difusió del coneixement sobre la realitat social de la ciutat, amb capacitat d'aportar informació útil per a la planificació i l'avaluació de polítiques socials municipals, i per a les estratègies de benestar impulsades des d'altres agents socials, per mitjà dels seus productes i activitats bàsiques: sistemes d'indicadors socials i sistemes de coneixement de l'activitat municipal, perfil social, pla de recerca, publicacions, Fòrum Observatori, revista *Barcelona Societat*.
- 0 7. Elaborar un pla de comunicació que prevegi la posada en marxa d'estratègies potents i innovadores de comunicació i informació en l'àmbit dels serveis de benestar social.
- 4 8. Consolidar el Projecte B3 (Barcelona, Beneficis, Benestar), liderat per l'ABAS, com a estratègia de col·laboració entre el món empresarial i el teixit social de la ciutat, per tal d'impulsar i donar suport a projectes i serveis que contribueixin a l'objectiu estratègic de fer de Barcelona referent internacional en inclusió social i desenvolupament humà.

Línia 2. Model Barcelona de serveis socials

Objectiu estratègic. Construir un model de serveis socials d'atenció primària que esdevingui el referent territorial bàsic del conjunt d'estratègies per fer de Barcelona una ciutat inclusiva i solidària. Enfortir les capacitats dels equips de base per al treball en xarxa i l'orientació comunitària, potenciar i diversificar els serveis d'atenció domiciliària, i garantir una atenció de qualitat a les urgències i emergències socials.

- 8 9. Concretar la definició del nou model d'atenció primària de serveis socials. Portar a terme un pla operatiu de millora de la xarxa bàsica d'atenció social primària, en coherència amb el model definit al llibre blanc i amb els requeriments d'una societat en plena transformació:
  - que situï els serveis socials d'atenció primària com a eix referencial del conjunt de l'acció social al territori.
  - que millori i enforteixi els equips humans, les infraestructures i els recursos materials i tecnològics dels centres de serveis socials.
  - que potencii el treball social comunitari per tal d'incrementar la capacitat d'organització, acció i transformació del territori.

- 4   10. Garantir la coordinació en xarxa i la interrelació estructurada dels equips d'atenció social primària amb l'atenció primària salut, els recursos de salut mental, els centres educatius i els serveis territorialitzats d'inserció laboral i d'habitatge, per tal d'avançar cap a abordatges integrats, innovadors i de proximitat de les necessitats socials.

- 0   11. Consolidar l'Associació Barcelona per l'Acció Social (ABAS) com a referent participatiu –amb plena capacitat d'impuls i propositiva– de Model Barcelona de serveis socials. Assegurar també la participació d'altres agents per mitjà dels diferents consells sectorials i territorials, i molt especialment del Consell Municipal de Benestar Social.

- 10   12. Definir i posar en pràctica el nou Model integrat de serveis d'atenció domiciliària, liderat per l'Ajuntament i concebut com el conjunt de serveis de primària que es proveeixen en el marc de les llars, adreçats tant a gent gran i altres persones en situació de dependència com a famílies amb necessitats específiques.

- 9   13. Potenciar de manera substancial i prioritària el conjunt de serveis d'atenció domiciliària. Arribar el 2007 a una taxa de cobertura del 4%.

- 0   14. Estudiar la creació d'un pla de finançament específic i progressiu, per tal de fer possible l'assoliment de l'objectiu de cobertura del Servei d'Atenció Domiciliària.

- 0   15. Aconseguir que tots els districtes de la ciutat disposin de tots els serveis del Model integrat d'atenció domiciliària, així com d'un model d'organització i gestió que garanteixi l'equitat, la qualitat, la satisfacció de les persones ateses i l'adaptació al territori i a la diversitat de la ciutat.

- 1   16. Garantir que el 2007 totes les persones grans de la ciutat, amb dependència lleu i un marc relacional i de suport afeblit, tinguin accés al Servei de Teleassistència.

- 1   17. Potenciar i adaptar a les noves necessitats el Model municipal d'atenció a les urgències socials. Ampliar i millorar el Centre Municipal d'Atenció a les Urgències Socials. Dotar d'un major coneixement i projecció ciutadana el Servei d'Urgències Socials "Telèfon 900".

- 1   18. Continuar i enfortir el procés de millora i adequació del Servei d'Emergències Socials, amb l'establiment de les normes ISO-qualitat.

Línia 3. Acció comunitària

Objectiu estratègic. Dotar la ciutat d'un marc de referència compartit, tant estratègic com metodològic, pel que fa a l'acció comunitària com a mecanisme generador de benestar en la vida quotidiana. Avançar de manera clara en la concreció de plans comunitaris de barri i en l'activació d'una xarxa d'equipaments de proximitat, on els centres cívics tinguin un paper referencial bàsic.

- 5 19. Elaborar de manera participativa un programa municipal d'acció comunitària en el context de serveis personals, que doti l'acció comunitària a Barcelona d'un marc de referència estratègic, conceptual i metodològic compartit.
- 1 20. Crear un servei d'acció comunitària, format per un equip de tècnics comunitaris, amb l'objectiu d'impulsar i dinamitzar el desplegament del Programa municipal en tots els districtes de la ciutat.
- 2 21. Garantir l'aprovació i la posada en marxa d'un mínim de deu plans comunitaris de barri. Els plans hauran d'implicar els diferents agents institucionals i associatius del territori, i també la xarxa d'equipaments de proximitat.
- 2 22. Aquests plans comunitaris comptaran amb un marc de finançament establert i hauran d'incorporar acords i compromisos d'acció concrets.
- 3 23. Garantir la creació i la posada en marxa de bancs dels temps i programes de bon veïnatge en tots els districtes de la ciutat, com a iniciatives d'interacció comunitària.
- 5 24. Promoure la creació de xarxes territorials d'acció social que facilitin les connexions i els intercanvis entre entitats, grups i persones, com a marcs comunitaris de foment de la convivència intercultural, de la resolució de necessitats d'habitatge, de suport a la dependència o de viabilitat de projectes familiars emergents.
- 7 25. Elaborar un mapa d'equipaments de proximitat com a marc de consolidació i enfortiment de la xarxa d'acció comunitària (centres cívics, casals de barri, casals de gent gran, casals i espais infantils i de joves, ludoteques...), com a instruments indispensables de les polítiques territorials d'acció comunitària.
- 5 26. Potenciar de manera específica la xarxa de centres cívics i la posada en pràctica de sistemes de millora i innovació permanent, per tal que constitueixin el recurs territorial bàsic per als programes d'acció comunitària i contribueixin substancialment al desenvolupament sociocultural i a la potenciació de les dinàmiques de cohesió i d'inclusió social.

Línia 4. Inclusió social

Objectiu estratègic. Impulsar el projecte Barcelona inclusiva, amb l'objectiu estratègic de fer de la nostra ciutat un referent internacional en termes de desenvolupament humà. Treballar pel reconeixement i l'accés de tothom als drets socials, generar dinàmiques potents d'inclusió en els camps de l'habitatge i l'ocupació, atendre amb serveis de qualitat les persones en situació d'exclusió i lluitar contra la pobresa.

- 1 27. Fer de Barcelona una ciutat referent internacional en termes de desenvolupament humà i lluitar contra l'exclusió social. Potenciar la seva presència en xarxes europees i globals de ciutats per la inclusió social.
- 7 28. Aprovar el Pla municipal per la inclusió social; projecte Barcelona ciutat inclusiva, com a estratègia de la ciutat per lluitar contra la pobresa i l'exclusió: impulsant i garantint l'accés als drets socials de ciutadania, impulsant accions positives orientades a les persones i col·lectius en situació d'exclusió, promovent la integració de polítiques i el treball transversal i en xarxa, i promovent la participació social i comunitària i el treball de proximitat.
- 5 29. Enfortir l'espai del Consell Municipal de Benestar Social i, concretament, el Grup de Treball sobre Pobresa i Exclusions, com a referents de participació, debat, proposta i seguiment del Pla municipal per la inclusió social. Generar i activar una xarxa social d'acció per la inclusió social, entesa com un nou impuls a les estratègies de coresponsabilització del teixit associatiu de Barcelona en el marc del projecte de ciutat inclusiva.
- 2 30. Elaborar i posar en marxa un programa operatiu que estructurari les funcions dels serveis socials d'atenció primària en el marc del Pla municipal per la inclusió social.
- 12 31. Elaborar i posar en marxa el programa Pobresa zero, en el marc del Pla municipal per la inclusió social:
  - que ordeni, redefineixi i potenciï el sistema de prestacions econòmiques que es proveeixen des dels serveis socials municipals, per tal d'esdevenir una eina activa d'acció contra la pobresa.
  - que garanteixi l'accés a la renda mínima d'inserció (RMI) de tots aquells que hi tenen dret, de manera que s'enforteixi el paper d'aquesta com a veritable instrument contra la pobresa i per la inclusió social.

- 17 32. Elaborar i posar en marxa un programa operatiu per a persones en situació d'exclusió intensa, que defineixi un veritable circuit integral de tractament i reinserció social, millori tota la xarxa existent de serveis i equipaments, i consolidi el model de cooperació entre les iniciatives institucionals i associatives. En concret, aquest programa hauria de:
- potenciar de manera substancial i territorialitzar el projecte d'intervenció en medi obert dels serveis d'inserció social, per tal d'incrementar i adaptar la seva capacitat de resposta a les noves dinàmiques, situacions i necessitats de les persones sense sostre i en exclusió severa.
  - dissenyar i posar en pràctica un nou model social de distribució d'aliments, que incorpori tots els proveïdors de la ciutat, per tal d'assegurar la cobertura universal de necessitats alimentàries bàsiques. Definir un nou model de menjadors socials municipals, des de coordenades territorials i de proximitat, que garanteixi el nombre d'àpats diaris necessaris.
- 9 33. Elaborar un programa-marc per impulsar dinàmiques d'inclusió tematitzades, que es vagi desplegant per mitjà de programes específics de cooperació de l'organització municipal de benestar social amb cada sistema de protecció social: ocupació, sanitat, habitatge, accés a rendes... Concretament:
- dissenyar noves estratègies de suport per a l'accés a l'habitatge de persones i famílies en situacions de pobresa i exclusió, juntament amb els organismes responsables de les polítiques públiques d'habitatge.
  - dissenyar noves estratègies per facilitar la inserció laboral de col·lectius en situació d'exclusió, juntament amb els organismes responsables de les polítiques públiques d'ocupació, amb especial èmfasi en l'aplicació de les clàusules socials en els processos de contractació pública.
- 8 34. Reformular i ampliar els serveis d'acolliment temporal per a persones sense sostre per tal que donin resposta a les necessitats dels diferents col·lectius:
- crear un centre de baixa exigència per a persones en situació consolidada de desarrelament social, en col·laboració amb institucions supramunicipals.
  - adequar o reubicar el dispositiu d'acolliment hivernal, per tal de possibilitar una millora integral de l'atenció.
  - millorar els serveis de dutxes, bugaderia i rober amb estratègies adequades per a les noves necessitats socials.
  - crear un centre d'acolliment residencial temporal per a dones soles en procés de desarrelament social i també un centre per a famílies amb responsabilitats sobre menors, com a alternatives a l'acolliment en hotels i pensions.
  - disposar d'un parc públic municipal d'apartaments-habitatge per a persones sense sostre o en situació d'exclusió severa, com a recurs estable d'habitatge per afavorir processos d'inserció social normalitzada.

Línia 5. Benestar intercultural

Objectiu estratègic. Incorporar la diversitat, el diàleg i les relacions interculturals com a components bàsics de qualsevol estratègia de cohesió i igualtat social. Fer de Barcelona una ciutat que construeixi el benestar sobre la base de l'acolliment i la convivència intercultural.

- 2 35. Garantir, per mitjà del programa municipal de benestar intercultural, el desenvolupament i la concreció de tots aquells aspectes relacionats amb les polítiques socials que preveu el Pla municipal d'immigració.
- 4 36. Potenciar el SAIER com a servei municipal de referència per a l'atenció –informació, assessorament i acolliment– de la població nouvinguda.
- 3 37. Continuar la millora de la qualitat del SAIER, pel que fa tant a circuits, funcions i protocols, com a espais i infraestructura. Estudiar, en aquest sentit, la seva possible territorialització.
- 4 38. Enfortir i millorar l'atenció a la població nouvinguda per part de la xarxa bàsica de serveis socials municipals. Situar l'atenció social primària –juntament amb el SAIER– com a eix fonamental de suport per a l'accés normalitzat de les persones immigrants als serveis públics, l'habitatge i l'ocupació.
- 4 39. Garantir l'accés de la població nouvinguda a l'aprenentatge del català i del castellà. Enfortir la col·laboració amb el Consorci per a la Normalització Lingüística. Cobertura del Servei de Traducció per al conjunt de serveis municipals d'atenció al ciutadà, fent especial èmfasi en els centres de serveis socials.
- 4 40. Garantir l'atenció social d'urgències a totes les persones nouvingudes, depenent de les seves necessitats específiques, com a concreció del principi de ciutat inclusiva. En aquest marc, cal desenvolupar les estratègies necessàries de treball social amb les persones immigrants més vulnerables a l'exclusió i la marginació.
- 1 41. En el marc del Programa de benestar intercultural, generar i activar, en l'àmbit de la immigració, xarxes d'acció social per la integració i la interculturalitat. Dinamitzar aquestes xarxes mitjançant plans comunitaris de barri i altres pràctiques comunitàries en tots els districtes de Barcelona.

- 6 42. Millorar i ampliar el Servei Municipal de Mediació Intercultural, augmentant, diversificant i territorialitzant les accions mediadores, tant en l'àmbit interpersonal com en el comunitari. Garantir que tots els districtes de la ciutat puguin desenvolupar, almenys, una experiència de mediació intercultural comunitària canalitzada pel servei municipal.
- 0 43. Consolidar i ampliar el Consell Municipal del Poble Gitano com a espai de participació de les entitats i les persones gitanes. Dissenyar un programa-marc d'acció per al poble gitano que doti de coherència i sentit estratègic l'actuació municipal en aquest àmbit.
- 1 44. Estudiar les necessitats específiques de la població itinerant d'ètnia gitana i proveir els mecanismes que permetin el desenvolupament de les seves formes de vida, en marcs de respecte, convivència i garantia dels drets bàsics.

Línia 6. Infància i adolescència

Objectiu estratègic. Fer de Barcelona una ciutat respectuosa i promotora dels drets de la infància i l'adolescència. Articular un espai socioeducatiu potent com a garantia del ple desenvolupament personal dels infants, i de la vinculació d'aquests a processos i valors de solidaritat. Actuar de manera específica amb l'objectiu de prevenir, atendre i superar les situacions d'infància i adolescència en risc.

- 1 45. Promoure i garantir de manera progressiva que els espais públics, equipaments, serveis i activitats de l'Ajuntament comptin amb estratègies adreçades i pensades pels i per als infants, per tal de fer de Barcelona una ciutat dels nens i les nenes: amigable, responsable i acollidora dels seus ciutadans i ciutadanes més joves.
- 3 46. Promoure estratègies innovadores de participació dels infants i dels adolescents en tots els districtes de la ciutat, com a via per fer efectiu el dret dels més petits a la ciutadania i com a camí perquè Barcelona s'enriqueixi amb la creativitat dels ciutadans i ciutadanes més joves.
- 6 47. Elaborar un pla d'acció socioeducativa que articuli i doti d'orientació estratègica el conjunt de serveis i recursos d'infància i adolescència (espais familiars, EIPI, casals infantils, ludoteques, centres oberts, etc.).

- 3 48. Aquest pla d'acció socioeducativa haurà de preveure les dimensions promocional, preventiva i d'atenció socioeducativa. De manera específica:
- haurà d'impulsar una xarxa integrada i de proximitat, vertebrada pel sector públic local, de serveis i recursos per atendre la petita infància (0-3 anys).
  - haurà de millorar i garantir la detecció proactiva i la intervenció amb infants i adolescents en situació de vulnerabilitat i risc, per mitjà de l'establiment de circuits i protocols consensuats entre els diferents agents institucionals i associatius del territori.
- 4 49. Impulsar un pla d'acció interinstitucional per abordar la nova mendicitat infantil i tractar de manera prioritària les formes emergents de pobresa i exclusió dels infants dins els grups familiars.
- 6 50. Plantejar de manera immediata l'assumpció del finançament i la transferència de les competències avui delegades a l'Ajuntament per la DGAIA, amb l'objectiu de potenciar i millorar la intervenció dels equips d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA).
- 2 51. Generar i activar una xarxa social d'acció per la infància, entesa com un nou impuls a les estratègies de participació i coresponsabilització entre l'Ajuntament i el conjunt d'entitats de la ciutat que treballen en aquest àmbit. Potenciar el paper del Consell Municipal de Benestar Social i concretament del Grup de Treball d'Infància i Adolescència, com a referent participatiu i d'impuls de la xarxa.
- 4 52. Establir un nou acord interinstitucional per al Programa d'atenció a menors estrangers sense referents familiars (MEINA), amb els objectius de consolidar i enfortir els recursos existents i millorar els circuits i mecanismes a fi de detectar les situacions de risc, l'atenció integral i la inserció social d'aquests menors.
- 1 53. Promoure estratègies potents de coneixement i recerca sobre les dinàmiques de la infància i l'adolescència, com a base per a la programació d'accions, però també per dotar de visibilitat ciutadana la realitat dels infants de la ciutat.

Línia 7. Gent gran

Objectiu estratègic. Garantir el dret a un envelliment digne, posant a l'abast de la gent gran els recursos i serveis que facin possible el màxim d'autonomia personal, l'enfortiment de les relacions d'atenció i bon veïnatge, i la promoció de dinàmiques participatives, intergeneracionals i de protagonisme ciutadà.

- 3 54. Assumir, d'acord amb la Carta municipal, la gestió directa i la dotació econòmica corresponent de tots els serveis socials d'atenció a la gent gran de la ciutat.
- 11 55. Redefinir el Model integrat de serveis d'atenció domiciliària a la gent gran. Incrementar la taxa de cobertura assolint un mínim del 4% l'any 2007. Promoure la definició d'un pla de finançament específic i progressiu que faci possible l'assoliment d'aquest objectiu.
- 2 56. Promoure les màximes condicions d'habitabilitat de totes les persones grans, per mitjà de projectes d'arranjament i adequació d'habitatges, i estratègies de col·laboració amb operadors públics, associatius i privats del mercat immobiliari.
- 4 57. Desenvolupar un programa de suport a persones i famílies cuidadores de persones grans dependents, per mitjà de serveis a la llar, estades temporals de respir, reduccions de temps laborals, grups d'ajuda mútua, prestacions econòmiques o altres eines que puguin sorgir.
- 8 58. Impulsar un pla d'acció que doti la ciutat d'una xarxa potent i diversificada d'equipaments d'atenció a la gent gran: apartaments amb serveis, centres de dia i residències públiques, amb el finançament adequat aportat per la Generalitat de Catalunya.
- 1 59. Completar i posar en funcionament la xarxa d'apartaments amb serveis per a la gent gran. Desenvolupar noves experiències d'habitatge ajustades a la realitat socioeconòmica de les diverses unitats familiars de gent gran de manera que es prevegin, entre altres aspectes, experiències innovadores en habitatge comunitari.
- 1 60. Promoure el transport adaptat propi als centres de dia municipals de la ciutat per tal de garantir-hi l'accés diari dels usuaris.
- 1 61. Impulsar un programa d'acció que permeti detectar i intervenir de manera adient en les situacions de maltractament a les persones grans que viuen al seu domicili.

- 1 62. Ampliar l'atenció i l'acolliment en situacions d'urgència de la gent gran i garantir l'adequada coordinació amb el Consorci Sanitari de Barcelona per atendre situacions que afecten la xarxa social i sanitària.
- 1 63. Reforçar i ampliar a tots els districtes de la ciutat el programa Viure i conviure, orientat a la convivència i l'habitatge compartit entre joves i gent gran.
- 1 64. Incrementar la cobertura i el ventall de prestacions de la targeta rosa, entesa com a mecanisme de promoció, activació i participació de la gent gran en la vida de la ciutat.
- 1 65. Ampliar i enfortir el Consell Assessor de la Gent Gran, dotant-lo de més pluralisme i efectivitat, com a espai de referència per a la participació i la plena implicació personal i associativa en les polítiques municipals de gent gran. Assegurar la continuïtat del procés participatiu "Les veus de la gent gran", tot fent operatius els acords de la convenció.
- 1 66. Impulsar i potenciar estratègies d'acció comunitària en l'àmbit dels barris, com a mecanismes d'enfortiment relacional i resolució de necessitats. Extensió a tots els districtes del programa de bon veïnatge i d'altres pràctiques comunitàries en l'àmbit de la gent gran.
- 0 67. Generar i activar una xarxa gran, com a aposta estratègica pel que fa a l'objectiu d'una gent gran activa i plenament implicada en la vida quotidiana i la transformació de Barcelona. La xarxa gran ha de ser un espai d'intercanvi d'experiències, d'enfortiment associatiu i d'activació de pràctiques d'acció intergeneracional (en cooperació amb els centres educatius i altres equipaments de proximitat).
- 0 68. Desenvolupar un programa d'acció, de caràcter estratègic, per tal de redefinir de manera participativa les funcions i objectius dels casals i espais municipals de gent gran, sobre la base d'una realitat social i organitzativa canviant.

Línia 8. Famílies i vida quotidiana

Objectiu estratègic. Fer de Barcelona una ciutat on tota la diversitat de projectes familiars i convivencials es puguin desenvolupar en igualtat de condicions i sense riscos de marginació. Impulsar el dret a unes relacions familiars i de vida quotidiana de qualitat, per mitjà d'una xarxa de serveis de suport i de polítiques de conciliació i nous usos del temps.

- 5   69. Crear un grup de treball sobre famílies al Consell Municipal de Benestar Social, com a espai de referència per a la participació, la proposta, el debat, l'impuls de xarxes d'acció i el seguiment de les polítiques municipals de suport a les famílies.

- 3   70. Potenciar les estratègies d'atenció a les famílies en el marc de la xarxa bàsica de serveis socials, amb l'objectiu de superar diferents situacions de dificultat: sigui per mitjà de la informació i l'assessorament, la intervenció social, el suport psicològic, l'accés a serveis públics o bé la derivació cap a serveis de mediació familiar en col·laboració amb entitats.

- 10   71. Assegurar els serveis de suport a persones que, en l'àmbit familiar, cuiden infants o persones grans o en situació de dependència. Potenciar els serveis d'estades temporals de respir, els grups de suport o altres estratègies adients.

- 3   72. Desenvolupar un model específic d'atenció domiciliària en l'àmbit del suport a les famílies.

- 1   73. Potenciar el servei d'acolliment familiar com a recurs de suport en situacions puntuals, per mitjà de famílies solidàries amb altres famílies que tenen necessitats o situacions temporals de crisi o risc.

- 0   74. Reordenar, diversificar i ampliar els espais i recursos de suport a les famílies en les seves funcions parentals.

- 7   75. Establir un programa de prevenció i eradicació de tota forma de violència familiar, col·laborant amb altres programes municipals i iniciatives ciutadanes, en un marc de promoció d'una cultura de resolució pacífica de conflictes.

Procés de consulta als consells de participació social
en la fase d'exposició pública del PAM 2004-2007

Informe participatiu

GRUP DE TREBALL PREVENCIÓ

Consell Municipal de Benestar Social

Gener-febrer de 2004

El document que es presenta a continuació constitueix l'Informe participatiu del Grup de Treball de Prevenció del Consell Municipal de Benestar Social (CMBS).

Conté el treball d'anàlisi i les aportacions realitzades pel grup de treball entorn de les propostes del Programa d'actuació municipal (PAM) 2004-2007.

El procés d'elaboració i participació del PAM 2004-2007

- 2002: aprovació de les noves Normes reguladores de la participació ciutadana
- Maig 2003: eleccions municipals
- 17 de desembre de 2003: aprovació inicial del PAM en plenari de l'Ajuntament
- Fase d'exposició: consulta ciutadana del PAM
- Debat amb associacions i entitats (28 consells sectorials de ciutat)
- Participació individualitzada (web: www.bcn.es)
- Districtes (consells sectorials de Districte)
- Elaboració informes participatius (consells)
- Constitució del Consell de Ciutat i debat del PAM (informes participatius)
- Març de 2004: elevació i aprovació definitiva del PAM al plenari de l'Ajuntament

El Programa d'actuació municipal 2004-2007 de la ciutat

Deu eixos temàtics:

1. Barcelona té cura del civisme
2. Barcelona amb habitatge accessible
3. Barcelona segura amb autoritat i convivència
4. Barcelona neta i saludable
5. **Barcelona amb benestar i cohesió**
6. Barcelona participativa
7. Barcelona sostenible

8. Barcelona innovadora i de progrés amb noves oportunitats
9. Barcelona reconeguda per la llei
10. Referent mundial

Atès l'àmbit d'actuació del Consell Municipal de Benestar Social, el treball en els grups que el formen s'ha centrat en la revisió del PAM pel que fa a la línia estratègica relativa al benestar social (línia 5: "Barcelona amb benestar i cohesió").

No obstant això, per complir l'objectiu d'analitzar el PAM 2004-2007 en la seva globalitat, es va indicar als membres de cada grup que la resta de les seves línies estratègiques les podien conèixer i treballar per mitjà dels mecanismes de participació previstos al web de l'Ajuntament (www.bcn.es), on hi ha disponible el document complet del PAM, així com un qüestionari per poder fer les seves aportacions. En aquest sentit, es va facilitar una còpia d'aquest qüestionari per a aquelles persones que preferissin lliurar-lo en format paper a la Secretaria Tècnica del CMBS.

El Programa d'actuació municipal 2004-2007 de Benestar Social

Document pel que fa a Benestar Social: *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*. Nou línies estratègiques:

1. Una ciutat inclusiva i solidària
2. Model Barcelona de serveis socials
3. Acció comunitària
4. Inclusió social
5. Benestar intercultural
6. Infància i adolescència
7. Gent gran
8. Famílies i vida quotidiana
9. Persones amb disminucions*

* Aquesta línia estratègica, si bé s'esmenta com a part del document, no serà treballada pel CMBS i altres consells de participació social, atès que ho farà l'Institut Municipal de Persones amb Disminució per mitjà dels seus mecanismes de participació.

Procés de treball i metodologia

- El treball s'ha dut a terme en una sessió (5 de febrer), en la qual s'ha presentat el procés d'exposició pública del PAM i s'han treballat els seus continguts.
- A totes aquelles persones del grup que no han pogut assistir presencialment a la sessió de treball, se'ls ha donat l'oportunitat de fer arribar les seves propostes o aportacions a la Secretaria Tècnica.

S'ha treballat el document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*, respecte al qual s'ha fet el següent:

Elaboració d'aportacions

- Aportació/proposta que matisa, completa o valora el contingut d'una de les 75* mesures ja proposades.
- Aportació/proposta d'una nova mesura (no existent entre les 75 proposades) interessant per avançar en alguna de les línies estratègiques.

Procés de priorització

Cada participant havia de prioritzar les 20 mesures –de les 75 proposades– que considerés més rellevants o més importants de dur a terme.

Tot i que el treball del grup s'ha centrat en el document esmentat, també s'ha facilitat als membres del grup un document que recull totes les mesures que apareixen al PAM referents a la prevenció.

* De les 100 mesures del document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*, en les sessions de treball dels consells de participació només s'abordan les 75 mesures incloses en les 8 primeres línies estratègiques, i no s'abordan les 25 que pertanyen a la línia estratègica de persones amb disminució.

Participants

<i>Nom</i>	<i>Organització</i>
Àrias i Aguirre, Salvador	Col·legi Oficial Treball Social i A. Socials de Catalunya
Barbeta i Estrada, Eulàlia	Coordinació Drets Civils (Ajuntament de Barcelona)
Benítez i Bernal, Óscar	Grup Municipal PSC
Bosch i Font, Carme	Ventijol
Brunet i Sierra, Josep	Grup Municipal PSC
Calleja, José Antonio	Grup Municipal PP
Carreras i Gil, Pilar	Col·legi Oficial Treball Social i A. Socials de Catalunya
Codern i Bové, Núria	Creu Roja
Del Río, M. Lluïsa	Federació Catalana de Voluntariat Social
Figueras i Esteve, Rosa	Grup Municipal CiU
García i Gómez, Pere Lluís	Grup Municipal PSC
García i Labandeira, Iria	Direcció Serveis Prevenció – Sector Via Pública (Ajuntament de Barcelona)
Gil i Miquel, Carles	Secretari adjunt del Consell Municipal de Benestar Social
Giménez Raso, Carlos	Prefectura Superior de Policia – Servicio de Atención a la Familia
Ibáñez i Boira, M. Lluïsa	Grup Municipal PP
Isart i López, Joan B.	Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona
Jardí i Ramos, Anna	UGT
Lahosa i Cañellas, Josep M.	Direcció Serveis Prevenció – Sector Via Pública (Ajuntament de Barcelona)
Latres i Sallent, Antoni	Grup Municipal CiU
Llena i Berne, Assumpta	Universitat de Barcelona / Facultat de Pedagogia
Majado i Freile, Flor	Direcció Tècnica d'Afers Socials als Districtes (Ajuntament de Barcelona)
Murillo i Mateos, Dolors	CCOO
Narbona i Reina, Luis Miguel	CRID
Nogueroles i Garrigós, Jaume	Grup Municipal ERC
Petrus i Rotger, Antoni	Coordinador Grup de Treball de Prevenció
Pina i Martínez, Montserrat	Direcció Serveis Prevenció – Sector Via Pública (Ajuntament de Barcelona)
Querol i Navarra, Maria	Grup Municipal CiU
Rodrigo, Erlinda	Consell de la Joventut de Barcelona
Roig i Soriano, Carolina	Càritas Diocesana

Rueda i Latasa, Josep Lluís	Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB) / Vocalia G. Gran
Ruíz i Moreno, José	Direcció Serveis Prevenció – Sector Via Pública (Ajuntament de Barcelona)
Solanes i Salse, Pilar	Secretària del Consell Municipal de Benestar Social
Valera i Pertegás, Sergi	Universitat de Barcelona / Departament de Psicologia Social
Vallès i Lanau, Pere	Grup Municipal ICV-EU i A
Vidal i Moranta, Tomeu	Universitat de Barcelona / Departament de Psicologia Social
Visa i Pérez, Teresa	Associació per a les Nacions Unides a Espanya (ANUE)

Aportacions al PAM

Document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària* (Benestar Social)

A continuació, s'exposa el recull i la sistematització de les aportacions realitzades al document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*.

S'indica, per a cada aportació, quina de les 75 mesures matisa, completa o en valora el contingut. Si es tracta, en canvi, d'una proposta de nova mesura (no existent entre les 75 proposades), s'assenyala a quina línia estratègica fa referència.

Aportacions generals sobre el document o procés del PAM

- El llenguatge emprat al document no afavoreix la participació, ja que no és l'adequat per a un text adreçat a la ciutadania. S'hauria de tenir present quina és l'audiència o el públic del document i adequar-lo, en tot cas, a les seves característiques (si s'adreça a tècnics, a ciutadans "de carrer", a experts, etc.). Si es vol fomentar la participació ciutadana al PAM, la seva redacció hauria de ser simple, entenedora i propera al ciutadà. Una proposta en aquest sentit seria, per tant, transformar el document *100 compromisos per una ciutat inclusiva i solidària* de manera que arribés a tot tipus de públic, amb la qual cosa es prevé el sentiment d'allunyament i escepticisme que molts ciutadans i ciutadanes mantenen vers els processos participatius i la política en general.
- Es proposa, després de l'aprovació definitiva del PAM, dotar la ciutadania d'instruments de seguiment i control del grau d'acompliment dels objectius fixats. En concret, es proposa el següent:
  - Crear una comissió de seguiment sobre el PAM, per tal que el ciutadà pugui tenir accés en tot moment a informació i dades actualitzades sobre el grau d'assoliment dels objectius fixats (no tan sols passats els 4 anys de mandat).
  - Editar un document del PAM definitiu que sigui entenedor i que arribi a tota la ciutadania (per tal que se'l senti propi).
  - Facilitar informació periòdica i actualitzada al ciutadà sobre la implementació del PAM (objectius, mesures concretes executades, etc.).

Línia 1. Una ciutat inclusiva i solidària

- A la mesura 7, que fa referència al Pla de comunicació, cal incidir més en la necessitat de millorar els sistemes d'informació del ciutadà i, en especial, en l'àmbit dels serveis socials. Cal afegir-hi que el problema de la manca d'informació i la desorientació ciutadana en l'àmbit social fa augmentar el sentiment de desconfiança de la ciutadania vers l'Administració i els serveis públics. Per tal de millorar la informació i la comunicació del ciutadà en aquest àmbit, d'altra banda, es proposa afavorir la descentralització dels centres o punts d'informació de les polítiques municipals en matèria de benestar social.

Línia 2. Model Barcelona de serveis socials

- A mesura 12, que fa referència al Model integrat de serveis d'atenció domiciliària, cal fer menció de la necessitat de coordinació per part de l'Ajuntament de tot el conjunt d'entitats i associacions que presten serveis d'aquest tipus.
- Pel que fa al conjunt de serveis d'atenció domiciliària (mesura 13), caldria indicar, quan es diu que cal arribar el 2007 a una taxa de cobertura del 4%, quina és la taxa de cobertura actual.
- Amb referència al Servei d'Urgències Socials, el "Telèfon 900", es proposa reconvertir-lo en un telèfon de 3 xifres per tal que, precisament pel fet de tractar-se de situacions d'urgència, tothom el pugui memoritzar i recordar fàcilment (mesura 17). També es proposa la creació d'un telèfon municipal i gratuït per facilitar informació al ciutadà (o que el 010 sigui gratuït).
- S'ha de crear una nova mesura, o bé incorporar-ho a la mesura 17 en parlar del "Telèfon 900", que estableixi la posada en funcionament d'un telèfon d'informació ciutadana específic per a temes de benestar social. Així mateix, es proposa fer arribar a totes les llars de la ciutat unes etiquetes (o sistema similar) que continguin una llista dels telèfons d'atenció ciutadana més importants (061, 092, telèfon d'urgències socials, etc.).

Procés de consulta als consells de participació social
en la fase d'exposició pública del PAM 2004-2007

Informe participatiu

GRUP DE TREBALL REFUGIATS I ESTRANGERS

Consell Municipal de Benestar Social

Gener-febrer de 2004

El document que es presenta a continuació constitueix l'Informe participatiu del Grup de Treball de Refugiats i Estrangers del Consell Municipal de Benestar Social (CMBS).

Conté el treball d'anàlisi i les aportacions realitzades pel grup de treball entorn de les propostes del Programa d'actuació municipal (PAM) 2004-2007.

El procés d'elaboració i participació del PAM 2004-2007

- 2002: aprovació de les noves Normes reguladores de la participació ciutadana
- Maig 2003: eleccions municipals
- 17 de desembre de 2003: aprovació inicial del PAM en plenari de l'Ajuntament
- Fase d'exposició: consulta ciutadana del PAM
- Debat amb associacions i entitats (28 consells sectorials de ciutat)
- Participació individualitzada (web: www.bcn.es)
- Districtes (consells sectorials de Districte)
- Elaboració informes participatius (consells)
- Constitució del Consell de Ciutat i debat del PAM (informes participatius)
- Març de 2004: elevació i aprovació definitiva del PAM al plenari de l'Ajuntament

El Programa d'actuació municipal 2004-2007 de la ciutat

Deu eixos temàtics:

1. Barcelona té cura del civisme
2. Barcelona amb habitatge accessible
3. Barcelona segura amb autoritat i convivència
4. Barcelona neta i saludable
5. **Barcelona amb benestar i cohesió**
6. Barcelona participativa
7. Barcelona sostenible

8. Barcelona innovadora i de progrés amb noves oportunitats
9. Barcelona reconeguda per la llei
10. Referent mundial

Atès l'àmbit d'actuació del Consell Municipal de Benestar Social, el treball en els grups que el formen s'ha centrat en la revisió del PAM pel que fa a la línia estratègica relativa al benestar social (línia 5: "Barcelona amb benestar i cohesió").

No obstant això, per complir l'objectiu d'analitzar el PAM 2004-2007 en la seva globalitat, es va indicar als membres de cada grup que la resta de les seves línies estratègiques les podien conèixer i treballar per mitjà dels mecanismes de participació previstos al web de l'Ajuntament (www.bcn.es), on hi ha disponible el document complet del PAM, així com un qüestionari per poder fer les seves aportacions. En aquest sentit, es va facilitar una còpia d'aquest qüestionari per a aquelles persones que preferissin lliurar-lo en format paper a la Secretaria Tècnica del CMBS.

El Programa d'actuació municipal 2004-2007 de Benestar Social

Document pel que fa a Benestar Social: *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*. Nou línies estratègiques:

1. Una ciutat inclusiva i solidària
2. Model Barcelona de serveis socials
3. Acció comunitària
4. Inclusió social
5. Benestar intercultural
6. Infància i adolescència
7. Gent gran
8. Famílies i vida quotidiana
9. Persones amb disminucions*

* Aquesta línia estratègica, si bé s'esmenta com a part del document, no serà treballada pel CMBS i altres consells de participació social, atès que ho farà l'Institut Municipal de Persones amb Disminució per mitjà dels seus mecanismes de participació.

Procés i metodologia de treball

El Grup de Refugiats i Estrangers del CMBS ha treballat dos documents:

- El document de consulta sobre el PAM elaborat per la regidoria delegada per al Pla d'immigració, que recull les referències que es fan al PAM, en tot el seu conjunt, sobre immigració a la ciutat. En aquest sentit, la regidora delegada per al Pla municipal d'immigració, la Ima. Sra. Núria Carreras i Comes va presentar el document.

Tal com es va fer amb el Consell Municipal d'Immigració, des de la regidoria delegada per al Pla municipal d'immigració es va voler obrir aquest procés de consulta al Grup de Treball de Refugiats i Estrangers del Consell Municipal de Benestar Social, per tal que aquest grup pogués opinar i fer les seves aportacions al document elaborat per aquesta regidoria.

Les aportacions realitzades per part del grup de treball en relació amb aquest document s'han tramès, tal com es va acordar, a la regidoria delegada per al Pla municipal d'immigració.

- El document pel que fa a Benestar Social *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*, treballat en la resta de grups del CMBS.

El treball s'ha dut a terme en una sessió (3 de febrer), en què, per als dos documents, els membres del grup han realitzat un procés d'aportacions respecte als aspectes o elements de les mesures assenyalades que han considerat que calia matisar o complementar, i també s'han aportat nous elements no reflectits en els documents.

El treball s'ha portat a terme de manera presencial en la sessió de treball, si bé s'ha donat la possibilitat a totes les persones que no hi han pogut assistir de fer arribar les seves aportacions a la Secretaria Tècnica.

Elaboració d'aportacions

Cada participant ha pogut fer dues o tres aportacions/propostes per a cadascuna de les 8 línies estratègiques (amb un màxim de 20 aportacions per persona).

- Aportació/proposta que matisa, completa o valora el contingut d'una de les 75* mesures ja proposades.
- Aportació/proposta d'una nova mesura (no existent entre les 75 proposades) interessant per avançar en alguna de les línies estratègiques.

* Del les 100 mesures del document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*, en les sessions de treball dels consells de participació només s'abordaran les 75 mesures incloses en les 8 primeres línies estratègiques, i no s'abordaran les 25 pertanyents a la línia estratègica de persones amb disminució.

Procés de prioritització

Cada participant havia de prioritzar les 20 mesures –de les 75 proposades– que considerés més rellevants o més importants de dur a terme prioritàriament.

Participants

<i>Nom</i>	<i>Organització</i>
Aguado i Casas, Mireia	Bayt Al-Thaqafa
Ahmed Ahmed, Fàtima	Consell Municipal d'Immigració de Barcelona
Babeli Shawa, Mohamed Yahya	Expert
Badell, Josep Oriol	Grup Municipal ERC
Bayarri i Valcárcel, Pasqual	Gabinet Tècnic de Programació / Alcaldia (Ajuntament de Barcelona)
Blanco i Pont, Josep Maria	Universitat Autònoma Barcelona / Facultat de Ciències de la Comunicació
Buisan i Gallardo, Montserrat	Fundació "la Caixa"
Carol, José Luis	Grup Municipal ICV-EU i A
Catarineu i Pérez, Montserrat	Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona
David Zapata, Edwin	Consell de la Joventut de Barcelona
Despature, Inés	EXIL España
Elias, Mohamed	UGT
Feu i Closas, Montserrat	Atlàntida Professionals per a la Interculturalitat
García i Nogué, Silvia	Grup Municipal PP
Gil i Miquel, Carles	Secretari adjunt del Consell Municipal de Benestar Social
Giménez i Navarro, Armand	Grup Municipal CiU
Gonell i Doñate, Esther	Àmbits-Esport
Jansà i López del Vallado, Josep M.	Agència de Salut Pública de Barcelona
Lorite i García, Nicolás	Universitat Autònoma Barcelona / Facultat de Ciències de la Comunicació
Llena i Berñe, Assumpta	Universitat de Barcelona / Facultat de Pedagogia
Manchón i Puig, Teresa	Grup Municipal CiU

Martín i Martín, Juana	Càritas Diocesana
Masip i Jover, Rosa	Experta
Munuera i Ruiz, Anna	Creu Roja – SAIER
Nogués i López, Avelina	Grup Municipal PP
Ollé i Rodríguez, Carme	Institut Municipal d'Assistència Sanitària
Posada i García, Elvira	Col·legi d'Advocats / Comissió de Defensa dels Drets de la Persona
Ribera i Pinyol, Josep	Coordinador Grup de Treball de Refugiats i Estrangers
Río i Solà, Valentí	Responsable Interculturalitat (Ajuntament de Barcelona)
Rivero i Hernández, Miguel Ángel	Grup Municipal PSC
Ruíz i Carrillo, Enric	Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya
Sánchez i Sánchez, Consuelo	Institut Municipal Assistència Sanitària
Solanes i Salse, Pilar	Secretària del Consell Municipal de Benestar Social
Soto i Marata, Pepi	Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB)
Vallugera i Balañà, Alexandra	Grup Municipal ERC
Zamaniego i Ocampo, Luis	Col·legi Oficial Treball Social i A. Socials de Catalunya

Aportacions al PAM

Document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària* (Benestar Social)

A continuació, s'exposa el recull i la sistematització de les aportacions realitzades al document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*.

S'indica, per a cada aportació, quina de les 75 mesures matisa, completa o en valora el contingut. Si es tracta, en canvi, d'una proposta de nova mesura (no existent entre les 75 proposades), s'assenyala a quina línia estratègica fa referència.

Línia 2. Model Barcelona de serveis socials

- S'ha d'estudiar la creació d'un pla de finançament específic i progressiu, per tal de fer possible que tots els districtes de la ciutat disposin de tots els serveis del Model integrat d'atenció domiciliària, així com d'un model d'organització i gestió que garanteixi l'equitat, la qualitat, la satisfacció de les persones ateses, i l'adaptació al territori i a la diversitat de la ciutat. Aquesta proposta es podria incorporar a la mesura 9, que fa referència al Model d'atenció primària de serveis socials.

Línia 4. Inclusió social

- Cal matisar el redactat de la mesura 31, que parla de l'elaboració i la posada en marxa del programa Pobresa zero, incorporant-hi, concretament, la proposta d'universalitzar el sistema de prestacions econòmiques. Així, doncs, el primer apartat de la mesura quedaria de la següent manera: "que ordeni, redefineixi, potenciï i universalitzi el sistema de prestacions econòmiques que es proveeixen des dels serveis socials municipals...".
- A la mesura 34, sobre l'acolliment temporal per a persones sense sostre, cal afegir-hi, quan parla de donar resposta als diferents col·lectius: "sigui quina sigui la seva situació documental".

Línia 5. Benestar intercultural

- Amb referència al SAIER, tractat en les mesures 36, 37 i 38, es proposa fer una revisió en profunditat del seu actual disseny, de les seves funcions i del seu funcionament, considerant unes clares mancances ja identificades (descoordinació interna, manca de prestació de serveis d'assessoria...) juntament amb un canvi en el context que l'afecta (canvi en la immigració, canvis legals...) al qual aquest organisme no s'ha sabut adaptar. No es tracta, doncs, de potenciar el SAIER, sinó de "reorientar-lo". En concret, es proposa el següent:
  - Potenciar, per part de l'Ajuntament, un seguiment rigorós de les activitats desenvolupades pel SAIER, així com una avaluació dels resultats dels serveis prestats. És necessària una clara voluntat política per fer un replantejament dels objectius perseguits (especialment en el context de la canviant i complexa normativa en què ens trobem).
  - Professionalitzar el SAIER, en el sentit de dotar-lo d'experts en matèria d'estrangeria que, des de l'Ajuntament, analitzin el seu funcionament i activitats i en facin un seguiment.
  - Potenciar la cooperació interinstitucional, especialment amb la Generalitat, atès que l'Administració autonòmica té competències en matèria d'assistència jurídica.
  - Revisar en profunditat els actuals instruments del SAIER per a l'acollida dels immigrants des del punt de vista del seu assessorament i assistència legal, a fi de garantir la defensa dels seus drets de forma efectiva i adequada al nou marc de l'assistència jurídica gratuïta.
  - Apostar clarament, també, per la territorialització del SAIER per tal d'apropar-se als ciutadans.
- Seguint amb el SAIER i amb la seva necessitat d'adequar-se a la realitat i de "reorientar-se", es proposa unir les mesures 36 i 37 en una de sola amb la finalitat de posar més èmfasi en l'activitat de millora que l'organisme necessita. La nova mesura seria la següent: "Potenciar i millorar el SAIER com a servei de referència municipal en temes d'informació, assessorament jurídic, inserció laboral i acollida per als immigrants de la ciutat, dotant-lo dels recursos i mitjans necessaris per portar a terme les tasques encomanades i establint, alhora, mecanismes d'avaluació i control de la gestió realitzada. Valorar la possibilitat de descentralització a fi d'oferir un servei més proper al ciutadà".

Línia 6. Infància i adolescència

- Amb referència a l'Acord interinstitucional per al programa d'atenció a menors estrangers sense referents familiars (MEINA), establert en la mesura 52, cal afegir que les accions que es facin en aquest sentit i, concretament, els mecanismes per a la inserció laboral d'aquest col·lectiu caldria dur-les a terme per mitjà de recursos comunitaris ja existents i no de manera tan institucionalitzada (xarxes de convivència ciutadana, esplais, centres cívics, etc.). Cal reunir més esforços per crear o enfortir circuits d'integració d'aquest col·lectiu de menors en els mecanismes normalitzats d'inserció social.

Línia 7. Gent gran

- S'ha d'incorporar a la mesura 61, que parla del maltractament a les persones grans, una referència al tema de les situacions de risc prèvies al maltractament. En concret, cal afegir-hi, al final de la mesura: "... així com detectar i intervenir en situacions de risc prèvies al maltractament i urgències".
- Cal afegir al final de la mesura 65, que fa referència al Consell Assessor de la Gent Gran i a la participació de la gent gran en general: "Així mateix, donar veu als col·lectius més desfavorits: perceptors de PNC, immigrants grans..."

Línia 8. Famílies i vida quotidiana

- Cal matisar el redactat de la mesura 72, afegint una referència als nous models de família monoparentals. Concretament, el matís és el següent: "Desenvolupar un model específic d'atenció domiciliària en l'àmbit del suport a les famílies que tingui en compte els nous models monoparentals: dones soles sense entorn que no poden accedir al món laboral".

Resultat de la prioritització

A continuació es presenta el resultat del procés de prioritització de les 75 mesures analitzades del document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*.

Línia 1. Una ciutat inclusiva i solidària

Objectiu estratègic. Fer de Barcelona una ciutat més inclusiva i solidària, on totes les persones puguin accedir a tots els mecanismes de desenvolupament humà que els permetin portar a terme els seus projectes vitals en condicions de màxima llibertat i igualtat, tot afeblint les relacions de dominació i dependència, en un marc generador d'autonomia, fraternitat i reconeixement de les diferències.

- 1 1. Aconseguir la transferència de competències que estableix la Carta municipal i la posada en marxa del Consorci de Serveis Socials de Barcelona, com a nou marc institucional per a la definició i gestió de la xarxa de benestar social.
- 0 2. Apostar per l'extensió dels serveis, en el marc del Consorci i del nou model de finançament que haurà d'aportar l'Administració autonòmica, amb l'objectiu bàsic d'igualar a Barcelona les aportacions per habitant del conjunt de Catalunya en termes de política de benestar social.
- 1 3. Elaborar el Pla estratègic de benestar social de Barcelona. Situar el Consell Municipal de Benestar Social com a espai participatiu de referència en l'elaboració i el desplegament del Pla estratègic.
- 4 4. Consolidar la xarxa d'equipaments socials d'acord amb les necessitats específiques i amb les propostes del Pla estratègic de benestar social. Posar especial èmfasi en la millora d'infraestructures i el desenvolupament tecnològic que possibiliti el funcionament en xarxa i un major impacte social.
- 0 5. Consolidar i millorar el conjunt de consells de participació social, com a espais d'implicació directa de les persones i el teixit associatiu de la ciutat en la definició i el seguiment de les estratègies de benestar social. Articulació de xarxes socials en els diferents àmbits temàtics d'actuació, com a veritables marcs compartits d'acció entre l'Ajuntament i el capital social de Barcelona en la generació de benestar col·lectiu.

- 2 6. Consolidar l'Observatori Barcelona com un instrument potent de gestió i difusió del coneixement sobre la realitat social de la ciutat, amb capacitat d'aportar informació útil per a la planificació i l'avaluació de polítiques socials municipals, i per a les estratègies de benestar impulsades des d'altres agents socials, per mitjà dels seus productes i activitats bàsiques: sistemes d'indicadors socials i sistemes de coneixement de l'activitat municipal, perfil social, pla de recerca, publicacions, Fòrum Observatori, revista *Barcelona Societat*.
- 1 7. Elaborar un pla de comunicació que prevegi la posada en marxa d'estratègies potents i innovadores de comunicació i informació en l'àmbit dels serveis de benestar social.
- 1 8. Consolidar el Projecte B3 (Barcelona, Beneficis, Benestar), liderat per l'ABAS, com a estratègia de col·laboració entre el món empresarial i el teixit social de la ciutat, per tal d'impulsar i donar suport a projectes i serveis que contribueixin a l'objectiu estratègic de fer de Barcelona referent internacional en inclusió social i desenvolupament humà.

Línia 2. Model Barcelona de serveis socials

Objectiu estratègic. Construir un model de serveis socials d'atenció primària que esdevingui el referent territorial bàsic del conjunt d'estratègies per fer de Barcelona una ciutat inclusiva i solidària. Enfortir les capacitats dels equips de base per al treball en xarxa i l'orientació comunitària, potenciar i diversificar els serveis d'atenció domiciliària, i garantir una atenció de qualitat a les urgències i emergències socials.

- 3 9. Concretar la definició del nou model d'atenció primària de serveis socials. Portar a terme un pla operatiu de millora de la xarxa bàsica d'atenció social primària, en coherència amb el model definit al llibre blanc i amb els requeriments d'una societat en plena transformació:
  - que situï els serveis socials d'atenció primària com a eix referencial del conjunt de l'acció social al territori.
  - que millori i enforteixi els equips humans, les infraestructures i els recursos materials i tecnològics dels centres de serveis socials.
  - que potencii el treball social comunitari per tal d'incrementar la capacitat d'organització, acció i transformació del territori.

- 2   10. Garantir la coordinació en xarxa i la interrelació estructurada dels equips d'atenció social primària amb l'atenció primària salut, els recursos de salut mental, els centres educatius i els serveis territorialitzats d'inserció laboral i d'habitatge, per tal d'avançar cap a abordatges integrats, innovadors i de proximitat de les necessitats socials.

- 0   11. Consolidar l'Associació Barcelona per l'Acció Social (ABAS) com a referent participatiu –amb plena capacitat d'impuls i propositiva– de Model Barcelona de serveis socials. Assegurar també la participació d'altres agents per mitjà dels diferents consells sectorials i territorials, i molt especialment del Consell Municipal de Benestar Social.

- 1   12. Definir i posar en pràctica el nou Model integrat de serveis d'atenció domiciliària, liderat per l'Ajuntament i concebut com el conjunt de serveis de primària que es proveeixen en el marc de les llars, adreçats tant a gent gran i altres persones en situació de dependència com a famílies amb necessitats específiques.

- 3   13. Potenciar de manera substancial i prioritària el conjunt de serveis d'atenció domiciliària. Arribar el 2007 a una taxa de cobertura del 4%.

- 1   14. Estudiar la creació d'un pla de finançament específic i progressiu, per tal de fer possible l'assoliment de l'objectiu de cobertura del Servei d'Atenció Domiciliària.

- 2   15. Aconseguir que tots els districtes de la ciutat disposin de tots els serveis del Model integrat d'atenció domiciliària, així com d'un model d'organització i gestió que garanteixi l'equitat, la qualitat, la satisfacció de les persones ateses i l'adaptació al territori i a la diversitat de la ciutat.

- 1   16. Garantir que el 2007 totes les persones grans de la ciutat, amb dependència lleu i un marc relacional i de suport afeblit, tinguin accés al Servei de Teleassistència.

- 0   17. Potenciar i adaptar a les noves necessitats el Model municipal d'atenció a les urgències socials. Ampliar i millorar el Centre Municipal d'Atenció a les Urgències Socials. Dotar d'un major coneixement i projecció ciutadana el Servei d'Urgències Socials "Telèfon 900".

- 0   18. Continuar i enfortir el procés de millora i adequació del Servei d'Emergències Socials, amb l'establiment de les normes ISO-qualitat.

Línia 3. Acció comunitària

Objectiu estratègic. Dotar la ciutat d'un marc de referència compartit, tant estratègic com metodològic, pel que fa a l'acció comunitària com a mecanisme generador de benestar en la vida quotidiana. Avançar de manera clara en la concreció de plans comunitaris de barri i en l'activació d'una xarxa d'equipaments de proximitat, on els centres cívics tinguin un paper referencial bàsic.

- 0 19. Elaborar de manera participativa un programa municipal d'acció comunitària en el context de serveis personals, que doti l'acció comunitària a Barcelona d'un marc de referència estratègic, conceptual i metodològic compartit.
- 1 20. Crear un servei d'acció comunitària, format per un equip de tècnics comunitaris, amb l'objectiu d'impulsar i dinamitzar el desplegament del Programa municipal en tots els districtes de la ciutat.
- 1 21. Garantir l'aprovació i la posada en marxa d'un mínim de deu plans comunitaris de barri. Els plans hauran d'implicar els diferents agents institucionals i associatius del territori, i també la xarxa d'equipaments de proximitat.
- 1 Aquests plans comunitaris comptaran amb un marc de finançament establert i hauran d'incorporar acords i compromisos d'acció concrets.
- 1 Garantir la creació i la posada en marxa de bancs dels temps i programes de bon veïnatge en tots els districtes de la ciutat, com a iniciatives d'interacció comunitària.
- 4 22. Promoure la creació de xarxes territorials d'acció social que facilitin les connexions i els intercanvis entre entitats, grups i persones, com a marcs comunitaris de foment de la convivència intercultural, de la resolució de necessitats d'habitatge, de suport a la dependència o de viabilitat de projectes familiars emergents.
- 1 23. Elaborar un mapa d'equipaments de proximitat com a marc de consolidació i enfortiment de la xarxa d'acció comunitària (centres cívics, casals de barri, casals de gent gran, casals i espais infantils i de joves, ludoteques...), com a instruments indispensables de les polítiques territorials d'acció comunitària.
- 2 24. Potenciar de manera específica la xarxa de centres cívics i la posada en pràctica de sistemes de millora i innovació permanent, per tal que constitueixin el recurs territorial bàsic per als programes d'acció comunitària i contribueixin substancialment al desenvolupament sociocultural i a la potenciació de les dinàmiques de cohesió i d'inclusió social.

Línia 4. Inclusió social

Objectiu estratègic. Impulsar el projecte Barcelona inclusiva, amb l'objectiu estratègic de fer de la nostra ciutat un referent internacional en termes de desenvolupament humà. Treballar pel reconeixement i l'accés de tothom als drets socials, generar dinàmiques potents d'inclusió en els camps de l'habitatge i l'ocupació, atendre amb serveis de qualitat les persones en situació d'exclusió i lluitar contra la pobresa.

- 1 25. Fer de Barcelona una ciutat referent internacional en termes de desenvolupament humà i lluitar contra l'exclusió social. Potenciar la seva presència en xarxes europees i globals de ciutats per la inclusió social.
- 1 26. Aprovar el Pla municipal per la inclusió social; projecte Barcelona ciutat inclusiva, com a estratègia de la ciutat per lluitar contra la pobresa i l'exclusió: impulsant i garantint l'accés als drets socials de ciutadania, impulsant accions positives orientades a les persones i col·lectius en situació d'exclusió, promovent la integració de polítiques i el treball transversal i en xarxa, i promovent la participació social i comunitària i el treball de proximitat.
- 0 27. Enfortir l'espai del Consell Municipal de Benestar Social i, concretament, el Grup de Treball sobre Pobresa i Exclusions, com a referents de participació, debat, proposta i seguiment del Pla municipal per la inclusió social. Generar i activar una xarxa social d'acció per la inclusió social, entesa com un nou impuls a les estratègies de coresponsabilització del teixit associatiu de Barcelona en el marc del projecte de ciutat inclusiva.
- 0 28. Elaborar i posar en marxa un programa operatiu que estructurï les funcions dels serveis socials d'atenció primària en el marc del Pla municipal per la inclusió social.
- 2 29. Elaborar i posar en marxa el programa Pobresa zero, en el marc del Pla municipal per la inclusió social:
  - que ordeni, redefineixi i potenciï el sistema de prestacions econòmiques que es proveeixen des dels serveis socials municipals, per tal d'esdevenir una eina activa d'acció contra la pobresa.
  - que garanteixi l'accés a la renda mínima d'inserció (RMI) de tots aquells que hi tenen dret, de manera que s'enforteixi el paper d'aquesta com a veritable instrument contra la pobresa i per la inclusió social.
- 3 30. Elaborar i posar en marxa un programa operatiu per a persones en situació d'exclusió intensa, que defineixi un veritable circuit integral de tractament i reinserció

social, millori tota la xarxa existent de serveis i equipaments, i consolidi el model de cooperació entre les iniciatives institucionals i associatives. En concret, aquest programa hauria de:

- potenciar de manera substancial i territorialitzar el projecte d'intervenció en medi obert dels serveis d'inserció social, per tal d'incrementar i adaptar la seva capacitat de resposta a les noves dinàmiques, situacions i necessitats de les persones sense sostre i en exclusió severa.
- dissenyar i posar en pràctica un nou model social de distribució d'aliments, que incorpori tots els proveïdors de la ciutat, per tal d'assegurar la cobertura universal de necessitats alimentàries bàsiques. Definir un nou model de menjadors socials municipals, des de coordenades territorials i de proximitat, que garanteixi el nombre d'àpats diaris necessaris.

2 31. Elaborar un programa-marc per impulsar dinàmiques d'inclusió tematitzades, que es vagi desplegant per mitjà de programes específics de cooperació de l'organització municipal de benestar social amb cada sistema de protecció social: ocupació, sanitat, habitatge, accés a rendes... Concretament:

- dissenyar noves estratègies de suport per a l'accés a l'habitatge de persones i famílies en situacions de pobresa i exclusió, juntament amb els organismes responsables de les polítiques públiques d'habitatge.
- dissenyar noves estratègies per facilitar la inserció laboral de col·lectius en situació d'exclusió, juntament amb els organismes responsables de les polítiques públiques d'ocupació, amb especial èmfasi en l'aplicació de les clàusules socials en els processos de contractació pública.

1 32. Reformular i ampliar els serveis d'acolliment temporal per a persones sense sostre per tal que donin resposta a les necessitats dels diferents col·lectius:

- crear un centre de baixa exigència per a persones en situació consolidada de desarrelament social, en col·laboració amb institucions supramunicipals.
- adequar o reubicar el dispositiu d'acolliment hivernal, per tal de possibilitar una millora integral de l'atenció.
- millorar els serveis de dutxes, bugaderia i rober amb estratègies adequades per a les noves necessitats socials.
- crear un centre d'acolliment residencial temporal per a dones soles en procés de desarrelament social i també un centre per a famílies amb responsabilitats sobre menors, com a alternatives a l'acolliment en hotels i pensions.
- disposar d'un parc públic municipal d'apartaments-habitatge per a persones sense sostre o en situació d'exclusió severa, com a recurs estable d'habitatge per afavorir processos d'inserció social normalitzada.

Línia 5. Benestar intercultural

Objectiu estratègic. Incorporar la diversitat, el diàleg i les relacions interculturals com a components bàsics de qualsevol estratègia de cohesió i igualtat social. Fer de Barcelona una ciutat que construeixi el benestar sobre la base de l'acolliment i la convivència intercultural.

- 0 33. Garantir, per mitjà del programa municipal de benestar intercultural, el desenvolupament i la concreció de tots aquells aspectes relacionats amb les polítiques socials que preveu el Pla municipal d'immigració.
- 2 34. Potenciar el SAIER com a servei municipal de referència per a l'atenció –informació, assessorament i acolliment– de la població nouvinguda.
- 0 35. Continuar la millora de la qualitat del SAIER, pel que fa tant a circuits, funcions i protocols, com a espais i infraestructura. Estudiar, en aquest sentit, la seva possible territorialització.
- 3 36. Enfortir i millorar l'atenció a la població nouvinguda per part de la xarxa bàsica de serveis socials municipals. Situar l'atenció social primària –juntament amb el SAIER– com a eix fonamental de suport per a l'accés normalitzat de les persones immigrants als serveis públics, l'habitatge i l'ocupació.
- 2 37. Garantir l'accés de la població nouvinguda a l'aprenentatge del català i del castellà. Enfortir la col·laboració amb el Consorci per a la Normalització Lingüística. Cobertura del Servei de Traducció per al conjunt de serveis municipals d'atenció al ciutadà, fent especial èmfasi en els centres de serveis socials.
- 4 38. Garantir l'atenció social d'urgències a totes les persones nouvingudes, depenent de les seves necessitats específiques, com a concreció del principi de ciutat inclusiva. En aquest marc, cal desenvolupar les estratègies necessàries de treball social amb les persones immigrants més vulnerables a l'exclusió i la marginació.
- 2 39. En el marc del Programa de benestar intercultural, generar i activar, en l'àmbit de la immigració, xarxes d'acció social per la integració i la interculturalitat. Dinamitzar aquestes xarxes mitjançant plans comunitaris de barri i altres pràctiques comunitàries en tots els districtes de Barcelona.

- 1 40. Millorar i ampliar el Servei Municipal de Mediació Intercultural, augmentant, diversificant i territorialitzant les accions mediadores, tant en l'àmbit interpersonal com en el comunitari. Garantir que tots els districtes de la ciutat puguin desenvolupar, almenys, una experiència de mediació intercultural comunitària canalitzada pel servei municipal.
- 1 41. Consolidar i ampliar el Consell Municipal del Poble Gitano com a espai de participació de les entitats i les persones gitanes. Dissenyar un programa-marc d'acció per al poble gitano que doti de coherència i sentit estratègic l'actuació municipal en aquest àmbit.
- 1 42. Estudiar les necessitats específiques de la població itinerant d'ètnia gitana i proveir els mecanismes que permetin el desenvolupament de les seves formes de vida, en marcs de respecte, convivència i garantia dels drets bàsics.

Línia 6. Infància i adolescència

Objectiu estratègic. Fer de Barcelona una ciutat respectuosa i promotora dels drets de la infància i l'adolescència. Articular un espai socioeducatiu potent com a garantia del ple desenvolupament personal dels infants, i de la vinculació d'aquests a processos i valors de solidaritat. Actuar de manera específica amb l'objectiu de prevenir, atendre i superar les situacions d'infància i adolescència en risc.

- 3 43. Promoure i garantir de manera progressiva que els espais públics, equipaments, serveis i activitats de l'Ajuntament comptin amb estratègies adreçades i pensades pels i per als infants, per tal de fer de Barcelona una ciutat dels nens i les nenes: amigable, responsable i acollidora dels seus ciutadans i ciutadanes més joves.
- 2 44. Promoure estratègies innovadores de participació dels infants i dels adolescents en tots els districtes de la ciutat, com a via per fer efectiu el dret dels més petits a la ciutadania i com a camí perquè Barcelona s'enriqueixi amb la creativitat dels ciutadans i ciutadanes més joves.
- 0 45. Elaborar un pla d'acció socioeducativa que articuli i doti d'orientació estratègica el conjunt de serveis i recursos d'infància i adolescència (espais familiars, EIPI, casals infantils, ludoteques, centres oberts, etc.).

- 2 46. Aquest pla d'acció socioeducativa haurà de preveure les dimensions promocional, preventiva i d'atenció socioeducativa. De manera específica:
- haurà d'impulsar una xarxa integrada i de proximitat, vertebrada pel sector públic local, de serveis i recursos per atendre la petita infància (0-3 anys).
  - haurà de millorar i garantir la detecció proactiva i la intervenció amb infants i adolescents en situació de vulnerabilitat i risc, per mitjà de l'establiment de circuits i protocols consensuats entre els diferents agents institucionals i associatius del territori.
- 2 47. Impulsar un pla d'acció interinstitucional per abordar la nova mendicitat infantil i tractar de manera prioritària les formes emergents de pobresa i exclusió dels infants dins els grups familiars.
- 1 48. Plantejar de manera immediata l'assumpció del finançament i la transferència de les competències avui delegades a l'Ajuntament per la DGAIA, amb l'objectiu de potenciar i millorar la intervenció dels equips d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA).
- 1 49. Generar i activar una xarxa social d'acció per la infància, entesa com un nou impuls a les estratègies de participació i coresponsabilització entre l'Ajuntament i el conjunt d'entitats de la ciutat que treballen en aquest àmbit. Potenciar el paper del Consell Municipal de Benestar Social i concretament del Grup de Treball d'Infància i Adolescència, com a referent participatiu i d'impuls de la xarxa.
- 1 50. Establir un nou acord interinstitucional per al Programa d'atenció a menors estrangers sense referents familiars (MEINA), amb els objectius de consolidar i enfortir els recursos existents i millorar els circuits i mecanismes a fi de detectar les situacions de risc, l'atenció integral i la inserció social d'aquests menors.
- 0 51. Promoure estratègies potents de coneixement i recerca sobre les dinàmiques de la infància i l'adolescència, com a base per a la programació d'accions, però també per dotar de visibilitat ciutadana la realitat dels infants de la ciutat.

Línia 7. Gent gran

Objectiu estratègic. Garantir el dret a un envelliment digne, posant a l'abast de la gent gran els recursos i serveis que facin possible el màxim d'autonomia personal, l'enfortiment de les relacions d'atenció i bon veïnatge, i la promoció de dinàmiques participatives, intergeneracionals i de protagonisme ciutadà.

- 1 52. Assumir, d'acord amb la Carta municipal, la gestió directa i la dotació econòmica corresponent de tots els serveis socials d'atenció a la gent gran de la ciutat.
- 3 53. Redefinir el Model integrat de serveis d'atenció domiciliària a la gent gran. Incrementar la taxa de cobertura assolint un mínim del 4% l'any 2007. Promoure la definició d'un pla de finançament específic i progressiu que faci possible l'assoliment d'aquest objectiu.
- 2 54. Promoure les màximes condicions d'habitabilitat de totes les persones grans, per mitjà de projectes d'arranjament i adequació d'habitatges, i estratègies de col·laboració amb operadors públics, associatius i privats del mercat immobiliari.
- 2 55. Desenvolupar un programa de suport a persones i famílies cuidadores de persones grans dependents, per mitjà de serveis a la llar, estades temporals de respir, reduccions de temps laborals, grups d'ajuda mútua, prestacions econòmiques o altres eines que puguin sorgir.
- 0 56. Impulsar un pla d'acció que doti la ciutat d'una xarxa potent i diversificada d'equipaments d'atenció a la gent gran: apartaments amb serveis, centres de dia i residències públiques, amb el finançament adequat aportat per la Generalitat de Catalunya.
- 3 57. Completar i posar en funcionament la xarxa d'apartaments amb serveis per a la gent gran. Desenvolupar noves experiències d'habitatge ajustades a la realitat socioeconòmica de les diverses unitats familiars de gent gran de manera que es prevegin, entre altres aspectes, experiències innovadores en habitatge comunitari.
- 0 58. Promoure el transport adaptat propi als centres de dia municipals de la ciutat per tal de garantir-hi l'accés diari dels usuaris.
- 1 59. Impulsar un programa d'acció que permeti detectar i intervenir de manera adient en les situacions de maltractament a les persones grans que viuen al seu domicili.

- 1 60. Ampliar l'atenció i l'acolliment en situacions d'urgència de la gent gran i garantir l'adequada coordinació amb el Consorci Sanitari de Barcelona per atendre situacions que afecten la xarxa social i sanitària.
- 2 61. Reforçar i ampliar a tots els districtes de la ciutat el programa Viure i conviure, orientat a la convivència i l'habitatge compartit entre joves i gent gran.
- 0 62. Incrementar la cobertura i el ventall de prestacions de la targeta rosa, entesa com a mecanisme de promoció, activació i participació de la gent gran en la vida de la ciutat.
- 0 63. Ampliar i enfortir el Consell Assessor de la Gent Gran, dotant-lo de més pluralisme i efectivitat, com a espai de referència per a la participació i la plena implicació personal i associativa en les polítiques municipals de gent gran. Assegurar la continuïtat del procés participatiu "Les veus de la gent gran", tot fent operatius els acords de la convenció.
- 0 64. Impulsar i potenciar estratègies d'acció comunitària en l'àmbit dels barris, com a mecanismes d'enfortiment relacional i resolució de necessitats. Extensió a tots els districtes del programa de bon veïnatge i d'altres pràctiques comunitàries en l'àmbit de la gent gran.
- 0 65. Generar i activar una xarxa gran, com a aposta estratègica pel que fa a l'objectiu d'una gent gran activa i plenament implicada en la vida quotidiana i la transformació de Barcelona. La xarxa gran ha de ser un espai d'intercanvi d'experiències, d'enfortiment associatiu i d'activació de pràctiques d'acció intergeneracional (en cooperació amb els centres educatius i altres equipaments de proximitat).
- 0 66. Desenvolupar un programa d'acció, de caràcter estratègic, per tal de redefinir de manera participativa les funcions i objectius dels casals i espais municipals de gent gran, sobre la base d'una realitat social i organitzativa canviant.

Línia 8. Famílies i vida quotidiana

Objectiu estratègic. Fer de Barcelona una ciutat on tota la diversitat de projectes familiars i convivencials es puguin desenvolupar en igualtat de condicions i sense riscos de marginació. Impulsar el dret a unes relacions familiars i de vida quotidiana de qualitat, per mitjà d'una xarxa de serveis de suport i de polítiques de conciliació i nous usos del temps.

- 0 67. Crear un grup de treball sobre famílies al Consell Municipal de Benestar Social, com a espai de referència per a la participació, la proposta, el debat, l'impuls de xarxes d'acció i el seguiment de les polítiques municipals de suport a les famílies.
- 1 68. Potenciar les estratègies d'atenció a les famílies en el marc de la xarxa bàsica de serveis socials, amb l'objectiu de superar diferents situacions de dificultat: sigui per mitjà de la informació i l'assessorament, la intervenció social, el suport psicològic, l'accés a serveis públics o bé la derivació cap a serveis de mediació familiar en col·laboració amb entitats.
- 4 69. Assegurar els serveis de suport a persones que, en l'àmbit familiar, cuiden infants o persones grans o en situació de dependència. Potenciar els serveis d'estades temporals de respir, els grups de suport o altres estratègies adients.
- 1 70. Desenvolupar un model específic d'atenció domiciliària en l'àmbit del suport a les famílies.
- 3 71. Potenciar el servei d'acolliment familiar com a recurs de suport en situacions puntuals, per mitjà de famílies solidàries amb altres famílies que tenen necessitats o situacions temporals de crisi o risc.
- 0 72. Reordenar, diversificar i ampliar els espais i recursos de suport a les famílies en les seves funcions parentals.
- 1 73. Establir un programa de prevenció i eradicació de tota forma de violència familiar, col·laborant amb altres programes municipals i iniciatives ciutadanes, en un marc de promoció d'una cultura de resolució pacífica de conflictes.

Procés de consulta als consells de participació social
en la fase d'exposició pública del PAM 2004-2007

Informe participatiu

GRUP DE TREBALL SIDA

Consell Municipal de Benestar Social

Gener-febrer de 2004

El document que es presenta a continuació constitueix l'Informe participatiu del Grup de Treball de la Sida del Consell Municipal de Benestar Social (CMBS).

Conté el treball d'anàlisi i les aportacions realitzades pel grup de treball entorn de les propostes del Programa d'actuació municipal (PAM) 2004-2007.

El procés d'elaboració i participació del PAM 2004-2007

- 2002: aprovació de les noves Normes reguladores de la participació ciutadana
- Maig 2003: eleccions municipals
- 17 de desembre de 2003: aprovació inicial del PAM en plenari de l'Ajuntament
- Fase d'exposició: consulta ciutadana del PAM
- Debat amb associacions i entitats (28 consells sectorials de ciutat)
- Participació individualitzada (web: www.bcn.es)
- Districtes (consells sectorials de Districte)
- Elaboració informes participatius (consells)
- Constitució del Consell de Ciutat i debat del PAM (informes participatius)
- Març de 2004: elevació i aprovació definitiva del PAM al plenari de l'Ajuntament

El Programa d'actuació municipal 2004-2007 de la ciutat

Deu eixos temàtics:

1. Barcelona té cura del civisme
2. Barcelona amb habitatge accessible
3. Barcelona segura amb autoritat i convivència
4. Barcelona neta i saludable
5. **Barcelona amb benestar i cohesió**
6. Barcelona participativa
7. Barcelona sostenible

8. Barcelona innovadora i de progrés amb noves oportunitats
9. Barcelona reconeguda per la llei
10. Referent mundial

Atès l'àmbit d'actuació del Consell Municipal de Benestar Social, el treball en els grups que el formen s'ha centrat en la revisió del PAM pel que fa a la línia estratègica relativa al benestar social (línia 5: "Barcelona amb benestar i cohesió").

No obstant això, per complir l'objectiu d'analitzar el PAM 2004-2007 en la seva globalitat, es va indicar als membres de cada grup que la resta de les seves línies estratègiques les podien conèixer i treballar per mitjà dels mecanismes de participació previstos al web de l'Ajuntament (www.bcn.es), on hi ha disponible el document complet del PAM, així com un qüestionari per poder fer les seves aportacions. En aquest sentit, es va facilitar una còpia d'aquest qüestionari per a aquelles persones que preferissin lliurar-lo en format paper a la Secretaria Tècnica del CMBS.

Els documents de treball del Grup SIDA

- Programa d'actuació municipal 2004-2007 de Benestar Social

La proposta municipal (Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social) pel que fa a les polítiques i actuacions referents al benestar social a la ciutat es recull al document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*. Les mesures (compromisos) que proposa estan estructurades en nou línies estratègiques:

1. Una ciutat inclusiva i solidària
2. Model Barcelona de serveis socials
3. Acció comunitària
4. Inclusió social
5. Benestar intercultural
6. Infància i adolescència
7. Gent gran
8. Famílies i vida quotidiana
9. Persones amb disminucions*

* Aquesta línia estratègica, si bé s'esmenta com a part del document, no serà treballada pel CMBS i altres consells de participació social, atès que ho farà l'Institut Municipal de Persones amb Disminució per mitjà dels seus mecanismes de participació.

- El PAM en relació amb l'*Acció sobre la drogoaddicció, programes de prevenció i promoció de la salut i informació sanitària*

El Programa d'actuació municipal estableix 17 mesures que tenen relació específica amb el tema de la sida, en un apartat que s'ha estructurat sota el títol d'*Acció sobre la drogoaddicció, programes de prevenció i promoció de la salut i informació sanitària*. En el document les mesures estan classificades en tres objectius estratègics, mitjançant els quals es concreten les principals accions que cal desenvolupar.

Objectius estratègics:

1. Acció sobre la drogoaddicció
2. Reforç i actualització dels programes de prevenció i promoció de la salut
3. Informació sanitària

Procés de treball i metodologia

Com s'acaba d'assenyalar, el Grup de Treball de la Sida del CMBS ha treballat dos documents:

- Els objectius i les mesures específiques referents a *Acció sobre la drogoaddicció, programes de prevenció i promoció de la salut i informació sanitària*, presents al PAM general de l'Ajuntament.
- El document pel que fa a Benestar Social *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*, treballat en la resta de grups del CMBS.

El treball s'ha realitzat en una sessió (2 de febrer), en què, per als dos documents, els membres del grup han dut a terme un procés d'aportacions respecte als aspectes o elements de les mesures assenyalades que han considerat que calia matisar o complementar, i, a més, s'han aportat nous elements no reflectits en els documents.

A totes les persones del Consell que no han pogut assistir presencialment a les sessions de treball, se'ls ha donat l'oportunitat de fer arribar les seves propostes o aportacions a la Secretaria Tècnica.

Elaboració d'aportacions

- Aportació/proposta que matisa, completa o valora el contingut d'una de les mesures ja proposades.
- Aportació/proposta d'una nova mesura interessant per avançar en alguna de les línies estratègiques.

Procés de prioritització

- **Acció sobre la drogoaddicció, programes de prevenció i promoció de la salut i informació sanitària.** Cada participant ha prioritzat les 9 mesures –de les 17 proposades– que ha considerat més rellevants o més importants de dur a terme (dues o tres com a màxim per cada línia estratègica).
- **Benestar Social:** pel que fa al document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*, cada participant ha prioritzat les 20 mesures –de les 75 proposades– que ha considerat més rellevants o més importants de dur a terme (tres com a màxim per cada línia estratègica). (Metodologia dels gomets, plafons).

Participants

<i>Nom</i>	<i>Organització</i>
Baltasar i Albesa, Pep	CCOO
Caballero i Castañeda, Elena	Federació Catalana de Voluntariat Social
Capera i Piñon, Agnès	Comitè Primer de Desembre
Cobeña i Guardia, Judith	Associació Ciutadana Antisida Catalunya
Font i Pros, Rosa	Grup Municipal ERC
Fort i Marrugat, M. Antònia	CCOO
García i Nogué, Silvia	Grup Municipal PP
García de Olalla, Patrícia	Agència de Salut Pública de Barcelona
Gil i Miquel, Carles	Secretari adjunt del Consell Municipal de Benestar Social
Guirado i Herrera, Antonio	Gais Positius

Jardí i Ramos, Anna	UGT
Lacasta i Lamúa, Sílvia	Creu Roja
Mauri i Santurce, Jordi	Grup Municipal CiU
Monistrol i Ruano, Olga	Àmbits-Esport
Moreno i Fernández, Marta	Comissió Assistència Social Penitenciària Barcelona / Generalitat
Nogués i López, Avelina	Grup Municipal PP
Oliveras, Marc	Consell de la Joventut de Barcelona (CJB)
Orteu, Josep M.	Grup Municipal ERC
Paricio i Salas, David	SIDA Studi
Pérez i López, Maribel	Actua
Prats i Montmany, Joana	Fundació "la Caixa"
Pujol i Roca, Ferran	Associació per al Trasplantament d'Òrgans a Seropositus (ATOS)
Roig i Soriano, Carolina	Càritas Diocesana
Ros i Rahola, Rosa	Centre Jove d'Anticoncepció i Sexualitat
Sambeat i Domènech, M. Antònia	Col·legi Oficial de Metges de Barcelona
Sanclemente i Sierra, Cristina	Àmbit Prevenció
Sánchez i Carrate, M. Eugènia	Coordinació Drets Civils (Ajuntament de Barcelona)
Solanes i Salse, Pilar	Secretària Consell Municipal Benestar Social
Torrents, Albert	UGT
Vicente Hernández, Oriol	Grup Municipal PSC
Villalbí i Hereter, Joan Ramon	Coordinador Grup de Treball de la Sida

Aportacions al PAM

Document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària* (Benestar Social)

A continuació, s'exposa el recull i la sistematització de les aportacions realitzades al document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària*.

S'indica, per a cada aportació, quina de les 75 mesures matisa, completa o en valora el contingut. Si es tracta, en canvi, d'una proposta de nova mesura (no existent entre les 75 proposades), s'assenyala a quina línia estratègica fa referència.

Línia 1. Una ciutat inclusiva i solidària

- Amb referència al Consorci de Serveis Socials de Barcelona (mesura 1), cal incorporar la necessitat d'interrelació entre la xarxa de serveis socials i la xarxa sanitària. Per tant, s'han d'establir mecanismes de cooperació i coordinació entre els dos consorcis (el de serveis socials i el sanitari).

Línia 2. Model Barcelona de serveis socials

- A la mesura 10, que fa referència a la coordinació en xarxa i als abordatges integrats de les necessitats socials, cal fer una menció especial de la necessitat de coordinació entre els serveis sanitaris i els serveis socials (per exemple, el problema dels fàrmacs en el cas de la gent gran que té malalties cròniques i que es medica tota sola).
- Pel que fa al Model integrat d'atenció domiciliària (mesures 12 i 15), es detecten, en general, dos tipus de febleses (també s'haurien de tenir present quan es parla de l'atenció domiciliària a la gent gran, a la mesura 55):
  - Hi ha un elevat nombre de persones (gent gran que viu sola, persones amb algun tipus de dependència per malaltia, etc.) que no sol·liciten els serveis d'atenció domiciliària tot i la seva necessitat.Cal incidir més en el tema de la detecció prèvia d'aquestes situacions. Per exemple, es proposa crear un cens de persones grans que viuen soles a la ciutat, per tal que rebin

els serveis de manera permanent, especialment en situacions de crisi (per exemple, onades de calor, virus, etc.). S'hauria de poder conèixer, també, els nivells de "solitud" en què es troben aquestes persones (si tenen familiars, si aquests viuen a la ciutat, veïns, etc.).

- Hi ha una manca de coordinació en la prestació de serveis d'atenció domiciliària (per exemple, coordinació entre els serveis socials i els sanitaris o coordinació entre l'Ajuntament i les entitats que també presten aquests serveis). Cal incidir més en els aspectes de la comunicació, la interrelació i l'abordatge integrat de necessitats socials (vegeu la mesura 10).

Línia 3. Acció comunitària

- Cal incidir més en els programes d'acció comunitària específics que potenciïn la inclusió social dels infectats i afectats pel VIH. Els serveis d'acció comunitària, els mapes d'equipaments de proximitat, les polítiques d'acció comunitària, els programes de bon veïnatge han d'incloure sense demora especificitats en la prevenció primària del VIH/sida: no podem continuar acceptant noves infeccions en les taxes que es donen en el nostre medi. Tenim els recursos suficients perquè això canviï, de manera que caldrà saber-los emprar adequadament i, si cal, augmentar-los, atesa la gravetat d'aquesta qüestió. Paral·lelament, cal incloure-hi plans per assolir l'acceptació social dels infectats que ens ajudin a avançar en la no-exclusió i a generar una millora de benestar en la vida quotidiana de molts i moltes conciutadans i conciutadanes que els ha tocat de viure directament aquesta realitat.
- A la mesura 23, que parla dels bancs dels temps i dels programes de bon veïnatge, cal afegir una referència específica al problema de la detecció prèvia de necessitats (vegeu les mesures 12 i 13 sobre l'atenció domiciliària) i destacar el paper que aquest tipus d'iniciatives comunitàries poden tenir en aquest sentit.

Línia 4. Inclusió social

- A la mesura 33, relativa a l'elaboració d'un programa-marc per a l'impuls de dinàmiques d'inclusió, i concretament en el primer apartat, on parla de noves estratègies de suport per a l'accés a l'habitatge, cal afegir-hi una referència a les persones amb sida, atès que tenen dificultats específiques en el tema de l'habitatge i necessiten d'una protecció especial (problemes d'accés a l'habitatge i problemes per mantenir-lo).

Línia 6. Infància i adolescència

- La vulnerabilitat d'aquestes edats requereix, pel que fa a la infecció del VIH/sida, promoure estratègies molt més innovadores respecte a temes d'inclusió; les conclusions d'una recerca que s'ha realitzat des d'ACTUA han demostrat que els infants i adolescents i les seves famílies que viuen amb la realitat VIH/sida tenen problemàtiques i dificultats en què cal aprofundir i a les quals cal destinar nous plans de treball. En concret, es proposa, com a estratègies d'intervenció futures, el següent:
  - Accions i intervencions en el pla global que ajudin a modificar la percepció i el constructe social del VIH/sida.
  - Desenvolupament i implementació de recursos i estratègies d'intervenció en el pla associat a l'entorn familiar, sociocultural i social.
  - Implementació i accessibilitat universal de recursos d'atenció biopsicosocial per a infants i adolescents que viuen amb VIH, així com per a les seves famílies i cuidadors. Intervencions que permetin la reactivació de capacitats resilients en el pla personal.

Línia 8. Famílies i vida quotidiana

- Cal establir en alguna mesura que es pot incloure en aquest objectiu o bé al d'infància i adolescència una referència a la prestació de serveis a les famílies de tipus preventiu. S'han de crear aquests serveis per a les famílies amb adolescents com a acció preventiva del consum de drogues (tabac, cànnabis, etc.). També és important oferir un servei d'assessorament i orientació al qual puguin recórrer els familiars per fer consultes de tota mena.
- Cal assegurar serveis de suport per a l'àmbit familiar, com ara ampliar la xarxa de famílies d'acollida, crear i potenciar una xarxa de famílies acompanyants que donin suport i relació de suplència i ajuda a altres famílies amb necessitats (model francès de famílies cangur), més suport a les dones i homes que en situacions monoparentals han de treballar i tenir cura dels seus fills quan, a més, algun dels components de la família tindrà necessitats específiques de major nivell de dependència...

Resultat de la prioritització

Document *100 compromisos per una ciutat més inclusiva i solidària* (Benestar Social)

Les mesures que s'han prioritzat en cada una de les línies estratègiques han estat les següents:

Línia 1. Una ciutat inclusiva i solidària

Objectiu estratègic. Fer de Barcelona una ciutat més inclusiva i solidària, on totes les persones puguin accedir a tots els mecanismes de desenvolupament humà que els permetin portar a terme els seus projectes vitals en condicions de màxima llibertat i igualtat, tot afeblint les relacions de dominació i dependència, en un marc generador d'autonomia, fraternitat i reconeixement de les diferències.

- 2 1. Aconseguir la transferència de competències que estableix la Carta municipal i la posada en marxa del Consorci de Serveis Socials de Barcelona, com a nou marc institucional per a la definició i gestió de la xarxa de benestar social.
- 4 2. Apostar per l'extensió dels serveis, en el marc del Consorci i del nou model de finançament que haurà d'aportar l'Administració autonòmica, amb l'objectiu bàsic d'igualar a Barcelona les aportacions per habitant del conjunt de Catalunya en termes de política de benestar social.
- 2 3. Elaborar el Pla estratègic de benestar social de Barcelona. Situar el Consell Municipal de Benestar Social com a espai participatiu de referència en l'elaboració i el desplegament del Pla estratègic.
- 7 4. Consolidar la xarxa d'equipaments socials d'acord amb les necessitats específiques i amb les propostes del Pla estratègic de benestar social. Posar especial èmfasi en la millora d'infraestructures i el desenvolupament tecnològic que possibiliti el funcionament en xarxa i un major impacte social.
- 2 5. Consolidar i millorar el conjunt de consells de participació social, com a espais d'implicació directa de les persones i el teixit associatiu de la ciutat en la definició i el seguiment de les estratègies de benestar social. Articulació de xarxes socials en els diferents àmbits temàtics d'actuació, com a veritables marcs compartits d'acció entre l'Ajuntament i el capital social de Barcelona en la generació de benestar col·lectiu.

- 3 6. Consolidar l'Observatori Barcelona com a un instrument potent de gestió i difusió del coneixement sobre la realitat social de la ciutat, amb capacitat d'aportar informació útil per a la planificació i l'avaluació de polítiques socials municipals, i per a les estratègies de benestar impulsades des d'altres agents socials, per mitjà dels seus productes i activitats bàsiques: sistemes d'indicadors socials i sistemes de coneixement de l'activitat municipal, perfil social, pla de recerca, publicacions, Fòrum Observatori, revista *Barcelona Societat*.
- 1 7. Elaborar un pla de comunicació que prevegi la posada en marxa d'estratègies potents i innovadores de comunicació i informació en l'àmbit dels serveis de benestar social.
- 2 8. Consolidar el Projecte B3 (Barcelona, Beneficis, Benestar), liderat per l'ABAS, com a estratègia de col·laboració entre el món empresarial i el teixit social de la ciutat, per tal d'impulsar i donar suport a projectes i serveis que contribueixin a l'objectiu estratègic de fer de Barcelona referent internacional en inclusió social i desenvolupament humà.

Línia 2. Model Barcelona de serveis socials

Objectiu estratègic. Construir un model de serveis socials d'atenció primària que esdevingui el referent territorial bàsic del conjunt d'estratègies per fer de Barcelona una ciutat inclusiva i solidària. Enfortir les capacitats dels equips de base per al treball en xarxa i l'orientació comunitària, potenciar i diversificar els serveis d'atenció domiciliària, i garantir una atenció de qualitat a les urgències i emergències socials.

- 2 9. Concretar la definició del nou model d'atenció primària de serveis socials. Portar a terme un pla operatiu de millora de la xarxa bàsica d'atenció social primària, en coherència amb el model definit al llibre blanc i amb els requeriments d'una societat en plena transformació:
  - que situï els serveis socials d'atenció primària com a eix referencial del conjunt de l'acció social al territori.
  - que millori i enforteixi els equips humans, les infraestructures i els recursos materials i tecnològics dels centres de serveis socials.
  - que potencii el treball social comunitari per tal d'incrementar la capacitat d'organització, acció i transformació del territori.

- 9   10. Garantir la coordinació en xarxa i la interrelació estructurada dels equips d'atenció social primària amb l'atenció primària salut, els recursos de salut mental, els centres educatius i els serveis territorialitzats d'inserció laboral i d'habitatge, per tal d'avançar cap a abordatges integrats, innovadors i de proximitat de les necessitats socials.

- 0   11. Consolidar l'Associació Barcelona per l'Acció Social (ABAS) com a referent participatiu –amb plena capacitat d'impuls i propositiva– de Model Barcelona de serveis socials. Assegurar també la participació d'altres agents per mitjà dels diferents consells sectorials i territorials, i molt especialment del Consell Municipal de Benestar Social.

- 3   12. Definir i posar en pràctica el nou Model integrat de serveis d'atenció domiciliària, liderat per l'Ajuntament i concebut com el conjunt de serveis de primària que es proveeixen en el marc de les llars, adreçats tant a gent gran i altres persones en situació de dependència com a famílies amb necessitats específiques.

- 9   13. Potenciar de manera substancial i prioritària el conjunt de serveis d'atenció domiciliària. Arribar el 2007 a una taxa de cobertura del 4%.

- 1   14. Estudiar la creació d'un pla de finançament específic i progressiu, per tal de fer possible l'assoliment de l'objectiu de cobertura del Servei d'Atenció Domiciliària.

- 0   15. Aconseguir que tots els districtes de la ciutat disposin de tots els serveis del Model integrat d'atenció domiciliària, així com d'un model d'organització i gestió que garanteixi l'equitat, la qualitat, la satisfacció de les persones ateses i l'adaptació al territori i a la diversitat de la ciutat.

- 0   16. Garantir que el 2007 totes les persones grans de la ciutat, amb dependència lleu i un marc relacional i de suport afeblit, tinguin accés al Servei de Teleassistència.

- 0   17. Potenciar i adaptar a les noves necessitats el Model municipal d'atenció a les urgències socials. Ampliar i millorar el Centre Municipal d'Atenció a les Urgències Socials. Dotar d'un major coneixement i projecció ciutadana el Servei d'Urgències Socials "Telèfon 900".

- 0   18. Continuar i enfortir el procés de millora i adequació del Servei d'Emergències Socials, amb l'establiment de les normes ISO-qualitat.

Línia 3. Acció comunitària

Objectiu estratègic. Dotar la ciutat d'un marc de referència compartit, tant estratègic com metodològic, pel que fa a l'acció comunitària com a mecanisme generador de benestar en la vida quotidiana. Avançar de manera clara en la concreció de plans comunitaris de barri i en l'activació d'una xarxa d'equipaments de proximitat, on els centres cívics tinguin un paper referencial bàsic.

- 2 19. Elaborar de manera participativa un programa municipal d'acció comunitària en el context de serveis personals, que doti l'acció comunitària a Barcelona d'un marc de referència estratègic, conceptual i metodològic compartit.
- 1 20. Crear un servei d'acció comunitària, format per un equip de tècnics comunitaris, amb l'objectiu d'impulsar i dinamitzar el desplegament del Programa municipal en tots els districtes de la ciutat.
- 0 21. Garantir l'aprovació i la posada en marxa d'un mínim de deu plans comunitaris de barri. Els plans hauran d'implicar els diferents agents institucionals i associatius del territori, i també la xarxa d'equipaments de proximitat.
- 1 22. Aquests plans comunitaris comptaran amb un marc de finançament establert i hauran d'incorporar acords i compromisos d'acció concrets.
- 3 23. Garantir la creació i la posada en marxa de bancs dels temps i programes de bon veïnatge en tots els districtes de la ciutat, com a iniciatives d'interacció comunitària.
- 7 24. Promoure la creació de xarxes territorials d'acció social que facilitin les connexions i els intercanvis entre entitats, grups i persones, com a marcs comunitaris de foment de la convivència intercultural, de la resolució de necessitats d'habitatge, de suport a la dependència o de viabilitat de projectes familiars emergents.
- 4 25. Elaborar un mapa d'equipaments de proximitat com a marc de consolidació i enfortiment de la xarxa d'acció comunitària (centres cívics, casals de barri, casals de gent gran, casals i espais infantils i de joves, ludoteques...), com a instruments indispensables de les polítiques territorials d'acció comunitària.
- 1 26. Potenciar de manera específica la xarxa de centres cívics i la posada en pràctica de sistemes de millora i innovació permanent, per tal que constitueixin el recurs territorial bàsic per als programes d'acció comunitària i contribueixin substancialment al desenvolupament sociocultural i a la potenciació de les dinàmiques de cohesió i d'inclusió social.

Línia 4. Inclusió social

Objectiu estratègic. Impulsar el projecte Barcelona inclusiva, amb l'objectiu estratègic de fer de la nostra ciutat un referent internacional en termes de desenvolupament humà. Treballar pel reconeixement i l'accés de tothom als drets socials, generar dinàmiques potents d'inclusió en els camps de l'habitatge i l'ocupació, atendre amb serveis de qualitat les persones en situació d'exclusió i lluitar contra la pobresa.

- 0 27. Fer de Barcelona una ciutat referent internacional en termes de desenvolupament humà i lluitar contra l'exclusió social. Potenciar la seva presència en xarxes europees i globals de ciutats per la inclusió social.
- 2 28. Aprovar el Pla municipal per la inclusió social; projecte Barcelona ciutat inclusiva, com a estratègia de la ciutat per lluitar contra la pobresa i l'exclusió: impulsant i garantint l'accés als drets socials de ciutadania, impulsant accions positives orientades a les persones i col·lectius en situació d'exclusió, promovent la integració de polítiques i el treball transversal i en xarxa, i promovent la participació social i comunitària i el treball de proximitat.
- 0 29. Enfortir l'espai del Consell Municipal de Benestar Social i, concretament, el Grup de Treball sobre Pobresa i Exclusions, com a referents de participació, debat, proposta i seguiment del Pla municipal per la inclusió social. Generar i activar una xarxa social d'acció per la inclusió social, entesa com un nou impuls a les estratègies de coresponsabilització del teixit associatiu de Barcelona en el marc del projecte de ciutat inclusiva.
- 2 30. Elaborar i posar en marxa un programa operatiu que estructurari les funcions dels serveis socials d'atenció primària en el marc del Pla municipal per la inclusió social.
- 7 31. Elaborar i posar en marxa el programa Pobresa zero, en el marc del Pla municipal per la inclusió social:
- que ordeni, redefineixi i potenciï el sistema de prestacions econòmiques que es proveeixen des dels serveis socials municipals, per tal d'esdevenir una eina activa d'acció contra la pobresa.
  - que garanteixi l'accés a la renda mínima d'inserció (RMI) de tots aquells que hi tenen dret, de manera que s'enforteixi el paper d'aquesta com a veritable instrument contra la pobresa i per la inclusió social.
- 4 32. Elaborar i posar en marxa un programa operatiu per a persones en situació d'exclusió intensa, que defineixi un veritable circuit integral de tractament i reinserció

social, millori tota la xarxa existent de serveis i equipaments, i consolidi el model de cooperació entre les iniciatives institucionals i associatives. En concret, aquest programa hauria de:

- potenciar de manera substancial i territorialitzar el projecte d'intervenció en medi obert dels serveis d'inserció social, per tal d'incrementar i adaptar la seva capacitat de resposta a les noves dinàmiques, situacions i necessitats de les persones sense sostre i en exclusió severa.
- dissenyar i posar en pràctica un nou model social de distribució d'aliments, que incorpori tots els proveïdors de la ciutat, per tal d'assegurar la cobertura universal de necessitats alimentàries bàsiques. Definir un nou model de menjadors socials municipals, des de coordenades territorials i de proximitat, que garanteixi el nombre d'àpats diaris necessaris.

3 33. Elaborar un programa-marc per impulsar dinàmiques d'inclusió tematitzades, que es vagi desplegant per mitjà de programes específics de cooperació de l'organització municipal de benestar social amb cada sistema de protecció social: ocupació, sanitat, habitatge, accés a rendes... Concretament:

- dissenyar noves estratègies de suport per a l'accés a l'habitatge de persones i famílies en situacions de pobresa i exclusió, juntament amb els organismes responsables de les polítiques públiques d'habitatge.
- dissenyar noves estratègies per facilitar la inserció laboral de col·lectius en situació d'exclusió, juntament amb els organismes responsables de les polítiques públiques d'ocupació, amb especial èmfasi en l'aplicació de les clàusules socials en els processos de contractació pública.

14 34. Reformular i ampliar els serveis d'acolliment temporal per a persones sense sostre per tal que donin resposta a les necessitats dels diferents col·lectius:

- crear un centre de baixa exigència per a persones en situació consolidada de desarrelament social, en col·laboració amb institucions supramunicipals.
- adequar o reubicar el dispositiu d'acolliment hivernal, per tal de possibilitar una millora integral de l'atenció.
- millorar els serveis de dutxes, bugaderia i rober amb estratègies adequades per a les noves necessitats socials.
- crear un centre d'acolliment residencial temporal per a dones soles en procés de desarrelament social i també un centre per a famílies amb responsabilitats sobre menors, com a alternatives a l'acolliment en hotels i pensions.
- disposar d'un parc públic municipal d'apartaments-habitatge per a persones sense sostre o en situació d'exclusió severa, com a recurs estable d'habitatge per afavorir processos d'inserció social normalitzada.

Línia 5. Benestar intercultural

Objectiu estratègic. Incorporar la diversitat, el diàleg i les relacions interculturals com a components bàsics de qualsevol estratègia de cohesió i igualtat social. Fer de Barcelona una ciutat que construeixi el benestar sobre la base de l'acolliment i la convivència intercultural.

- 0 35. Garantir, per mitjà del programa municipal de benestar intercultural, el desenvolupament i la concreció de tots aquells aspectes relacionats amb les polítiques socials que preveu el Pla municipal d'immigració.
- 2 36. Potenciar el SAIER com a servei municipal de referència per a l'atenció –informació, assessorament i acolliment– de la població nouvinguda.
- 0 37. Continuar la millora de la qualitat del SAIER, pel que fa tant a circuits, funcions i protocols, com a espais i infraestructura. Estudiar, en aquest sentit, la seva possible territorialització.
- 7 38. Enfortir i millorar l'atenció a la població nouvinguda per part de la xarxa bàsica de serveis socials municipals. Situar l'atenció social primària –juntament amb el SAIER– com a eix fonamental de suport per a l'accés normalitzat de les persones immigrants als serveis públics, l'habitatge i l'ocupació.
- 1 39. Garantir l'accés de la població nouvinguda a l'aprenentatge del català i del castellà. Enfortir la col·laboració amb el Consorci per a la Normalització Lingüística. Cobertura del Servei de Traducció per al conjunt de serveis municipals d'atenció al ciutadà, fent especial èmfasi en els centres de serveis socials.
- 7 40. Garantir l'atenció social d'urgències a totes les persones nouvingudes, depenent de les seves necessitats específiques, com a concreció del principi de ciutat inclusiva. En aquest marc, cal desenvolupar les estratègies necessàries de treball social amb les persones immigrants més vulnerables a l'exclusió i la marginació.
- 1 41. En el marc del Programa de benestar intercultural, generar i activar, en l'àmbit de la immigració, xarxes d'acció social per la integració i la interculturalitat. Dinamitzar aquestes xarxes mitjançant plans comunitaris de barri i altres pràctiques comunitàries en tots els districtes de Barcelona.

- 2 42. Millorar i ampliar el Servei Municipal de Mediació Intercultural, augmentant, diversificant i territorialitzant les accions mediadores, tant en l'àmbit interpersonal com en el comunitari. Garantir que tots els districtes de la ciutat puguin desenvolupar, almenys, una experiència de mediació intercultural comunitària canalitzada pel servei municipal.
- 0 43. Consolidar i ampliar el Consell Municipal del Poble Gitano com a espai de participació de les entitats i les persones gitanes. Dissenyar un programa-marc d'acció per al poble gitano que doti de coherència i sentit estratègic l'actuació municipal en aquest àmbit.
- 2 44. Estudiar les necessitats específiques de la població itinerant d'ètnia gitana i proveir els mecanismes que permetin el desenvolupament de les seves formes de vida, en marcs de respecte, convivència i garantia dels drets bàsics.

Línia 6. Infància i adolescència

Objectiu estratègic. Fer de Barcelona una ciutat respectuosa i promotora dels drets de la infància i l'adolescència. Articular un espai socioeducatiu potent com a garantia del ple desenvolupament personal dels infants, i de la vinculació d'aquests a processos i valors de solidaritat. Actuar de manera específica amb l'objectiu de prevenir, atendre i superar les situacions d'infància i adolescència en risc.

- 0 45. Promoure i garantir de manera progressiva que els espais públics, equipaments, serveis i activitats de l'Ajuntament comptin amb estratègies adreçades i pensades pels i per als infants, per tal de fer de Barcelona una ciutat dels nens i les nenes: amigable, responsable i acollidora dels seus ciutadans i ciutadanes més joves.
- 0 46. Promoure estratègies innovadores de participació dels infants i dels adolescents en tots els districtes de la ciutat, com a via per fer efectiu el dret dels més petits a la ciutadania i com a camí perquè Barcelona s'enriqueixi amb la creativitat dels ciutadans i ciutadanes més joves.
- 3 47. Elaborar un pla d'acció socioeducativa que articuli i doti d'orientació estratègica el conjunt de serveis i recursos d'infància i adolescència (espais familiars, EIPI, casals infantils, ludoteques, centres oberts, etc.).

- 5 48. Aquest pla d'acció socioeducativa haurà de preveure les dimensions promocional, preventiva i d'atenció socioeducativa. De manera específica:
- haurà d'impulsar una xarxa integrada i de proximitat, vertebrada pel sector públic local, de serveis i recursos per atendre la petita infància (0-3 anys).
  - haurà de millorar i garantir la detecció proactiva i la intervenció amb infants i adolescents en situació de vulnerabilitat i risc, per mitjà de l'establiment de circuits i protocols consensuats entre els diferents agents institucionals i associatius del territori.
- 5 49. Impulsar un pla d'acció interinstitucional per abordar la nova mendicitat infantil i tractar de manera prioritària les formes emergents de pobresa i exclusió dels infants dins els grups familiars.
- 2 50. Plantejar de manera immediata l'assumpció del finançament i la transferència de les competències avui delegades a l'Ajuntament per la DGAIA, amb l'objectiu de potenciar i millorar la intervenció dels equips d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA).
- 0 51. Generar i activar una xarxa social d'acció per la infància, entesa com un nou impuls a les estratègies de participació i coresponsabilització entre l'Ajuntament i el conjunt d'entitats de la ciutat que treballen en aquest àmbit. Potenciar el paper del Consell Municipal de Benestar Social i concretament del Grup de Treball d'Infància i Adolescència, com a referent participatiu i d'impuls de la xarxa.
- 5 52. Establir un nou acord interinstitucional per al Programa d'atenció a menors estrangers sense referents familiars (MEINA), amb els objectius de consolidar i enfortir els recursos existents i millorar els circuits i mecanismes a fi de detectar les situacions de risc, l'atenció integral i la inserció social d'aquests menors.
- 4 53. Promoure estratègies potents de coneixement i recerca sobre les dinàmiques de la infància i l'adolescència, com a base per a la programació d'accions, però també per dotar de visibilitat ciutadana la realitat dels infants de la ciutat.

Línia 7. Gent gran

Objectiu estratègic. Garantir el dret a un envelliment digne, posant a l'abast de la gent gran els recursos i serveis que facin possible el màxim d'autonomia personal, l'enfortiment de les relacions d'atenció i bon veïnatge, i la promoció de dinàmiques participatives, intergeneracionals i de protagonisme ciutadà.

- 0 54. Assumir, d'acord amb la Carta municipal, la gestió directa i la dotació econòmica corresponent de tots els serveis socials d'atenció a la gent gran de la ciutat.
- 5 55. Redefinir el Model integrat de serveis d'atenció domiciliària a la gent gran. Incrementar la taxa de cobertura assolint un mínim del 4% l'any 2007. Promoure la definició d'un pla de finançament específic i progressiu que faci possible l'assoliment d'aquest objectiu.
- 4 56. Promoure les màximes condicions d'habitabilitat de totes les persones grans, per mitjà de projectes d'arranjament i adequació d'habitatges, i estratègies de col·laboració amb operadors públics, associatius i privats del mercat immobiliari.
- 1 57. Desenvolupar un programa de suport a persones i famílies cuidadores de persones grans dependents, per mitjà de serveis a la llar, estades temporals de respir, reduccions de temps laborals, grups d'ajuda mútua, prestacions econòmiques o altres eines que puguin sorgir.
- 3 58. Impulsar un pla d'acció que doti la ciutat d'una xarxa potent i diversificada d'equipaments d'atenció a la gent gran: apartaments amb serveis, centres de dia i residències públiques, amb el finançament adequat aportat per la Generalitat de Catalunya.
- 2 59. Completar i posar en funcionament la xarxa d'apartaments amb serveis per a la gent gran. Desenvolupar noves experiències d'habitatge ajustades a la realitat socioeconòmica de les diverses unitats familiars de gent gran de manera que es prevegin, entre altres aspectes, experiències innovadores en habitatge comunitari.
- 1 60. Promoure el transport adaptat propi als centres de dia municipals de la ciutat per tal de garantir-hi l'accés diari dels usuaris.
- 1 61. Impulsar un programa d'acció que permeti detectar i intervenir de manera adient en les situacions de maltractament a les persones grans que viuen al seu domicili.

- 6 62. Ampliar l'atenció i l'acolliment en situacions d'urgència de la gent gran i garantir l'adequada coordinació amb el Consorci Sanitari de Barcelona per atendre situacions que afecten la xarxa social i sanitària.
- 1 63. Reforçar i ampliar a tots els districtes de la ciutat el programa Viure i conviure, orientat a la convivència i l'habitatge compartit entre joves i gent gran.
- 2 64. Incrementar la cobertura i el ventall de prestacions de la targeta rosa, entesa com a mecanisme de promoció, activació i participació de la gent gran en la vida de la ciutat.
- 0 65. Ampliar i enfortir el Consell Assessor de la Gent Gran, dotant-lo de més pluralisme i efectivitat, com a espai de referència per a la participació i la plena implicació personal i associativa en les polítiques municipals de gent gran. Assegurar la continuïtat del procés participatiu "Les veus de la gent gran", tot fent operatius els acords de la convenció.
- 0 66. Impulsar i potenciar estratègies d'acció comunitària en l'àmbit dels barris, com a mecanismes d'enfortiment relacional i resolució de necessitats. Extensió a tots els districtes del programa de bon veïnatge i d'altres pràctiques comunitàries en l'àmbit de la gent gran.
- 0 67. Generar i activar una xarxa gran, com a aposta estratègica pel que fa a l'objectiu d'una gent gran activa i plenament implicada en la vida quotidiana i la transformació de Barcelona. La xarxa gran ha de ser un espai d'intercanvi d'experiències, d'enfortiment associatiu i d'activació de pràctiques d'acció intergeneracional (en cooperació amb els centres educatius i altres equipaments de proximitat).
- 0 68. Desenvolupar un programa d'acció, de caràcter estratègic, per tal de redefinir de manera participativa les funcions i objectius dels casals i espais municipals de gent gran, sobre la base d'una realitat social i organitzativa canviant.

Línia 8. Famílies i vida quotidiana

Objectiu estratègic. Fer de Barcelona una ciutat on tota la diversitat de projectes familiars i convivencials es puguin desenvolupar en igualtat de condicions i sense riscos de marginació. Impulsar el dret a unes relacions familiars i de vida quotidiana de qualitat, per mitjà d'una xarxa de serveis de suport i de polítiques de conciliació i nous usos del temps.

- 1   69. Crear un grup de treball sobre famílies al Consell Municipal de Benestar Social, com a espai de referència per a la participació, la proposta, el debat, l'impuls de xarxes d'acció i el seguiment de les polítiques municipals de suport a les famílies.

- 5   70. Potenciar les estratègies d'atenció a les famílies en el marc de la xarxa bàsica de serveis socials, amb l'objectiu de superar diferents situacions de dificultat: sigui per mitjà de la informació i l'assessorament, la intervenció social, el suport psicològic, l'accés a serveis públics o bé la derivació cap a serveis de mediació familiar en col·laboració amb entitats.

- 10   71. Assegurar els serveis de suport a persones que, en l'àmbit familiar, cuiden infants o persones grans o en situació de dependència. Potenciar els serveis d'estades temporals de respir, els grups de suport o altres estratègies adients.

- 4   72. Desenvolupar un model específic d'atenció domiciliària en l'àmbit del suport a les famílies.

- 1   73. Potenciar el servei d'acolliment familiar com a recurs de suport en situacions puntuals, per mitjà de famílies solidàries amb altres famílies que tenen necessitats o situacions temporals de crisi o risc.

- 1   74. Reordenar, diversificar i ampliar els espais i recursos de suport a les famílies en les seves funcions parentals.

- 3   75. Establir un programa de prevenció i eradicació de tota forma de violència familiar, col·laborant amb altres programes municipals i iniciatives ciutadanes, en un marc de promoció d'una cultura de resolució pacífica de conflictes.

Document *Acció sobre la drogoaddicció, programes de prevenció i promoció de la salut i informació sanitària*

Les mesures més prioritzades per cada una de les línies estratègiques han estat les següents:

1. Acció sobre la drogoaddicció

- 13   1.3 Realitzar una prova pilot per a la integració de serveis d'atenció a les dependències tant en l'atenció primària de salut com en els serveis de salut mental.
- 10   1.4 Incrementar els esforços d'informació a la població i de sensibilització dels mitjans per evitar el rebuig als equipaments que atenen les persones amb dependències.
- 7   1.5 Millorar el control de la promoció i el consum de substàncies addictives d'ús institucional (tabac i alcohol) d'acord amb les normes vigents i les anunciades, amb especial referència als menors, la publicitat, el fum en recintes tancats i altres aspectes regulats. Explorar intervencions apropiades per a joves en relació amb el consum de tabac i el consum problemàtic d'alcohol.

2. Reforç i actualització dels programes de prevenció i promoció de la salut

- 14   2.5 Reforçar les actuacions enfront de la sida, insistint en la prevenció i el seguiment de l'atenció integral dels malalts i afectats, per evitar una relaxació social i mediàtica. Cal fer-ho enfortint la vinculació amb les organitzacions dels afectats i les de suport.
- 8   2.2 Vetllar per la salut de la gent gran i de les persones discapacitades o amb dèficits d'autonomia personal.
- 6   2.1 Mantenir l'esforç per assolir l'objectiu d'equitat en la salut en el context dels canvis poblacionals, ambientals i en el sistema sanitari, per mitjà d'actuacions de discriminació positiva.

3. Informació sanitària

- 10 3.3 Dissenyar i fer una enquesta a adolescents sobre estils de vida relacionats amb la salut.
- 10 3.6 Analitzar les desigualtats socials en salut, amb estudis específics per barris i districtes, per gènere, per població immigrant, i els factors modificables que tenen més influència en les dimensions de la desigualtat.
- 6 3.5 Elaborar un informe integral sobre la salut mental a Barcelona, amb referència als factors que la condicionen, als que generen més vulnerabilitat psicològica, als indicadors existents de salut mental i als serveis assistencials existents i la seva activitat.